

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra ekonomiky

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Výkonnost podniku a její hodnocení

Vedoucí diplomové práce

Ing. Václav Krutina, CSc.

Autor

Bc. Romana Vostálová

2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Romana VOSTÁLOVÁ**
Osobní číslo: **E10014**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Výkonnost podniku a její hodnocení.**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

na základě analýzy ekonomických jevů a procesů v podniku zhodnotit výkonnost podniku a na základě získaných výsledků navrhnout opatření v konkrétních podmínkách vybraného podniku.

Osnova práce:

1. Analýza výkonnosti podniku a její význam pro manažerské rozhodování; metody, ukazatele a postupy ekonomické analýzy, jejich využití.
2. Provedení analýzy výkonnosti podniku pomocí soustav poměrových ukazatelů - paralelních, pyramidových i bonitních a bankrotních indikátorů, jejich časová a prostorová analýza a zhodnocení ve zkoumaném podniku.
3. Posouzení a zhodnocení ekonomické pozice daného podniku.
4. Návrhy na opatření.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

40 - 50 stran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná

Seznam odborné literatury:

Synek, M. a kol.: Manažerská ekonomika. Praha, Grada, 2007.

Synek, M.: Ekonomická analýza. Praha, Oeconomica, 2003.

Grünwald, R.; Holečková, J.: Finanční analýza a plánování podniku. Praha, Ekopress, 2007.

Neumaierová, I.; Neumaier, I.: Výkonnost a tržní hodnota firmy. Praha, Grada, 2002.

Kovanicová, D.; Kovanic, P.: Poklady skryté v účetnictví. Praha, Polygon, 2004.

Grünwald, R.: Přijatelné hodnoty poměrových ukazatelů finančního zdraví. Účetnictví, 2000, č. 8.

časopisy: Ekonom, Hospodářské noviny, od ročníku 2009.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Václav Krutina, CSc.
Katedra ekonomiky

Datum zadání diplomové práce:

18. února 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

29. dubna 2012

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 10. března 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. dubna 2013

.....
Bc. Romana Vostálová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu Ing. Václavu Krutinovi, CSc. za odbornou pomoc a metodické vedení při vypracování této diplomové práce. Současně děkuji pracovníkům analyzovaného podniku za jejich ochotu při poskytování veškerých podkladů a informací týkajících se jeho hospodaření.

Obsah

1	ÚVOD	3
2	LITERÁRNÍ PŘEHLED	4
2.1	Zdroje informací v podniku	5
2.1.1	Rozvaha.....	6
2.1.2	Výkaz zisku a ztráty.....	7
2.1.3	Přehled o peněžních tocích.....	9
2.1.4	Příloha účetní závěrky.....	9
2.1.5	Výroční zpráva.....	10
2.2	Nástroje pro hodnocení výkonnosti podniku	10
2.2.1	Paralelní ukazatelové soustavy.....	11
2.2.2	Pyramidové soustavy ukazatelů.....	18
2.2.3	Bankrotní a bonitní indikátory.....	20
2.2.4	Ostatní metody měření výkonnosti podniku.....	25
3	METODIKA PRÁCE	27
4	CHARAKTERISTIKA PODNIKU	31
4.1	Historie podniku	31
4.2	Současná situace podniku	32
4.3	Ekonomické podmínky podniku	32
4.4	Organizační struktura výrobního družstva	35
5	HODNOCENÍ VÝKONNOSTI PODNIKU	37
5.1	Analýza absolutních ukazatelů účetních výkazů	37
5.1.1	Horizontální rozbor majetku podniku.....	37
5.1.2	Vertikální rozbor majetku podniku.....	40
5.1.3	Horizontální rozbor kapitálu podniku.....	42
5.1.4	Vertikální rozbor kapitálu podniku.....	45
5.1.5	Horizontální rozbor nákladů a výnosů podniku.....	46
5.1.6	Vertikální rozbor nákladů a výnosů podniku.....	50
5.2	Analýza rozdílových ukazatelů	52
5.3	Analýza poměrových ukazatelů	54
5.3.1	Ukazatele rentability.....	54
5.3.2	Ukazatele likvidity.....	56
5.3.3	Ukazatele zadluženosti.....	58
5.3.4	Ukazatele aktivity.....	60

5.4	Pyramidová analýza poměrových ukazatelů	61
5.5	Bankrotní a bonitní indikátory	63
5.5.1	Altmanův index (Z-skóre).....	63
5.5.2	Indexy IN	64
5.5.3	Taflerův model.....	68
5.6	Hodnotové ukazatele (EVA).....	69
5.7	Spider-analýza.....	70
6	ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ.....	73
6.1	Identifikace problémů na základě provedené analýzy výkonnosti.....	73
6.2	Návrhy na zlepšení hospodářské situace podniku	77
7	ZÁVĚR.....	79
8	SUMMARY	80
	SEZNAM LITERATURY	81
	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, SCHÉMAT, POUŽITÝCH ZKRATEK.....	83
	PŘÍLOHY	86

1 ÚVOD

Cílem této práce je zhodnotit výkonnost vybraného podniku prostřednictvím analýzy ekonomických jevů a procesů a na základě získaných výsledků navrhnout opatření v konkrétních podmínkách analyzovaného podniku.

Výkonnost a finanční stabilita podniku je jednou z hlavních oblastí, na kterou by měla být upínána pozornost. Pravidelné hodnocení finančního zdraví podniku napomáhá k identifikaci a stanovení příčin špatného hospodaření.

Konkrétní práce je rozdělena do tří částí – část teoretická, praktická a závěrečné zhodnocení. Teoretická východiska práce uvedená v literárním přehledu jsou čerpána z vědecké a odborné literatury zaměřené na problematiku výkonnosti podniku. Nejprve jsou charakterizovány zdroje informací v podniku, kterými jsou základní účetní výkazy (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, příloha účetní závěrky a výroční zpráva). Následně jsou teoreticky nastíněny nástroje hodnocení výkonnosti podniku na základě paralelních ukazatelových soustav, pyramidových soustav ukazatelů, bankrotních a bonitních indikátorů a ostatních metod měření výkonnosti podniku.

V praktické části je provedeno hodnocení výkonnosti u vybraného podniku zabývajícího se výrobou nábytku. Jedná se podnik s dlouholetou tradicí, který se však v posledních několika letech potýká s vážnými finančními problémy. Na základě žádosti vedení podniku není jeho název explicitně uváděn. Výkonnost je analyzována na základě soustav poměrových ukazatelů a jejich časové a prostorové analýzy.

Závěrem je posouzeno a zhodnoceno hospodaření podniku za vybrané období od roku 2007 až roku 2011. Na základě zjištěných skutečností jsou stanovena opatření a doporučení vedoucí k posílení ekonomické situace daného podniku.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

Pojem výkonnost je zdánlivě jednoduché české slovo, které dle Kislingerové (2009) v prostředí ekonomiky nebo průmyslu značí schopnost jednotky dosahovat určitých výsledků srovnatelných na základě určitých daných kritérií s výsledky jiných podniků. Těmito výsledky jsou z principu chápány výsledky v kladných hodnotách. Výkonnost je navíc pokládána za schopnost dosahovat takových výsledků po určitou dobu. Šulák, Vacík (2003) odhlédli od srovnávací báze s ostatními podniky a pojem výkonnost definují jako schopnost podniku co nejlépe zhodnotit prostředky vložené do podnikatelských aktivit. Nemusí zde nutně platit provázanost výkonného podniku a dobrých hospodářských výsledků.

Cílem hodnocení výkonnosti podniku je změřit ekonomické skutečnosti ve formě ukazatelů a tyto ukazatele a jejich vývoj analyzovat. Předmětem analýzy může být celý podnik, jeho výsledky a všechny jeho činnosti, nebo části podniku a pouze některé jeho činnosti nebo procesy (Krutina, Novotná, 2009).

Výkonnost podniku hodnotí subjekty stojící vně i uvnitř daného podniku. Každá tato skupina však hodnotí výkonnost podniku dle různých hledisek, tedy mají různé představy o jeho výkonnosti (Šulák, Vacík, 2003).

Manažer pokládá podnik za výkonný v případě, že prosperuje, má stabilní podíl na trhu, loajální zákazníky, likvidní a rentabilní hospodaření. Měřítkem výkonnosti je rychlost reakce na změny vnějšího prostředí a na vznik nových podnikatelských příležitostí.

Vlastníci se snaží o zhodnocení jimi vloženého kapitálu do podniku. Za výkonný je podnik pokládán, pokud zhodnocení proběhne v co nejkratší době a v největším rozsahu. Měřítkem výkonnosti pro manažery je rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROI) nebo ekonomická přidaná hodnota (EVA). Neumaierová, Neumaier (2002) uvádí čistou současnou hodnotu jako základní kritérium výkonnosti podniku z hlediska vlastníků a i jakékoliv investice. Stejně tak Pavelková, Knápková (2005) apelují na aplikaci čisté současné hodnoty v řízení podniku a při přijímání jakéhokoli rozhodnutí.

Zákazníci hodnotí podnik za výkonný tehdy, když je schopen předvídat jejich potřeby a nabídnout kvalitní produkt za cenu, kterou je zákazník ochoten zaplatit. Měřítkem výkonnosti je v tomto případě kvalita, dodací lhůta a cena.

Jiné hodnocení výkonnosti požadují poskytovatelé půjček, kteří se zajímají o dlouhodobý průběh cash flow a ziskovost podniku tak, aby bylo zajištěno splácení úvěrů i jistiny (Kislingerová, 2009).

Výkonnost podniku je dnes velmi aktuálním tématem. Zhruba před dvaceti lety byl zaznamenán jistý ústup od tradičních interních finančních kritérií úspěšnosti či výkonnosti podniku, jakými jsou například zisk, tržby z prodeje vlastního zboží, služeb a vztah zisku před zdaněním k tržbám či rentabilita aktiv (Kislingerová, 2009).

Hodnocení a měření výkonnosti podniku v praxi představuje obsáhlý a složitý problém, pro jehož řešení jsou u manažerů vyžadovány dostatečné vědomosti, znalosti, zkušenosti, ale i intuice. Klíčový význam při hodnocení výkonnosti podniku hraje finanční analýza.

2.1 Zdroje informací v podniku

Jedním z nejdůležitějších zdrojů informací a dat o firmě je účetnictví, které poskytuje data pro finanční rozhodování jednak prostřednictvím základních finančních výkazů, jimiž jsou: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích (cash flow), případně přílohy k účetní závěrce, a jednak prostřednictvím doplňujících informací získaných z podniku nebo kapitálového trhu. Na kvalitu a serióznost účetních podkladů, ze kterých vychází finanční analytik, jsou kladeny vysoké nároky, jelikož chyba v předložených podkladech bude i chybou ve výsledcích hodnocení výkonnosti.

S daty z účetních výkazů se musí zacházet obezřetně vzhledem k jejich vypovídací schopnosti dané účelem zpracování výkazů. Výkazy jsou zpracovávány pro účely účetní a daňové, neobsahují tudíž vždy data, která věrně zobrazují ekonomickou realitu podniku. Nedostatky účetních informací z hlediska finančního řízení a rozhodování obecně popisuje Valach (1999):

- zobrazují minulost a neobsahují výhledy do budoucnosti,
- poskytují finančnímu manažerovi údaje momentálního typu v podobě převážně stavových absolutních veličin uváděných k určitému datu, resp. tokových veličin za určité období, které jednotlivě mají malou vypovídací schopnost,
- samotné souhrnné vstupy neposkytují úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, o jeho silných a slabých stránkách, nebezpečích, trendech a celkové kvalitě hospodaření.

K překonání těchto nedostatků se proto využívá finanční analýzy jako formalizované metody, která poměruje získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost, umožňuje tak dospět k určitým závěrům o celém hospodaření a finanční situaci podniku, podle nichž by bylo možné přijmout různá rozhodnutí (Valach, 1997).

2.1.1 Rozvaha

Rozvaha je základním účetním výkazem, která informuje o tom, jaký majetek podnik vlastní a z jakých zdrojů je tento majetek financován. Obvykle se sestavuje ve tvaru bilance T, jejíž levá, majetková strana se označuje „aktiva“ a pravá, kapitálová (zdrojová) strana „pasiva“. Druhou formou rozvahy je vertikální forma, ve které jsou jednotlivé položky uspořádány do sloupce: nejdříve aktiva, za nimi pasiva. Konstrukce rozvahy by měla být taková, aby přehledně ukazovala, co podnik vlastní, tedy strukturu majetku podniku a z jakých zdrojů svůj majetek pořídil, tedy strukturu kapitálu, jaká je jeho finanční situace, stupeň jeho zadlužení a likvidity aj. Porovnání dvou rozvah za dva po sobě jdoucí roky (období) umožňuje zjistit, jak se finanční situace vyvíjí, a učinit potřebná dlouhodobá i krátkodobá opatření k efektivnímu rozvoji podniku (Synek, 2003).

Den, k němuž se rozvaha sestavuje, se nazývá rozvahový den. Pro potřeby finanční analýzy je nejdůležitější roční výkaz k 31. 12.. Konečná rozvaha spolu s výkazem zisku a ztráty a přílohou tvoří roční závěrku. V rozvaze musí vždy platit základní zásada nazývaná bilanční rovnice: aktiva celkem = pasiva celkem.

Aktiva se v rozvaze třídí dle likvidnosti jednotlivých složek majetku. U jednotlivých položek se vykazuje stav ke konci běžného účetního období a stav ke konci minulého účetního období. Stav majetkové složky za předchozí účetní období se uvádí v ocenění netto. Stav aktiv za běžné období se člení do tří sloupců (Kovanicová, 2012):

- brutto: uvádí stav aktiva v ocenění na jemu odpovídajícím účtu, v plné hodnotě (neupravené o opravné položky k aktivu a o oprávkky k odpisovanému majetku),
- korekce: zahrnuje jednak dosud zaúčtované oprávkky, jednak stav opravné položky k dané rozvahové položce aktiv,
- netto: stav majetkové složky za běžné období neboli brutto stav mínus korekce.

Aktiva se v rozvaze rozlišují na:

- stálá aktiva,

- oběžná aktiva,
- ostatní aktiva.

Pasiva se v rozvaze člení podle původu zdrojů na vlastní a cizí. Stav pasiv se vykazuje za běžné účetní období pouze v jediném sloupci (Kovanicová, 2012).

Pasiva v rozvaze se rozlišují na:

- vlastní kapitál,
- cizí zdroje,
- ostatní pasiva.

Vypovídací schopnost údajů z rozvahy však skýtá určitá omezení. Mrkvička, Kolář, (2006) uvádí:

- údaje v rozvaze neodrážejí přesně aktuální hodnotu podniku; účetní metodika ve většině zemí používá jako základ pro oceňování aktiv historickou hodnotu, tj. původní pořizovací cenu, která nezobrazuje zcela přesně současnou hodnotu aktiv a pasiv podniku;
- u položek oběžných aktiv zásoby a pohledávky je reálnost jejich hodnoty vázána na důslednost a odpovědnost, s níž příslušný podnik vytváří, resp. rozpouští opravné položky;
- účetnictví si stále neví rady s oceněním některých položek, např. lidské zdroje, kvalifikace zaměstnanců, kvalita managementu;
- postupné odepisování stálých aktiv je všeobecně používanou praxí; na druhé straně „zhodnocování“ aktiv se téměř nikde v účetnictví nezohledňuje - týká se to hlavně pozemků, lesů, dolů apod., jejich hodnota může postupem času růst.

2.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz informuje o finanční výkonnosti podniku, je účetním výkazem obsahujícím tokové veličiny, podávající přehled o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření za určité období. Podle stávající právní úpravy může být sestavovaná v druhovém nebo účelovém členění. Hodnotové údaje se zaznamenávají do dvou sloupců – první sloupec představuje údaje za běžné období, druhý sloupec pak údaje za minulé období. Na rozdíl od rozvahy, v níž byla aktiva a pasiva oddělena, ve výkazu zisku a ztráty se výnosy s náklady prolínají, což je dáno potřebou zjistit výsledek hospodaření v předepsaném členění:

- provozní výsledek hospodaření – rozdíl mezi provozními výnosy a náklady,

- finanční výsledek hospodaření – rozdíl mezi finančními výnosy a náklady,
- výsledek hospodaření za běžnou činnost – součet provozního a finančního výsledku hospodaření upravený o splatnou a případně i odloženou daň z příjmu,
- mimořádný výsledek hospodaření – rozdíl mezi mimořádnými výnosy a náklady, upravený o daň z příjmu,
- výsledek hospodaření za účetní období – součet výsledku hospodaření za běžnou a mimořádnou činnost, který vyjadřuje disponibilní neboli čistý zisk, tj. zisk po zdanění, popř. ztrátu. Tento celkový výsledek hospodaření je uveden též v rozvaze mezi pasivy jako „Výsledek hospodaření běžného účetního období“ (Štohl, Klička, 2009).

Ve finanční analýze je často využíván zisk v podobě zisku před zdaněním (Earnings Before Tax - EBT), příp. zisku před úroky a zdaněním (Earnings Before Interest and Tax – EBIT). Zejména pro srovnání hospodaření podniků nezávisle na zadlužení, daňovém zatížení a odpisové politice je výhodný zisk před odečtením úroků, zdaněním a odpisy (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization – EBITDA).

Platí (Knápková, Pavelková, 2010):

čistý zisk (EAT) = Výsledek hospodaření za účetní období

+ daň z příjmu za běžnou činnost

+ daň z příjmu za mimořádnou činnost

= zisk před zdaněním (EBT)

+ nákladové úroky

= zisk před zdaněním a úroky (EBIT)

+ odpisy

= zisk před úroky, zdaněním a odpisy (EBITDA)

Stejně jako rozvaha, i výkaz zisku a ztráty obsahuje určitá omezení (Mrkvička, Kolář, 2006):

- ve výkazu zisku a ztráty se objevují některé položky i v tom případě, že v daném období nedošlo k žádnému pohybu hotovosti (výnosem daného období jsou tržby z prodejů za hotové i tržby z prodejů na obchodní úvěr); naproti tomu se v tržbách, resp. výnosech daného období neobjeví inkaso z prodejů realizovaných na obchodní úvěr v období předešlém; některé náklady zahrnuté ve výkazu nejsou vůbec hotovostním výdajem (odpisy);
- výkaz je sestaven na akruální bázi, nikoli na bázi hotovosti;

- čistý zisk vykázaný v tomto výkazu není roven čisté hotovosti vytvořené podnikem ve sledovaném období.

2.1.3 Přehled o peněžních tocích

Smyslem tohoto výkazu je vysvětlit rozdíl mezi stavem peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů mezi dvěma rozvahovými dny: mezi počátkem a koncem účetního období (Kovanicová, 2012).

Koncepce výkazu cash flow je založena na příjmech a výdajích, resp. na skutečných hotovostních tocích. Vychází z časového nesouladu hospodářských operací a jejich finančního zachycení, tj. z rozdílů mezi náklady a výnosy na jedné straně a výdaji a příjmy na straně druhé (Kislingerová, 2010).

Výkaz cash flow člení peněžní toky do tří základních skupin:

- peněžní toky z provozní činnosti,
- peněžní toky z investiční činnosti,
- peněžní toky vztahující se k financování podniku.

Pro vykázání peněžních toků se používají dvě metody, a to metoda přímá a nepřímá. Každá účetní jednotka volí metodu na základě vlastní úvahy. Podstatou metody přímé je, že jsou vykázány hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů. Nepřímá metoda je založena na vykázání peněžních toků za provozní činnost a na úpravě výsledku hospodaření o nepeněžní operace (odpisy, tvorba a čerpání rezerv a opravných položek apod.), změny stavu zásob, pohledávek a závazků a položek náležejících do finanční nebo investiční činnosti, např. zisk nebo ztráta z prodeje dlouhodobého majetku. Podniková praxe v převažující míře využívá nepřímou metodu (Kislingerová, 2010).

2.1.4 Příloha účetní závěrky

Příloha obsahuje důležité údaje, které umožňují podrobněji obsahově vymezit údaje rozvahy a výkazu zisku a ztráty: způsoby oceňování jednotlivých složek majetku, způsob stanovení opravných položek, způsob sestavování odpisových plánů a odpisové metody u dlouhodobého majetku apod. (Holeček, Kleisner, 1994).

2.1.5 Výroční zpráva

Povinné náležitosti výroční zprávy jsou upravené v § 21 zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. Výroční zpráva obsahuje nejméně informace (Holečková, 2008):

- o minulém vývoji činnosti účetní jednotky a o jejím postavení nejméně za dvě bezprostředně předcházející účetní období,
- o skutečnostech, které poskytují informace o podmínkách či situacích, jež nastaly až po konci rozvahového dne,
- o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
- o výdajích na činnosti v oblasti výzkumu a vývoje,
- o pořizování vlastních akcií, zatímních listů, obchodních podílů a akcií, obchodních podílů ovládající osoby,
- o tom, zda účetní jednotka má organizační složku v zahraničí.

S výroční zprávou je záhodno se seznámit ještě před zahájením finančně-analytických výpočtů. Obsahuje kromě jiných informací zprávu představenstva, která podává komentář k jednotlivým aspektům podnikatelské činnosti (Holečková, 2008).

2.2 Nástroje pro hodnocení výkonnosti podniku

Při hodnocení výkonnosti podniku má klíčové místo měření finanční výkonnosti, tj. finanční analýza. Každá finanční analýza se musí řídit především účelem, pro který se zpracovává. Účetnictví poskytuje jednotlivé absolutní hodnoty proměnných, které se využívají k horizontální analýze a vertikální analýze. Aby bylo možno analyzovat vzájemné vazby a souvislosti mezi ukazateli, jednotlivé absolutní hodnoty jsou dávány do vzájemných poměrů, vznikají tak poměrové ukazatele, jejichž výhody Krutina, Novotná (2009) formulují takto:

- umožňují srovnání v čase - umožňují analýzu časového vývoje,
- umožňují srovnání v prostoru - jsou nástrojem průřezové analýzy (porovnávání finanční situace podniku s finanční situací podobných podniků),
- umožňují srovnání s tzv. standardními hodnotami,
- umožňují konstrukci finančních modelů.

Hlavní důraz z hlediska finančního manažera i ostatních uživatelů je kladen na vypovídací schopnost poměrových ukazatelů, vzájemné vazby a závislosti, způsob jejich interpretace a jaký význam je jim přisuzován pro posouzení ekonomické situace podniku. Je tedy třeba rozumně vybírat poměrové ukazatele testující nejzávažnější

souvislosti. Zároveň ovšem nelze vyvozovat závěr pouze na základě jednoho ukazatele, který se jeví příliš vysoký nebo příliš nízký. Také pokud se týče velikosti vypočtených hodnot jednotlivých ukazatelů, je častým omylem představa, že lze stanovit nějaké pevné „doporučené“ či „optimální“ hodnoty. Ekonomická realita je složitější a poměrové ukazatele nepředstavují naprosto přesná měřítka pro sledované charakteristiky hospodaření podniku, ale mají víceméně orientační charakter. Poměrové ukazatele absorbují nedostatky účetního výkaznictví a nemohou tedy být o nic pravdivější (Holečková, 2008).

Poměrové ukazatele jsou obvykle uspořádány do ukazatelových soustav (Krutina, Novotná 2009):

- paralelní ukazatelové soustavy,
- rychlé bonitní a bankrotní indikátory,
- pyramidové soustavy ukazatelů.

2.2.1 Paralelní ukazatelové soustavy

Ukazatele se obvykle sdružují do skupin, přičemž každá skupina se váže k některému aspektu finančního zdraví podniku. Ve finanční analýze se zpravidla uvádí dělení na pět základních skupin podle posuzované vlastnosti objektu, resp. skutečnosti, na kterou se zaměřují. Počet skupin ani jejich obsahové vymezení není standardní (Grünwald, Holečková 1994):

1. ukazatele rentability,
2. ukazatele aktivity,
3. ukazatele zadluženosti,
4. ukazatele likvidity,
5. ukazatele kapitálového trhu (v našich podmínkách nemají široké využití).

Krutina a Novotná (2009) ke skupinám poměrových ukazatelů přiřazují skupinu ukazatelů hodnotících efektivnost výrobních faktorů (produktivita). Zvyšování produktivity je jedním z hlavních faktorů růstu konkurenceschopnosti všech podniků. Vysoká produktivita snižuje náklady a umožňuje snížit ceny výrobků, a tím zvýšit zisk z každého výrobku, což má také pozitivní vliv na rentabilitu podniku.

Ukazatele rentability

Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu, je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu. Rentabilita patří v praxi mezi nejsledovanější ukazatele a je obecně definována jako poměr zisku a vloženého kapitálu (Valach, 1999). K hodnocení rentability se nejčastěji používají následující poměrové ukazatele.

Ukazatel rentability aktiv (ROA – Return of assets):

$$ROA = \frac{\text{zisk před zdaněním a úroky (EBIT)}}{\text{celková aktiva}}$$

Ukazatel rentability aktiv bývá považován za klíčové měřítko rentability, protože poměruje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány; zda jde o zdroje vlastní nebo cizí. Je-li do čitatele dosazen čistý zisk zvýšený o zdaněné úroky (EBIT), znamená to, že požadujeme na ukazateli, aby poměřil vložené prostředky nejen se ziskem, ale i s těmi efekty, které vyplývají ze zhodnocení cizího kapitálu. Fiktivní zdanění úroků pak vyjadřuje skutečnou cenu cizího kapitálu. Zahrnutí úroků do nákladů vede ke snížení vykázaného zisku, a tím i k nižší dani z příjmů. A právě o takto ušetřenou částku daně je cena cizího kapitálu nižší (Kovanicová, 2012).

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE – Return of equity):

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Ukazatel rentability vlastního kapitálu hodnotí výnosnost kapitálu, který do podniku vložili jeho akcionáři, vlastníci, či u družstev členové družstva. Investor samozřejmě požaduje, aby zhodnocení vloženého kapitálu bylo vyšší než zhodnocení tohoto kapitálu při alternativní formě investice. Na základě tohoto ukazatele mohou pak investoři posoudit, zda je jejich kapitál dostatečně zhodnocován vzhledem k určitému riziku jejich investice (Jiříček, Morávková, 2008).

Ukazatel rentability tržeb (ROS – Return of sales):

$$ROS = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{tržby}}$$

Ukazatel rentability tržeb vyjadřuje, kolik korun zisku podnik utvoří z jedné koruny tržeb. Ukazatel je třeba hodnotit v souvislostech. Např. nižší hodnota tohoto ukazatele, je-li dosahováno rychlého obrátu zásob a vysokého absolutního objemu tržeb, může být

příznivější než jeho vyšší hodnota provázena pomalým obratem zásob a nízkou absolutní částkou tržeb (Krutina, Novotná 2009).

Ukazatel rentability nákladů:

$$\text{Rentabilita nákladů} = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{náklady}}$$

Rentabilita nákladů vyjadřuje, kolik korun zisku podniku přinese vložení jedné koruny nákladů, tedy jaká je efektivnost vynaložení nákladů. Výsledné hodnoty tohoto ukazatele by měly být co nejvyšší a s rostoucí tendencí, tedy cílem podniku je dosahování co nejvyššího zisku s co nejnižšími náklady.

Ukazatel nákladovosti:

$$\text{Nákladovost} = \frac{\text{náklady}}{\text{výnosy}}$$

Nákladovost vyjadřuje, kolik nákladů podnik vynaložil na jednu korunu tržeb. Za obecně lepší výsledky ukazatele nákladovosti jsou považovány nižší hodnoty tohoto ukazatele.

Ekonomická přidaná hodnota (EVA – Economic Value Added)

Ekonomická přidaná hodnota dle Synka (2003) vychází z myšlenky, že očekávaný výnos musí pokrýt jak náklady na cizí kapitál (úroky), tak i náklady na vlastní kapitál. Tomu neodpovídá běžně používaná koncepce účetního zisku, neboť předpokládá, že vlastníci poskytují svůj kapitál bezplatně, jelikož do nákladů, které se odčítají od výnosů (tzv. explicitní), nejsou žádné náklady na vlastní kapitál zahrnuty. Koncepce EVA s těmito náklady počítá a odčítá je od účetního zisku jako tzv. oportunitní náklady. EVA je tedy reziduem výnosů, které zůstane po odečtení všech nákladů včetně nákladů vlastního kapitálu od výsledku hospodaření:

$$EVA = NOPAT - C * WACC$$

kde: C – celkový použitý provozní kapitál,

WACC – průměrné náklady na kapitál,

NOPAT – provozní výsledek hospodaření po zdanění,

EVA slouží jako základ hmotné zainteresovanosti a stimulace vnitropodnikových útvarů i jednotlivců. EVA je základem ke stanovení cílů, oceňovacích strategií a investičních příležitostí, hodnocení přínosů nových výrobků, měření výkonnosti.

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří, jak efektivně firma hospodaří se svými aktivy. Reprezentují kombinované ukazatele, kde jsou do vzájemných vztahů dávány jednotlivé položky účetního výkazu rozvaha – majetek a výkazu zisku a ztráty – tržby (Kislingerová, 2010).

Obecně platí, že pokud má podnik více aktiv než je účelné, zvyšují se jeho náklady na skladování. Naopak pokud má podnik nedostatek aktiv, musí se vzdát možných podnikatelských příležitostí, čímž přichází o výnosy. Ukazatele aktivity vyjadřují dva parametry – rychlost obratu a dobu obratu. K hodnocení aktivity se nejčastěji používají následující poměrové ukazatele.

Ukazatel rychlosti obratu celkových aktiv:

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

Ukazatel udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok. Vysoký obrat svědčí o efektivním využívání majetku. Doporučovaná minimální hodnota tohoto ukazatele je na úrovni hodnoty 1.

Ukazatel rychlosti obratu stálých aktiv:

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

Ukazatel udává efektivnost a intenzitu využívání stálých aktiv. Hodnotu tohoto ukazatele je třeba posuzovat s odstupem, neboť investice do zařízení jsou prováděny s předstihem, proto klesající nebo nízká hodnota může znamenat probíhající investici podniku, jež prozatím nepřináší budoucí požadovaný efekt. Ukazatel je také ovlivněn zvolenou metodikou odepisování. Čím je ukazatel vyšší, tím lépe, neboli nižší hodnota než průměr v oboru je signálem pro výrobu, aby zvýšila využití výrobních kapacit, a pro finanční manažery, aby omezili investice firmy (Jiríček, Morávková, 2008).

Ukazatel rychlosti obratu zásob:

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Ukazatel udává, kolikrát za rok se přemění zásoby v ostatní druhy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětovný nákup zásob.

Ukazatel doby obratu zásob:

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrná zásoba}}{\text{průměrné denní tržby}}$$

Ukazatel udává průměrný počet dnů, kdy jsou zásoby v podniku vázány až do fáze jejich spotřeby. Jiříček, Morávková (2008) považují za optimální hodnotu obrát zásob do 30 dní, rozmezí 50 až 100 dní je dobou obratu zásob u většiny podniků u nás, doba obratu nad 100 dní představuje negativní stav. Obecně platí, že čím vyšší je rychlost obratu zásob a kratší doba obratu zásob, tím si podnik stojí lépe. Stále ale musí zásoby materiálu zajišťovat plynulost výroby, tedy musí existovat jistý vztah mezi optimální velikostí zásob a rychlostí obratu zásob. Významnou kapitolou finančního řízení (zejména krátkodobého) představuje optimalizace zásob.

Ukazatel rychlosti obratu pohledávek:

$$\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

Ukazatel udává, jak rychle jsou pohledávky firmy přeměněny na hotovost. Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele neboli rychlejší obrat pohledávek, tím rychleji podnik inkasuje své pohledávky a peníze může využít jiným způsobem.

Ukazatel doby obratu pohledávek:

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{průměrné denní tržby}}$$

Ukazatel udává, jak dlouho musí podnik čekat, než dostane zapláceno od svých odběratelů. Podnik tak po tuto dobu poskytuje odběratelům obchodní úvěr. Obecně za ideální dobu splatnosti pohledávek je považováno 30 dní.

Doba obratu závazků:

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky vůči dodavatelům}}{\text{průměrné denní tržby}}$$

Ukazatel udává, jak dlouho firma odkládá platbu svým dodavatelům, tedy platební morálku firmy. Ideální stav nastává, pokud jsou ukazatele doby obratu pohledávek a doby obratu závazků v rovnováze.

Ukazatele likvidity

Likvidita je vyjádřením schopnosti podniku přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky a těmi krýt včas, v požadované podobě, na požadovaném místě všechny splatné závazky. Likvidita souvisí s dlouhodobou existencí firmy; její řízení závisí na strategii firmy, ale i kompromisu, neboť vysoká likvidita váže prostředky s velmi malým nebo žádným výnosem, které nemohou být investovány, a snižuje tak rentabilitu společnosti. Nízká likvidita může být zdrojem problémů z nedostatku – ať už zásob

nebo finančních prostředků (Scholleová, 2008). K hodnocení likvidity se nejčastěji používají následující poměrové ukazatele.

Běžná likvidita (Current Ratio):

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobá pasiva}}$$

Ukazatel udává, kolikrát jsou oběžná aktiva vyšší než krátkodobé závazky, neboli kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele pokud naráz promění všechna oběžná aktiva na hotovost. Hlavní smysl tohoto ukazatele spočívá v tom, že pro úspěšnou činnost podniku má zásadní význam hrazení krátkodobých závazků z těch položek aktiv, které jsou pro tento účel určeny, a nikoliv např. tak, že by byl nucen prodávat hmotný dlouhodobý majetek. Ukazatel má největší význam pro krátkodobé věřitele – poskytuje jim informace, do jaké míry jsou jejich krátkodobé investice chráněny hodnotou majetku, neboť věřitelé podstupují určité riziko, že jim závazky nebudou splaceny (Valach, 1999).

Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je obecně pravděpodobnější zachování platební schopnosti podniku. Tato charakteristika je však velmi hrubou mírou, neboť dále závisí na struktuře oběžných aktiv, likvidnosti jednotlivých druhů oběžných aktiv a rovněž na typu odvětví, v němž podnik operuje (Valach, 1999). Scholleová (2008) udává doporučenou hodnotu 1,8 – 2,5. Jiříček, Morávková (2008) a Krutina, Novotná (2009) doporučují 2,0 – 2,5. Kislingerová (2010) vychází z doporučených strategií pro řízení pracovního kapitálu: podle průměrné strategie by se hodnota měla pohybovat v rozmezí 1,6 – 2,5, podle konzervativní strategie má být vyšší než 2,5 a podle agresivní strategie nižší než 1,6, ale ne nižší než 1. Tedy záleží na managementu podniku, jakou strategii zvolí a zda preferuje spíše vysoký výnos než nižší riziko.

Pohotová likvidita (Quick Ratio, Acid Test):

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nedobytné pohledávky}}{\text{krátkodobá pasiva}}$$

Pohotová likvidita je konstruována ve snaze vyloučit nejméně likvidní část oběžných aktiv – zásoby z ukazatele běžné likvidity. Čítec ukazatele je vhodné upravit o nedobytné pohledávky, případně o pohledávky, jejichž dobytost je pochybná, neboť smyslem konstrukce tohoto ukazatele je odstranit z oběžných aktiv nejméně likvidní aktiva (Kislingerová, 2010).

Doporučená hodnota dle Scholleové (2008) a Jiříčka, Morávkové (2008) se pohybuje v intervalu 1 – 1,5. Kislingerová (2010) doporučuje 0,7 – 1,0, u konzervativní strategie

1,1 – 1,5 u vysoce agresivní strategie 0,4 – 0,7. Obecně se v západních zemích považuje za uspokojivý výsledek ukazatele hodnota kolem 1.

Okamžitá likvidita (Cash-position Ratio):

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobá pasiva}}$$

Tento ukazatel měří schopnost podniku hradit právě splatné závazky. Doporučená hodnota dle Scholleové (2008) a Jiříčka, Morávkové (2008) se pohybuje v intervalu 0,2 – 0,5. V zahraniční literatuře se uvádí, že pro finančně zdravou firmu by tento ukazatel měl nabývat hodnot větších než 40 %.

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti především poměřují cizí a vlastní zdroje, ale zabývají se i schopností hradit náklady dluhu. Při analýze je dobré zjistit i objem majetku, který má firma pořízený na leasing. Aktiva získaná prostřednictvím leasingu se totiž neobjevují v rozvaze, ale pouze jako náklad ve výkazu zisku a ztráty. V takovém případě ukazatel nevystihne celou zadluženost podniku (Scholleová, 2008).

Zadluženost není jen negativní charakteristikou podniku. Její růst může přispět k celkové rentabilitě a tím pádem k vyšší hodnotě podniku, současně ale zvyšuje riziko finanční stability. K hodnocení zadluženosti se nejčastěji používají následující poměrové ukazatele.

Celková zadluženost:

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Obecně platí, čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím více se stává firma zadluženější, proto by z pohledu věřitelů podniku měla být jeho hodnota co nejnižší. Na druhou stranu ale zapojením cizích zdrojů do financování podniku můžeme snížit náklady za použití kapitálu v podniku.

Ukazatel dlouhodobé zadluženosti:

$$\text{Dlouhodobá zadluženost} = \frac{\text{dlouhodobé závazky}}{\text{celková aktiva}}$$

Hodnota ukazatele dle Jiříčka, Morávkové (2008) by se v dlouhodobé tendenci měla pohybovat pod hranicí 25 %.

Ukazatel úrokového krytí:

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{zisk před zdaněním a úroky (EBIT)}}{\text{nákladové úroky}}$$

Ukazatel udává, kolikrát je podnik schopen krýt úroky z cizího kapitálu, poté co jsou uhrazeny všechny náklady související s produktivní činností podniku.

Ukazatele produktivity

Úroveň produktivity je určena poměrem množství produkce k objemu užitých vstupů za určité období: čím více se vyrobí užitečných věcí za použití méně zdrojů, tím více produktivita roste (Synek, 2003).

Podle rozsahu uvažovaných vstupů se rozlišuje produktivita parciální a produktivita celková. Pro podnik je rozhodující celková produktivita, avšak vzhledem k praktickým potížím společného vyjádření potenciálu lidské práce a ostatních výrobních činitelů má v praxi významnou úlohu analýza parciálních produktivit. V podnikové praxi je většinou hodnocení produktivity zúženo pouze na produktivitu práce, což je přístup, který akceptuje pouze jeden z výrobních činitelů. Definice ukazatelů produktivity práce může být různá, např.:

- *výnosy na pracovníka (výnosy / počet pracovníků),*
- *přidaná hodnota na pracovníka (přidaná hodnota / počet pracovníků),*
- *výnosy na 1 Kč osobních nákladů (výnosy / osobní náklady),*
- *přidaná hodnota na 1 Kč osobních nákladů (přidaná hodnota / osobní náklady),*
(Krutina, Novotná, 2009).

Produktivita práce by měla růst rychleji než průměrné mzdy. Pokud tento předpoklad nebude splněn, zapříčiní to růst mzdové nákladovosti, a tím klesne rentabilita podniku.

2.2.2 Pyramidové soustavy ukazatelů

Jednotlivé poměrové ukazatele hodnotí stav podniku nebo jeho vývoj jediným číslem, měří pouze jediný rys velmi složitého procesu. Mezi ukazateli existují vzájemné závislosti, ale i sám popisovaný proces se vyznačuje složitými vnitřními vztahy. Jakýkoliv zásah do tohoto procesu vyvolá proto nejen požadovaný účinek, ale má i řadu dalších důsledků. Z tohoto důvodu se k analyzování a hodnocení tohoto procesu používá soustav ukazatelů, které v jedné tabulce stručně a přehledně zachycují souvislosti mezi výnosností a finanční stabilitou podniku. Oblíbené jsou pyramidové

soustavy ukazatelů, které rozkládají ukazatel na vrcholu pyramidy do dalších ukazatelů pomocí multiplikatивních (násobení nebo dělení) nebo aditivních (sčítání nebo odčítání) vazeb (Sedláček, 2011).

Vhodně zkonstruovaná pyramidová soustava ukazatelů umožňuje systematicky posoudit minulou, současnou i budoucí výkonnost podniku. Znalost vazeb, tj. příčinných souvislostí mezi ukazateli, zprostředkovává použití speciálních metod pro kvantifikaci míry vlivu ukazatelů v pozici příčinných faktorů na změnu vrcholového ukazatele v čase. K nejvhodnějším z těchto speciálních metod patří metoda rozkladu podle logaritmů indexů analytických ukazatelů, tzv. logaritmická metoda. Pomocí této metody lze v pyramidové soustavě ukazatelů např.:

- kvantifikovat intenzitu vlivu jednotlivých dílčích ukazatelů na vrcholový ukazatel a vysvětlit tak vývoj finanční situace podniku mezi obdobími,
- vyhodnotit rozdíly skutečné a plánované (žádoucí) hodnoty vrcholového ukazatele,
- provést srovnání s výkonností konkurenčních podniků,
- sledovat rozdíly výkonnosti podniku oproti situaci charakteristické pro obor nebo oproti situaci nejlepších podniků v oboru,
- prognózovat budoucí vývoj vyplývající z kauzální provázanosti ukazatelů (Sedláček, 2011).

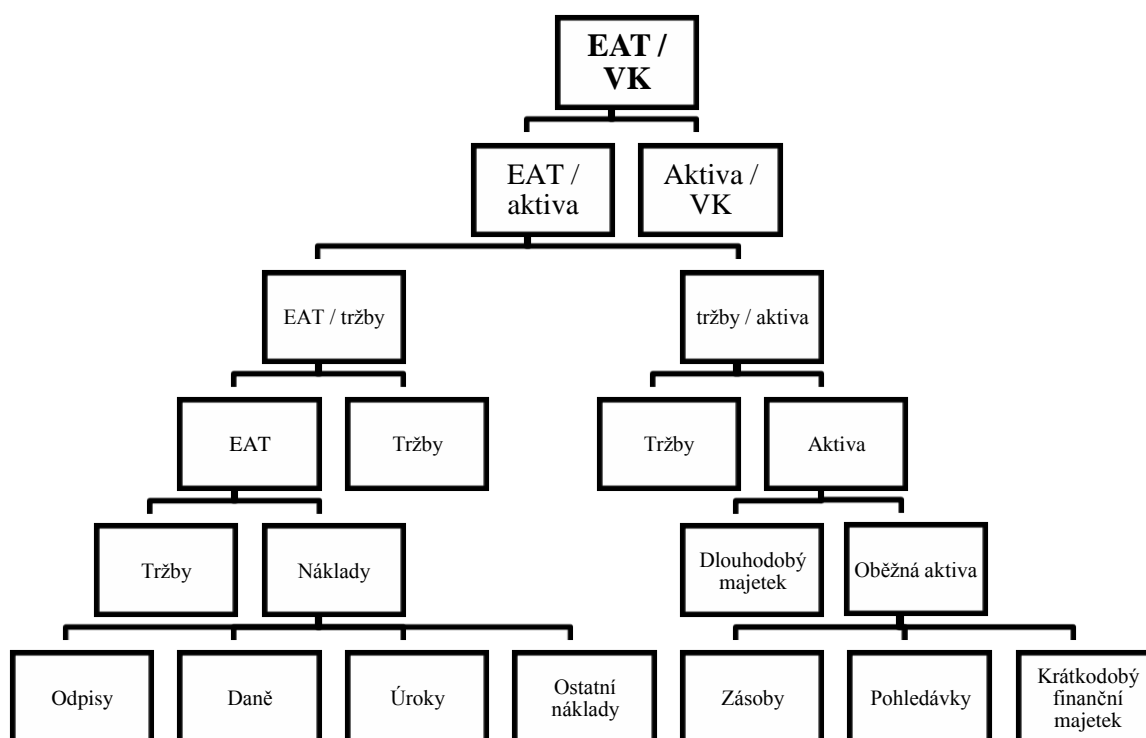
Du-Pont digram je nejznámější pyramidový rozklad. Název je odvozen od nadnárodní chemické společnosti Du-Pont de Nemours. Na vrcholu pyramidy je rentabilita celkového vlastního kapitálu (ROE). V dalším stupni se tento ukazatel rozkládá na ukazatel rentability tržeb, ukazatel rychlosti obratu celkových aktiv a ukazatel finanční struktury. Součin těchto ukazatelů představuje základní Du-Pontovu rovnici:

$$\frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Tato rovnice dle Synka (2006) vyjadřuje tři páky managementu, které vedou k zvyšování výnosnosti vlastního kapitálu (ROE):

- ziskovou marži (hlavním způsobem jejího zvyšování je snižování nákladů),
- obrat aktiv (hlavní způsobem je zvyšování tržeb připadajících na každou korunu aktiv),
- finanční páku (hlavním způsobem je vhodné použití cizích zdrojů k financování aktiv).

Schéma 1: Du Pontův diagram – rozklad ukazatele ROE

Zdroj: Synek (2009)

Levá strana diagramu odvozuje ziskovou marži. Odspodu jsou sečítány nákladové položky a jejich odečtením od výnosů (tržeb) se získá čistý zisk (EAT). Zisková marže se vypočítá jako zisk dělený tržbami. Je-li zisková marže nízká nebo vykazuje-li klesající tendenci, je třeba se zaměřit na analýzu jednotlivých druhů nákladů. Pravá strana diagramu pracuje s rozvahovými položkami a vyčísluje různé druhy aktiv, sčítá je a ukazuje obrat celkových aktiv (Sedláček, 2011).

2.2.3 Bankrotní a bonitní indikátory

Rozlišují se dvě základní skupiny modelů (bankrotní modely a bonitní modely), tzv. systémy včasného varování či predikční modely (Kalouda, 2009):

- postihují současný, ale zejména budoucí vývoj podniku, a to
- nejlépe jedinou (komplexní) charakteristikou, i když
- přece jen s omezenou vypovídací schopností (nic není dokonalé).

Bankrotní modely poskytují odpověď na otázku, zda podnik do určité doby zbankrotuje; vychází ze skutečných údajů. Bonitní modely poskytují odpověď na otázku, zda je podnik dobrý nebo špatný a vychází zčásti z teoretických poznatků, zčásti

z poznatků zobecněných. Mezi nejpoužívanější bankrotní a bonitní modely se řadí: Kralickův Quicktest, Tamariho model, Argentiniho model, Altmanovo Z-skóre, Taflerův model, Index IN – index IN95, IN99, IN01 a IN05.

Zejména pro bankovní instituce je vždy velmi důležité odhadnout finanční situaci firmy a zvážit, zda firmě půjčit nebo nepůjčit. Z tohoto důvodu si bankovní domy vytvářejí systémy hodnocení bonity firem, jejichž výsledků je následně využíváno při ohodnocování rizika, které bankovní instituce ponese, poskytne-li firmě úvěr. Současně existuje několik ratingových agentur, které ohodnocují firmy přidělením ratingové známky (Kislingerová, Hnilica, 2008).

Altmanův index (Z-skóre)

Altmanův model je jedním z prvních a stále nejznámějších vícerozměrných modelů finanční tísně, vycházející z diskriminační analýzy uskutečněné koncem 60. a v 80. letech u několika desítek zbankrotovaných a nebankrotovaných firem. Profesor Altman stanovil diskriminační funkci vedoucí k výpočtu Z-skóre diferencovaně pro firmy s akciemi veřejně obchodovatelnými na burze a zvláště pro předvídaní finančního vývoje ostatních firem. Různě stanovil i hranice pásem pro predikci finančního vývoje firmy (Sedláček 2009).

Pro ostatní podniky se Z-skóre vypočítá dle upravené verze Altmanovy rovnice z roku 1983:

$$Z = 0,717 \cdot x_1 + 0,847 \cdot x_2 + 3,107 \cdot x_3 + 0,420 \cdot x_4 + 0,998 \cdot x_5;$$

kde: x_1 - pracovní kapitál / aktiva,

x_2 - zadržený zisk / aktiva,

x_3 - výsledek hospodaření před úroky a zdaněním / aktiva,

x_4 - vlastní kapitál / cizí kapitál,

x_5 - tržby /aktiva.

Z-skóre vyjadřuje finanční situaci firmy. Uspokojivou finanční situaci hodnocené firmy indikuje hodnota ukazatele větší než 2,99. Při vypočítané hodnotě od 1,81 do 2,99 hovoříme o tzv. nevyhraněné finanční situaci (tzv. šedá zóna) a je-li hodnota Z-skóre menší než 1,81, signalizuje to velmi silné finanční problémy podniku a tehdy je třeba se zamyslet nad otázkou možného bankrotu firmy (Sedláček, 2009).

Altmanův Z-faktor v sobě zahrnuje všechny podstatné složky finančního zdraví, tj. rentabilitu, likviditu, zadluženost i strukturu kapitálu. Navíc je jednotlivým ukazatelům přiřazena váha, která vyjadřuje jejich významnost v daném souboru.

Testování Altmanova modelu v praxi ukázalo, že vcelku věrohodně předpovídá bankroty s přibližně dvouletým předstihem, ale s menší statistickou spolehlivostí do vzdálené budoucnosti (Kislingerová, 2010).

Indexy IN

Inka a Ivan Neumaierovi sestavili čtyři indexy, umožňující posoudit finanční výkonnost a důvěryhodnost českých podniků. Názvy indexů jsou odvozeny dle roku svého vzniku.

Bankrotní index IN95 - váhy ukazatelů indexu IN95 jsou stanoveny jako podíl významnosti ukazatelů dané četností výskytu daného ukazatele a jeho odvětvové hodnoty v roce vzniku indexu. Tato konstrukce vah umožnila zohlednit při hodnocení podniků odvětvová specifika (Krutina, Novotná, 2009).

U podniků s hodnotou IN95 vyšší než 2 lze hovořit o dobrém finančním zdraví podniku. Při hodnotě indexu menší než 1 se podnik ocitá ve finanční tísní a v šedé zóně se podnik nachází při hodnotách IN95 v rozmezí 1 a 2. IN95 se vypočte podle vztahu:

$$IN95 = 0,22 \cdot x_1 + 0,11 \cdot x_2 + 8,33 \cdot x_3 + 0,52 \cdot x_4 + 0,10 \cdot x_5 - 16,80 \cdot x_6;$$

kde: x_1 - aktiva / cizí zdroje,

x_2 - EBIT / nákladové úroky,

x_3 - EBIT / aktiva,

x_4 - výnosy / aktiva,

x_5 - oběžná aktiva / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry),

x_6 - závazky po lhůtě splatnosti / výnosy.

Bonitní index IN99 akceptuje pohled vlastníka a vyjadřuje kvalitu (bonitu) podniku z hlediska jeho finanční výkonnosti. Je východiskem diskriminační analýzy, upravuje váhy použité v IN95 platné pro ekonomiku ČR s ohledem na jejich význam pro dosažení kladné hodnoty ekonomického zisku - EVA (Sedláček, 2009).

Vychází-li hodnota IN99 vyšší než 2,07, jde o pozitivní signál, že podnik dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku. V případě, že hodnota vychází menší než 0,684, podnik má zápornou hodnotu ekonomického zisku, tedy jde o negativní signál, že netvoří hodnotu pro vlastníky, případně ji ničí. Index se vypočítá podle rovnice:

$$IN99 = -0,017 \cdot x_1 + 4,573 \cdot x_3 + 0,481 \cdot x_4 + 0,015 \cdot x_5.$$

Index IN01 je spojením obou výše uvedených indexů. Podnik dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku (tvoří hodnotu), pokud je výsledek IN01 větší než 1,77.

Výsledek indexu menší než 0,75 signalizuje podnik spějící k bankrotu. V šedé zóně se podnik nachází při výsledku v rozmezí 0,75 až 1,77. Index se vypočítá podle rovnice:

$$IN01 = 0,13 \cdot x_1 + 0,04 \cdot x_2 + 3,92 \cdot x_3 + 0,21 \cdot x_4 + 0,09 \cdot x_5.$$

Index IN05 představuje aktualizaci indexu IN01 dle testů na datech průmyslových podniků z roku 2004. Uspokojivou finanční situaci lze očekávat při hodnotě vyšší než 1,6. Firma je ohrožena vážnými finančními problémy při hodnotě nižší než 0,9. V šedé zóně se bude firma nacházet při hodnotě indexu v rozmezí 0,9 – 1,6. Index se vypočítá podle rovnice:

$$IN05 = 0,13 \cdot x_1 + 0,04 \cdot x_2 + 3,97 \cdot x_3 + 0,21 \cdot x_4 + 0,09 \cdot x_5.$$

Výhodou indexů IN01 a IN05 je, že spojují jak pohled věřitele, tak i pohled vlastníka (obdobně jako u metody „Balance Scorecard“). Jsou kritériem pro „ex post“ hodnocení a srovnání kvality fungování podniků a současně i „ex ante“ indikátorem včasné výstrahy (Sedláček, 2009).

Taflerův model

Taflerův model byl publikován v roce 1977 a využívá tyto proměnné:

x_1 - EBIT / krátkodobé závazky,

x_2 - oběžná aktiva / cizí kapitál,

x_3 - krátkodobé závazky / celková aktiva,

x_4 - tržby celkem / celkem aktiva.

Jeho výpočet se provede podle vztahu:

$$Z = 0,53 \cdot x_1 + 0,13 \cdot x_2 + 0,18 \cdot x_3 + 0,16 \cdot x_4.$$

V případě výsledku většího než 0,3 má podnik malou pravděpodobnost bankrotu. Pokud bude ale výsledek menší než 0,2, lze očekávat vyšší pravděpodobnost bankrotu.

Tamariho model

Tamariho model byl konstruován v šedesátých letech, ale zachoval si svou vypovídací schopnost dodnes. Je tomu tak především proto, že vychází ze skutečného rozložení hodnot ve skupinách použitím statistických metod. Bonita podniku je hodnocena bodovým součtem výsledků ze soustavy rovnic. Jednotlivé rovnice hodnotí: finanční samostatnost (x_1), vázanost vlastního kapitálu a výsledku hospodaření (x_2), běžnou likviditu (x_3) a tři další rovnice se zabývají provozní činností. Všem vypočteným výsledkům jsou přiřazeny bodové hodnoty, přičemž maximem je

100 bodů. Velmi dobrý podnik dosahuje hodnocení většího než 60, špatný podnik dosahuje hodnot menších než 30. Ukazatele, které se hodnotí v Tamariho modelu, jsou (Růčková, 2008):

- x_1 - vlastní kapitál / cizí kapitál,
- x_2 - EAT / celková aktiva,
- x_3 - oběžná aktiva / krátkodobé dluhy,
- x_4 - výrobní spotřeba / průměrný stav nedokončené výroby,
- x_5 - tržby / průměrný stav pohledávek,
- x_6 - výrobní spotřeba / pracovní kapitál.

Kralickův Quicktest

Kralickův Quicktest byl navržen v roce 1990. Model poskytuje rychlou možnost oklasifikovat hodnocenou firmu. Tento bonitní model, stejně jako Tamariho model, přiděluje stanovený počet bodů za dosaženou výši určitého ukazatele. Je-li hodnocení Quicktestu větší než 3, jde o velmi dobrý podnik, při hodnocení menším než 1 jde o firmu s finančními problémy. Hodnotí se zde následující ukazatele (Jiříček, Morávková, 2008):

- x_1 - vlastní kapitál / celková aktiva,
- x_2 - (celkové dluhy – peněžní prostředky) / provozní cash-flow,
- x_3 - EBIT / celková aktiva,
- x_4 - provozní cash-flow / provozní výnosy.

Argentiniho model

Model se svým charakterem vymyká zařazení do klasických bankrotních nebo bonitních modelů. Vznikl na základě diskusí s bankami, podnikateli a uživateli informací. Pouze zčásti se opírá o kvantifikované finanční informace, hodnotí nedostatky podniku, jeho chyby a příznaky a přiděluje body. Dosažený počet bodů se srovnává s bodovou hranicí nebezpečí. Hodnotí se např. nedostatky v oblasti managementu (autokratický, generální ředitel, nedostatek profesionálních manažerů na nižších řídicích funkcích, pasivní představenstvo apod.), nedostatky v oblasti účetnictví (např. chybějící plánování cash-flow, chybějící rozpočtová kontrola a kalkulační systém aj.). Co se týče chyb, model posuzuje např. růst výroby a tržeb bez potřebného finančního zajištění stálým kapitálem nebo nerozumnou úroveň zadlužení vůči bankám. V oblasti příznaků se hodnotí např. zhoršující se hodnota Altmanova Z-skóre, zhoršení

kvality, pracovní morálky apod. Každá hodnocená oblast má stanovený maximální počet možných dosažitelných bodů a bodovou hranici nebezpečí (Jiríček, Morávková 2008).

Body jsou přidělovány buď v plném počtu, nebo žádné. Podnik s méně než 25 body není v nebezpečí úpadku, s více než 25 body může v průběhu 5 let zbankrotovat (Mrkvička, Kolář 2006).

2.2.4 Ostatní metody měření výkonnosti podniku

Tradiční přístupy měření výkonnosti založené pouze na finančních ukazatelích již plně nepostačují, proto vstupují do popředí i ostatní metody např. metoda BSC, grafická analýza Spider, mezipodnikové srovnání atd.

Metoda vyváženého skóre (Balance Scorecard, BSC)

Metoda představuje strategický integrovaný systém měření a řízení výkonnosti podniku procházející napříč celým podnikem. Prakticky rozpracovává a převádí poslání a vizi firmy do specifických cílů a úkolů, tedy do uceleného souboru měřítek a ukazatelů finanční a nefinanční výkonnosti. Jde o systém sledování managementu podniku ve čtyřech oblastech (Niven, 2005):

- finanční hodnoty,
- perspektivy zákazníka,
- podnikové procesy,
- inovace, učení se, flexibility a růstu.

Mezipodnikové srovnání

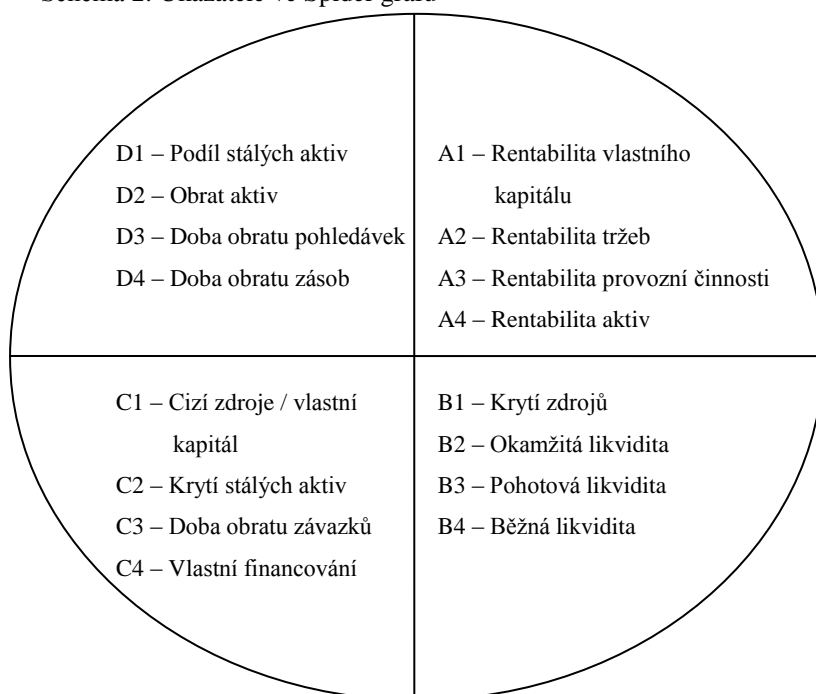
Jedním ze způsobů zlepšování úrovně podniku je jeho srovnání s jinými podniky, tedy mezipodnikové srovnávání. Jinými podniky jsou obvykle podniky stejného průmyslového odvětví nebo výrobního oboru, podniky vyrábějící stejný druh výrobku nebo poskytující stejné služby. Kromě finančních ukazatelů se srovnávají výrobky a služby (úroveň, jakost, ceny), produktivita práce, náklady, použitá technologie atd. Používají se statistické charakteristiky (střední hodnoty – průměry, modus, medián), ukazatele variace (rozptíl, směrodatná odchylka, rozptyl, variační koeficient), metody stanovení pořadí a vytváření skupin podniků s podobnými výsledky hospodaření aj. Podnik se srovnává s průměrnými hodnotami zjištěnými za odvětví, obor, skupinu

konkurenčních podniků, s nejlepším podnikem, s doporučenými hodnotami (standardy). Používají se různé moderní přístupy - analýzy SWOT, benchmarking, sektorová analýza aj. (Synek, 2003).

Spiderova analýza

Ke zvýšení názornosti ve finanční analýze se používají různé typy grafů, nejběžnější jsou sloupkové, spojnicové a výšečové grafy. V poslední době si oblibu získal tzv. spider graf, který obvykle používá 16 poměrových ukazatelů. Ty se vyjádří v procentech vůči odvětvovému průměru (lze použít i medián nebo jinou střední hodnotu), průměr odvětví se tedy považuje za 100 % (Synek, 2003).

Schéma 2: Ukazatele ve Spider grafu

Zdroj: Synek, 2009

Graf je rozdělen do čtyř kvadrantů, kde kvadrant A znázorňuje ukazatele rentability, kvadrant B znázorňuje ukazatele likvidity, kvadrant C znázorňuje složení finančních zdrojů a kvadrant D znázorňuje ukazatele aktivity.

3 METODIKA PRÁCE

Cílem práce je zhodnocení výkonnosti v konkrétních podmínkách výrobního podniku. Praktická část práce je členěna do dvou částí.

V první části je charakterizován zkoumaný podnik, kde je nastíněn jeho historický vývoj a organizační struktura. Ke zhodnocení současné situace podniku a jeho ekonomických podmínek je využito SWOT analýzy, která hodnotí silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení konkrétního podniku. SWOT analýza je provedena na základě osobní znalosti podniku a na základě dotazování zaměstnanců podniku.

V další části je uvedena analýza a hodnocení výkonnosti výrobního podniku především pomocí nástrojů finanční analýzy. K posouzení dlouhodobějšího vývoje podniku jsou data zkoumána za pět po sobě jdoucích let, a to od roku 2007 až do roku 2011. Veškerá data v absolutních hodnotách potřebná pro provedení analýzy výkonnosti podniku jsou čerpána z účetních výkazů podniku. Ostatní informace potřebné ke zkvalitnění hodnocení o příčinách odchylek a jiných skutečnostech nevyplývajících jasně z účetních výkazů, jsou konzultovány s odpovědnými pracovníky podniku.

Nejprve je provedena analýza absolutních ukazatelů, kde je využito horizontálního a vertikálního rozboru majetku, kapitálu, nákladů a výnosů. V horizontálním rozboru účetních výkazů jsou zjištěny absolutní a relativní změny jednotlivých položek dle následujících vztahů:

- absolutní změna = ukazatel ve sledovaném roce – ukazatel v porovnávaném roce,
- procentní změna = (absolutní změna * 100) / ukazatel v porovnávaném roce.

Vertikální rozbor zkoumá relativní strukturu majetku, kapitálu, nákladů a výnosů. Jednotlivé položky majetku a kapitálu jsou vyjádřeny jako procentní podíl z celkové bilanční sumy. Položky nákladů a výnosů jsou vyjádřeny jako procentní zastoupení z celkových výnosů.

V analýze rozdílových ukazatelů jsou charakterizovány nejznámější rozdílové fondy dle následujících vztahů:

- 1) *Čistý pracovní kapitál (ČPK) = oběžný majetek – krátkodobé závazky*
- 2) *Čistý peněžní majetek (ČPM) = krátkodobá aktiva – krátkodobé závazky*
- 3) *Čisté pohotové prostředky (ČPP) = krátkodobá aktiva – zásoby – krátkodobé pohledávky - splatná krátkodobá pasiva*

Následně jsou vyjádřeny nejpoužívanější poměrové ukazatele (ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity). Výsledné hodnoty poměrových ukazatelů podniku

jsou srovnávány s výsledky ukazatelů v odvětví výroby nábytku. Vstupní odvětvová data jsou čerpána z internetových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Z důvodu srovnatelnosti dat analyzovaného podniku a odvětví výroby nábytku, není při výpočtu ukazatelů v podniku počítáno s průměrnými stavy položek majetku a kapitálu, ale přímo s absolutními neupravenými hodnotami z účetních výkazů. Z uvedených skupin poměrových ukazatelů jsou konkrétně vyjádřeny ukazatele dle následujících vztahů:

Ukazatele rentability

- 4) $Rentabilita\ aktiv\ (ROA) = \frac{zisk\ před\ zdaněním\ a\ úroky\ (EBIT)}{aktiva}$
- 5) $Rentabilita\ vlastního\ kapitálu\ (ROE) = \frac{čistý\ zisk\ (EAT)}{vlastní\ kapitál}$
- 6) $Rentabilita\ tržeb\ (ROS) = \frac{čistý\ zisk\ (EAT)}{tržby}$
- 7) $Rentabilita\ výnosů = \frac{čistý\ zisk\ (EAT)}{výnosy}$
- 8) $Rentabilita\ nákladů = \frac{čistý\ zisk\ (EAT)}{náklady}$
- 9) $Nákladovost = \frac{náklady}{výnosy}$

Ukazatele likvidity

- 10) $Běžná\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky + krátkodobé\ bankovní\ úvěry}$
- 11) $Pohotová\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva - zásoby}{krátkodobé\ závazky + krátkodobé\ bankovní\ úvěry}$
- 12) $Okamžitá\ likvidita = \frac{krátkodobý\ finanční\ majetek}{krátkodobé\ závazky + krátkodobé\ bankovní\ úvěry}$

Ukazatele zadluženosti

- 13) $Celková\ zadluženost = \frac{cizí\ zdroje}{aktiva}$
- 14) $Dlouhodobá\ zadluženost = \frac{dlouhodobé\ závazky}{aktiva}$
- 15) $Koeficient\ samofinancování = \frac{vlastní\ kapitál}{aktiva}$
- 16) $Ukazatel\ finanční\ páky = \frac{celková\ aktiva}{vlastní\ kapitál}$
- 17) $Úrokové\ krytí = \frac{zisk\ před\ zdaněním\ a\ úroky\ (EBIT)}{nákladové\ úroky}$

Ukazatele aktivity

- 18) $Obrat\ celkových\ aktiv = \frac{tržby}{aktiva}$
- 19) $Obrat\ stálých\ aktiv = \frac{tržby}{stálá\ aktiva}$
- 20) $Obrat\ zásob = \frac{tržby}{zásoby}$
- 21) $Doba\ obratu\ zásob = \frac{zásoby}{tržby / 360}$

- 22) $Obrat\ pohledávek = \frac{tržby}{pohledávky}$
- 23) $Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{pohledávky}{tržby/360}$
- 24) $Doba\ obratu\ závazků = \frac{závazky\ vůči\ dodavatelům}{tržby/360}$

V další analýze je sestaven Du Pontův diagram z dat za sledovaný podnik v porovnání s daty v odvětví výroby nábytku. Základní Du Pontova rovnice:

$$25) \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Z analýzy soustav ukazatelů jsou dále použity predikční modely, konkrétně: Altmanův index, IN indexy a Taflerův model, které jsou vypočteny následovně:

Altmanův index

$$26) Z = 0,717 \cdot \frac{\text{ČPK}}{\text{aktiva}} + 0,847 \cdot \frac{\text{zadržený zisk}}{\text{aktiva}} + 3,107 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,42 \cdot \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí kapitál}} + 0,998 \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

Hodnocení Altmanova indexu:

- je-li $Z > 2,99$ dobré finanční zdraví,
- je-li $Z (1,81 - 2,99)$ šedá zóna,
- je-li $Z < 1,81$ finanční problémy.

Index IN95

$$27) IN95 = 0,22 \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,11 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}} \cdot 8,33 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,52 \cdot \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,1 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}} - 16,18 \cdot \frac{\text{závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{výnosy}}$$

Hodnocení indexu IN95:

- je-li $IN95 > 2$ dobré finanční zdraví,
- je-li $IN95 (1 - 2)$ šedá zóna,
- je-li $IN95 < 1$ finanční problémy.

Index IN99

$$28) IN95 = -0,017 \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 4,573 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,481 \cdot \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,015 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}}$$

Hodnocení indexu IN99:

- je-li $IN99 > 2,07$ dobré finanční zdraví,
- je-li $IN99 (0,684 - 2,07)$ šedá zóna,
- je-li $IN99 < 0,684$ finanční problémy.

Index IN01

$$29) IN01 = 0,13 \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,04 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}} \cdot 3,92 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,21 \cdot \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,09 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}} - 16,18 \cdot \frac{\text{závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{výnosy}}$$

Hodnocení indexu IN01:

- je-li IN01 > 1,77 dobré finanční zdraví,
- je-li IN01 (0,75 – 1,77) šedá zóna,
- je-li IN01 < 0,75 finanční problémy.

Index IN05

$$30) \quad IN05 = 0,13 \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,04 \cdot \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} \cdot 3,97 \cdot \frac{EBIT}{\text{aktiva}} + 0,21 \cdot \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,09 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}} - 16,18 \cdot \frac{\text{závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{výnosy}}$$

Hodnocení indexu IN05:

- je-li IN05 > 1,66 dobré finanční zdraví,
- je-li IN05 (1,66 – 0,9) šedá zóna,
- je-li IN05 < 0,9 finanční problémy.

Taflerův model

$$31) \quad T = 0,53 \cdot \frac{EBIT}{\text{krátkodobé závazky}} + 0,13 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{cizí kapitál}} + 0,18 \cdot \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{aktiva}} + 0,16 \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

Hodnocení Taflefova modelu:

- je-li T > 0,3 dobré finanční zdraví,
- je-li T (0,2 – 0,3) šedá zóna,
- je-li T < 0,2 finanční problémy.

Dále analýza hodnocení výkonnosti podniku zahrnuje výpočet hodnotového ukazatele EVA (Ekonomická přidaná hodnota):

$$32) \quad \text{Investovaný kapitál (C)} = \text{dlouhodobý majetek} + \text{čistý pracovní kapitál}$$

$$33) \quad \text{Provozní zisk po zdanění (NOPAT)} = EBIT \cdot (1 - \text{daň})$$

$$34) \quad \text{Vážené náklady na kapitál (WACC)} = \text{bezriziková výnosová míra} + \text{přirážka za malou velikost firmy} + \text{přirážka za možnou nižší podnikatelskou stabilitu} + \text{přirážka za možnou nižší finanční stabilitu}$$

$$35) \quad EVA = NOPAT - C \cdot WACC$$

Poslední část analýzy hodnocení výkonnosti vybraného podniku zobrazuje vypočtené poměrové ukazatele v tzv. Spider-analýze.

4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Hodnocení výkonnosti je provedeno v konkrétních podmínkách výrobního podniku, jehož přesný název není dle přání vedení podniku a ochrany údajů uváděn. Jelikož právní forma analyzovaného podniku je družstvo, v celé práci podnik vystupuje pod zjednodušeným fiktivním názvem výrobní družstvo, resp. podnik.

Předmětem podnikání výrobního družstva je: truhlářství, nákup zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, kromě zboží vyhrazeného živnostenským zákonem, silniční motorová doprava nákladní, výroba pilařská a impregnace dřeva.

4.1 Historie podniku

Výrobní družstvo vyrábí a dodává nábytek od svého založení v roce 1951, kdy je založeno jedenácti členy. Původně začíná v soukromé dílně jednoho ze zakládajících členů a zároveň prvního předsedy družstva. V roce 1954 je s přibývajícími dělníky výrobní družstvo nuceno rozšířit své provozní prostory a zavádí se sériová výroba. Družstvo vyrábí kuchyně z měkkého dřeva a fládrované ložnice. Počátky fungování podniku jsou velmi těžké, musí se potýkat s nedostatkem materiálu, provozního kapitálu a strojů, tudíž i hospodářské výsledky jsou zpočátku nevalné. Jedině velká snaha, iniciativa a obětavost prvních členů přináší podniku stabilitu.

Podstatný rozvoj výrobního družstva začíná v roce 1956, v této době dochází ke značným úpravám v dílnách, k vylepšení strojního zařízení, ke stabilizaci pracovníků a k rozvoji malosériové výroby. Vyrábí se ložnice, kuchyně, mycí stoly a skříně na potraviny. Rok 1957 představuje pro družstvo kvalitativní zlom, kdy přechází na výrobu dýhovaného nábytku a stává se tak rovnocenným partnerem starších okolních podniků.

Největší rozvoj výrobního družstva nastává v 70. – 80. letech minulého století, kdy v pěti provozovnách družstva pracuje více než 300 zaměstnanců a základní kapitál je více než 32 miliónů Kčs. Družstvo exportuje výrobky do Švédska, Švýcarska, Francie, Velké Británie a Spolkové republiky Německo.

Rokem 1990 po zásadních politických změnách v našem státě družstvo vstupuje do nelehkého období. Dochází i k velkým změnám v podniku. Výrobní družstvo prochází transformací a začíná čelit finančním problémům v důsledku vypořádání majetkových podílů.

V roce 1992 se výrobní družstvo dostává do druhotné platební neschopnosti a počet pracovníků i zisk vykazuje stálý pokles. Hlavním problémem je zaplacení dluhů vzniklých v minulých letech. V roce 1997 podnik dluží 10 miliónů korun, koncem roku 2000 jsou však tyto dluhy splaceny (Vostálová, 2010).

4.2 Současná situace podniku

Družstvo si za dobu od svého založení získalo uznání především v oblasti výroby nábytku z dýhovaného a masivního materiálu, vybuďovalo si odpovídající technickou základnu a jeho pracovníci si osvojili příslušné řemeslné a odborné dovednosti. Dnes pracuje ve dvou výrobních provozovnách družstva celkově 18 zaměstnanců, z toho 8 zaměstnanců pracuje v provozovně 01, 7 v provozovně 02 a 3 zaměstnanci jsou na ústředí.

Vedle běžné sériové produkce dřevěných židlí, stolů, kuchyní a obývacího nábytku se zabývá zakázkovou výrobou interiérů. Dále nabízí služby pro truhláře v podobě lisování, broušení a opracování dílců na dřevoobráběcích strojích. Další část odbytu tvoří výroba dětského nábytku a výroba replik historického nábytku. Zákazníkům nabízí komplexní služby od zpracování architektonického návrhu až po dodávku interiéru na klíč.

Družstvo je dlouholetým členem Svazu českých a moravských výrobních družstev (SČMVD), což mu přináší řadu výhod, např. poskytuje informační, poradenské a konzultační služby svým členům v oblasti právní, sociální, ekonomické, obchodní a marketingové. Organizuje společné expozice na veletrzích, výstavách, pomáhá při vyhledávání obchodních parterů, zajišťuje společné marketingové a public relations aktivity atd.

V dnešní době činí hodnota úvěrů výrobního družstva 215 tis. Kč, jedná se o úvěr u Svazu českých a moravských výrobních družstev, konkrétně je to úvěr na rekonstrukci topení. Rekonstrukce je částečně financována i z dotace z Fondu Vysočiny. (Vostálová, 2010).

4.3 Ekonomické podmínky podniku

Sledované výrobní družstvo má již více než šedesátiletou tradici. Ekonomické podmínky a prostředí fungování družstva se od jeho založení až do současnosti

radikálně změnilo. Před rokem 1989 mělo družstvo takřka ideální podmínky pro vytváření uspokojivého výsledku hospodaření – soukromé podnikání bylo zakázané a v okrese sídla podniku bylo pouze jedno výrobní družstvo zabývající se výrobou nábytku. Fungování podniku se ale po roce 1989 zdá být složitější, musí čelit nově vznikající konkurenci v podobě soukromých podnikatelů. Negativně zde působí i fakt, že část konkurence v oblasti soukromého podnikání si podnik vychoval sám - měl smlouvu s odborným učilištěm, které připravovalo své učně na práci právě v analyzovaném podniku. Po roce 1989 byl podnik nucen velkou část svých pracovníků propustit a právě tito odborně kvalifikovaní pracovníci tvoří dnes nemalou konkurenci družstvu. Dalším neopomenutelným faktem, který dnes negativně ovlivňuje ekonomické podmínky fungování družstva, je konkurence ze strany prodejců levného nábytku ze zahraničí. Na jejich úroveň výrobních nákladů se podnik, který si zakládá na kvalitě svých výrobků, v současné době nemůže dostat.

Mezi největší odběratele podniku ve sledovaném období (2007 – 2011) patří:

- Firma TON (stoly),
- KBB (kabelové bubny),
- Ingeld (zahradní nábytek),
- Design studio Praha (designová bytová studia),
- B.N.L. Slovensko (starožitný nábytek),
- distributoři dětského nábytku.

Podnik dodává své výrobky nejen na tuzemský trh, ale v malém množství i na trh zahraniční, převážně na Slovensko, do Německa a Švýcarska (Vostálová, 2010).

V následující tabulce jsou uvedeny základní ekonomické charakteristiky podniku za sledované období (2007 – 2011). Hodnoty výsledku hospodaření pouze potvrzují současné velice špatné ekonomické fungování družstva.

Tabulka 1: Základní ekonomické charakteristiky podniku

Rok	Základní ekonomické charakteristiky (v tis. Kč)	
	Podnikový majetek	Výsledek hospodaření
2007	20 643	1 133
2008	15 875	-930
2009	13 444	-1 557
2010	12 219	-970
2011	10 290	97

Zdroj: Účetní výkazy podniku

Pomocí SWOT analýzy je možné identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats) spojené s konkrétním typem podnikání. SWOT analýza je provedena na základě dotazování zaměstnanců výrobního družstva a její snahou je komplexní zhodnocení fungování podniku – identifikace problémů a nalezení možností růstu.

Tabulka 2: SWOT analýza výrobního podniku

	S - Silné stránky	W - Slabé stránky
Vnitřní faktory	<ul style="list-style-type: none"> - zavedený podnik, dlouholetá tradice - kvalitní výrobky - zákazníci se vrací - příznivé dopravní spojení - komplexní služby se zpracováním zakázek - dostatečně velké vlastní výrobní prostory - snadná dostupnost k odborným službám a ke kapitálu (pramenící z členství v SČMVD) - umístění v různých internetových vyhledávačích - široký technický park 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyužité prostory (velká administrativní budova) - vysoká zadluženost - absence motivace v systému odměňování - nízký prodejní obrat - vysoké náklady - absence společné strategie firmy - malá aktivita při vyhledávání nových zakázek - nízká úroveň vzdělávání zaměstnanců - špatná jazyková vybavenost - špatná spolupráce mezi zaměstnanci - nízká marketingová aktivita
	O - Příležitosti	T - Ohrožení
Vnější faktory	<ul style="list-style-type: none"> - dobrá geografická poloha - snadná dostupnost z dálnice D1 - snadný vstup na nové trhy - velká nezaměstnanost v oboru - nové moderní trendy ve vývoji nábytku - konkurenti nemají stejné technické vybavení - distribuční síť - pokles ekonomiky - „krize“ - nalezení nových zákazníků - nalezení nových odbytišť 	<ul style="list-style-type: none"> - početné množství konkurenčních firem v blízkosti - malé překážky vstupu nových konkurentů - velké množství substitutů na trhu - volný příchod zahraniční konkurence na domácí trh - levné zboží - vysoké daňové zatížení - přísné ekologické požadavky - malá podpora ze strany státu - nedosažitelnost velkých zakázek - moderní technologie konkurentů - vnitřní síla konkurentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Provedená SWOT analýza poskytuje souhrn jistých bodů, které by měly být brány v potaz při řízení podniku. Konkrétní družstvo může stavět na své dlouholeté tradici a kvalitních službách, při této skutečnosti je zde potencionální možnost úspěchu na jiných trzích, kde jsou zákazníci ochotni zaplatit za kvalitu. Pro úspěch na dalších trzích a získávání zakázek vůbec by se výrobní družstvo mělo zaměřit více na marketing s cílem zvýšení odbytu.

4.4 Organizační struktura výrobního družstva

Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem podnikání. Musí mít nejméně pět členů – fyzických osob nebo alespoň dvě právnické osoby. Družstvo má v současné době dle Sbírký listin Obchodního rejstříku 15 členů. U družstva, které má méně než 50 členů (dle § 245 Obchodního zákoníku - Orgány malého družstva) mohou stanovy určit, že působnost představenstva a kontrolní komise plní členská schůze (Vostálová, 2010).

Jak vyplývá z následující tabulky přehledu počtu zaměstnanců, výrobní družstvo zrušilo představenstvo v roce 2008, tedy i počet členů řídicích orgánů se zúžil pouze na 2 členy (předseda a místopředseda družstva). Celkový počet zaměstnanců každoročně klesá. Od roku 2007 do roku 2011 poklesl celkový stav o 11 zaměstnanců. Průměrné osobní náklady na zaměstnance se za posledních pět let zvýšily o 14 %, v absolutní částce se jedná o zvýšení průměrných měsíčních osobních nákladů na zaměstnance o 2 710 Kč.

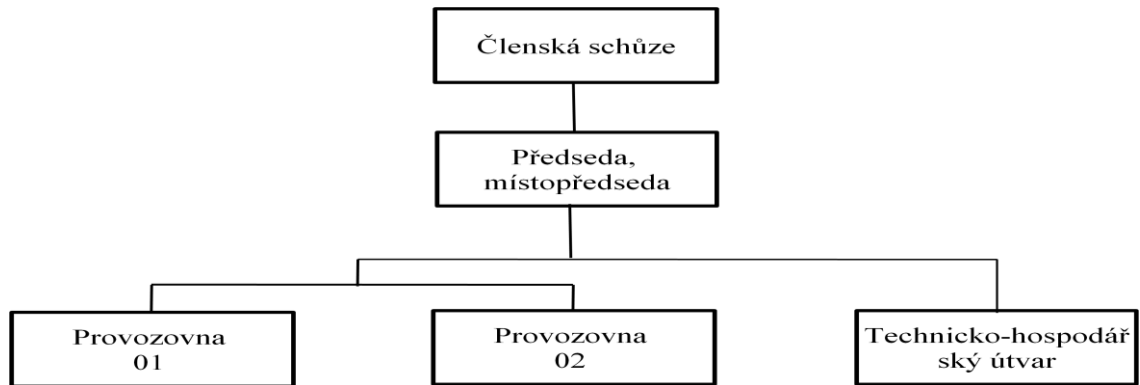
Tabulka 3: Přehled počtu zaměstnanců a osobních nákladů na zaměstnance

Ukazatel	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	29,00	30,00	27,00	24,49	18,00
- z toho členů řídicích orgánů	7	2	2	2	2
Roční osobní náklady (v tis. Kč)	6 600	7 247	6 640	6 067	4 682
- z toho mzdové náklady	4 878	5 362	5 046	4 543	3 507
- z toho náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	1 703	1 869	1 594	1 524	1 175
- ostatní sociální náklady	19	16	0	0	0
Roční osobní náklady na zaměstnance (v tis. Kč)	228	242	246	248	260

Zdroj: Příloha účetních závěrek výrobního družstva

Následující schéma zobrazuje organizační strukturu výrobního družstva, která odpovídá stavu od roku 2008. Statutární orgán družstva je předseda a místopředseda. Předseda řídí činnost družstva, v době jeho nepřítomnosti místopředseda. Technicko–hospodářský útvar se stará o odbyt, ekonomiku, zásobování a správu majetku (Vostálová, 2010).

Schéma 3: Organizační struktura výrobního družstva

Zdroj: Bakalářská práce (Vostálová, 2010)

5 HODNOCENÍ VÝKONNOSTI PODNIKU

Pro hodnocení výkonnosti výrobního družstva jsou využity především nástroje finanční analýzy. Veškeré výsledky a závěry se vztahují k analyzovanému období od roku 2007 až do roku 2011. Hlavním podkladem analýzy jsou účetní výkazy výrobního družstva, které jsou uvedeny v příloze.

5.1 Analýza absolutních ukazatelů účetních výkazů

K rozboru účetních výkazů a jejich absolutních ukazatelů je použita horizontální a vertikální analýza. Cílem horizontálního rozboru je posoudit vývoj položek účetních výkazů v čase, identifikovat příčiny odchylek jejich vývoje a určit jejich pravděpodobný vývoj v krátkodobém horizontu. V horizontálním rozboru rozvahy podniku a výkazu zisku a ztráty jsou měřeny pohyby jednotlivých veličin, a to absolutně a relativně a jejich intenzita. Absolutní a relativní změny jsou zjištěny podle následujících vztahů:

- absolutní změna = ukazatel ve sledovaném roce – ukazatel v porovnávaném roce,
- procentní změna = (absolutní změna * 100) / ukazatel v porovnávaném roce.

Cílem vertikálního rozboru je posoudit, zda složení položek účetních výkazů odpovídá dobrému standardu finančního řízení, a to tak, že absolutní položky účetních výkazů jsou převáděny na jejich procentní vyjádření, přičemž jednotlivé položky představují relativní podíly zvolené základny.

V následujících rozborech jsou uvedeny pouze ty části účetních výkazů, které jsou pro horizontální a vertikální analýzu významné.

5.1.1 Horizontální rozbor majetku podniku

Následující výsledky představují výstupy horizontálního rozboru položek majetku sledovaného podniku (tabulka 5). Z důvodu větší srozumitelnosti je uveden podnikový majetek i v absolutních částkách (tabulka 4). Grafické zobrazení pak názorně ukazuje vývoj podnikového majetku celkem a jeho složek ve sledovaném období.

Majetek podniku zaznamenává neustálý pokles. Celkově lze tedy vývoj podnikového majetku hodnotit jako nepříznivý a zobrazující celkový úpadek podniku, jenž je pravděpodobnou příčinou dosahování špatných výsledků i v budoucnu. Za hodnocené období majetek celkově klesá o 50,15 %. Nejvýraznější pokles majetku, a to o 23,10 %,

je v roce 2008. Pokles celkového majetku je způsoben každoročním poklesem jak dlouhodobého, tak i oběžného majetku, přičemž oběžný majetek se za sledované období snižuje vyšší rychlostí než dlouhodobý majetek.

Tabulka 4: Majetek podniku (v tis. Kč)

Položka majetku	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Majetek celkem	20 643	15 875	13 444	12 219	10 290
Dlouhodobý majetek	8 409	7 857	7 039	6 443	5 478
Dl. nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Dl. hmotný majetek	8 389	7 837	7 019	6 423	5 468
Dl. finanční majetek	20	20	20	20	10
Oběžný majetek	11 877	7 835	6 356	5 760	4 786
Zásoby	5 335	5 454	4 448	3 747	3 700
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	5 281	1 845	1 564	1 266	1 043
Krátkodobý finanční majetek	1 261	536	344	747	43
Ostatní majetek	357	183	49	16	26

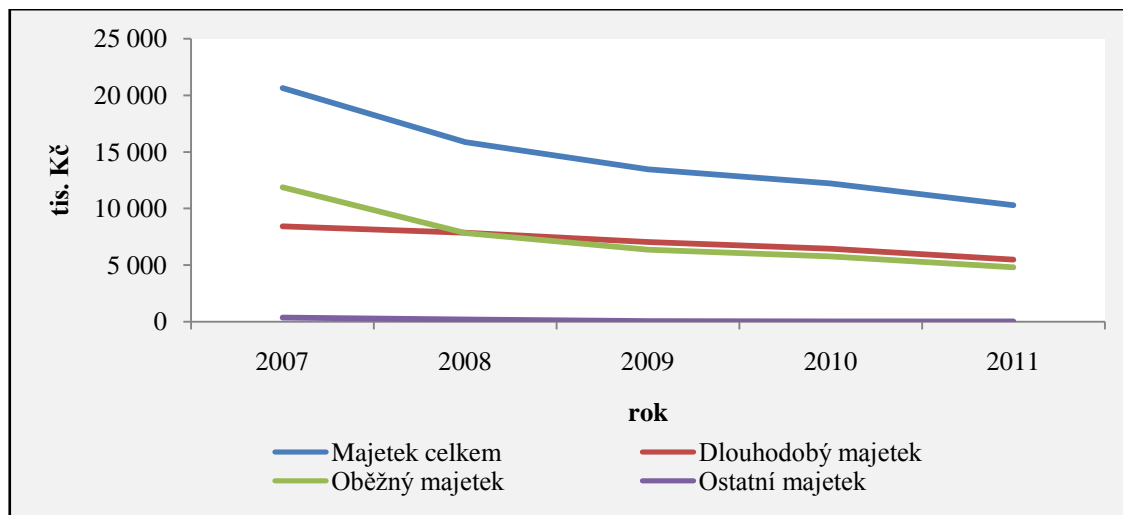
Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Tabulka 5: Horizontální analýza majetku podniku

Položka majetku	Absolutní změny (v tis. Kč)				Relativní změny (v %)			
	08-07	09-08	10-09	11-10	08/07	09/08	10/09	11 / 10
Majetek celkem	-4 768	-2 431	-1 225	-1 929	-23,10	-15,31	-9,11	-15,79
Dlouhodobý majetek	-552	-818	-596	-965	-6,56	-10,41	-8,47	-14,98
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	-	-	-	-
Dlouhodobý hmotný majetek	-552	-818	-596	-955	-6,58	-10,44	-8,49	-14,87
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	-10	-	-	-	-50,00
Oběžný majetek	-4 042	-1 479	-596	-974	-34,03	-18,88	-9,38	-16,91
Zásoby	119	-1 006	-701	-47	2,23	-18,45	-15,76	-1,25
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	-	-	-	-
Krátkodobé pohledávky	-3 436	-281	-298	-223	-65,06	-15,23	-19,05	-17,61
Krátkodobý finanční majetek	-725	-192	403	-704	-57,49	-35,82	117,15	-94,24
Ostatní majetek	-174	-134	-33	10	-48,74	-73,22	-67,35	62,50

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Graf 1: Vývoj podnikového majetku

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Dlouhodobý majetek za sledované období poklesl celkově o 34,86 %. Největší pokles, a to o 14,98 %, je zaznamenán v roce 2011, kdy důvodem je snižování dlouhodobého hmotného majetku. Dlouhodobý majetek je v podstatě tvořen jen dlouhodobým hmotným majetkem, jehož největší položkou jsou stavby, dále samostatné movité věci a soubory movitých věcí a pozemky. Podnik neprováděl ve sledovaném období žádnou investiční činnost, naopak majetek rozprodával. V roce 2007 byla prodána část pozemku, která nebyla využívána a v roce 2011 budova v bytové zástavbě, která se využívala částečně ke skladování a částečně pronajímala.

Dlouhodobý finanční majetek se v tomto roce snížil o 50 %, avšak v absolutní hodnotě se jedná pouze o částku 10 000 Kč. Celkově jsou částky dlouhodobého finančního majetku podniku zanedbatelné a tvoří je pouze ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly. V prvních čtyřech letech pozorování je to vklad u SČMVD a Klastru českých nábytkářů, ze kterého družstvo v roce 2011 vystoupilo, což i je příčinou poklesu této položky.

U oběžného majetku je také viditelný pokles ve všech letech sledování. Od základního roku 2007 oběžný majetek poklesl celkově o 59,7 %. Nejvýraznější pokles, a to o 34,03 %, je zaznamenán v roce 2008. Největší podíl z oběžného majetku tvoří zásoby a z nich nedokončená výroba a polotovary vykazující v jednotlivých letech různé výkyvy. Pokles zásob se však obecně pokládá za dobré znamení, jelikož přílišné zásoby váží finanční zdroje. Z klesajícího vývoje krátkodobých pohledávek lze usuzovat na snižující se aktivitu v podnikání, kdy největší propad až o 65,06 % je v roce

2008. Z hlediska oběžných aktiv je příznivá skutečnost, že podnik nevykazuje dlouhodobé pohledávky, které mohou skrývat riziko nedobytnosti.

U položek krátkodobého finančního majetku je největší pokles opět v roce 2008 o 57,49 %, v absolutní částce o 725 tis. Kč a největší nárůst v roce 2010 o 117,15 %, v absolutní částce o 403 tis. Kč. Jedná se však o okamžitý stav finančních prostředků k datu účetní závěrky, takže z dlouhodobého hlediska tato položka nemá velký význam.

Ostatní majetek tvoří účty časového rozlišení – náklady příštích období, které se snižují v jednotlivých letech pozorování. V roce 2011 je vykázána položka příjmy příštích období představující posun odpočtu DPH.

V grafickém znázornění vývoje majetku družstva je jasně viditelný sestupný trend všech jeho složek.

5.1.2 Vertikální rozbor majetku podniku

Vertikální analýza majetku zkoumá jeho relativní strukturu a její vliv na utváření zisku, popř. ztráty. Analýza vyjadřuje jednotlivé položky majetku jako procento z celkové bilanční sumy. Tabulka 6 a graf 2 obsahují výstupy vertikálního rozboru, tedy struktury majetku v podniku, kdy podkladem k výpočtu je tabulka 4 obsahující absolutní hodnoty podnikového majetku.

Z procentního rozboru majetku vyplývá, že dlouhodobý majetek, a to konkrétně dlouhodobý hmotný majetek, zaujímá ve struktuře majetku výrobního družstva větší podíl (s výjimkou roku 2007, kdy větší podíl na majetku družstva tvoří oběžný majetek). Celkově však rozdíl mezi dlouhodobým majetkem a oběžným majetkem nejsou markantní.

Z výsledků je viditelné, že podíl dlouhodobého (především dlouhodobého hmotného) majetku trvale roste na úkor majetku drobného. Obecně platí, že výnosnější je pro podnik investice do dlouhodobých složek majetku a také, že čím méně rizikové je umístění kapitálu, tím menší je výnos. Majetkovou strukturu podniku lze tedy hodnotit spíše pozitivně, neboť svůj kapitál umísťovala především do výnosnějších, dlouhodobých složek aktiv.

Ve struktuře oběžného majetku zaujímají největší podíl zásoby. Největší položkou zásob je nedokončená výroba a polotovary, jejich velké množství na skladě na sebe váže finanční zdroje. Jistý podíl zásob u výrobních podniků slouží jako pojistná zásoba pro zachování plynulosti výroby, avšak u analyzovaného podniku jsou položky zásob

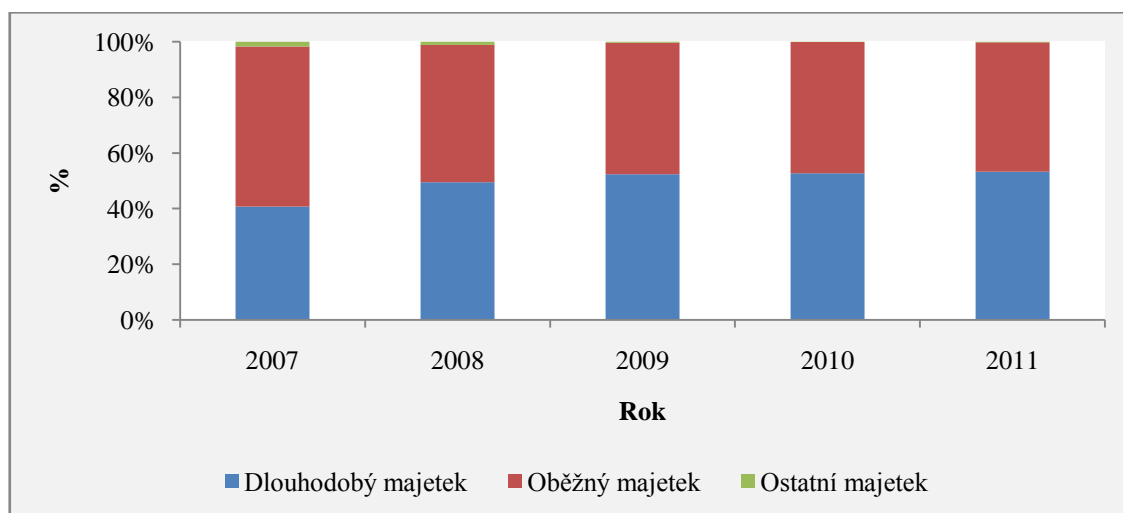
relativně vysoké a navíc jejich podíl v čase roste (s výjimkou let 2009 a 2010). Jedná se o staré dlouhodobé zásoby, tzv. ležáky, zejména materiálu a nedokončené výroby, dále pak zboží vlastní výroby ve vzorkovně a ve smluvních prodejnách a vzorky nábytku. Vliv na vysoký podíl zásob má také delší výrobní cyklus odvíjející se od charakteru výroby. Čas potřebný ke zpracování náročných zakázek od uzavření zakázky po expedici s sebou nese zvýšení stavu zásob, zejména materiálu a nedokončené výroby.

Tabulka 6: Vertikální analýza majetku podniku

Položka majetku	Procentní rozbor				
	2007	2008	2009	2010	2011
Majetek celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlouhodobý majetek	40,74	49,49	52,36	52,73	53,24
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek	40,64	49,37	52,21	52,57	53,14
Dlouhodobý finanční majetek	0,10	0,13	0,15	0,16	0,10
Oběžná aktiva	57,54	49,35	47,28	47,14	46,51
Zásoby	25,84	34,36	33,09	30,67	35,96
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohledávky	25,58	11,62	11,63	10,36	10,14
Krátkodobý finanční majetek	6,11	3,38	2,56	6,11	0,42
Ostatní aktiva	1,73	1,15	0,36	0,13	0,25

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Graf 2: Struktura majetku podniku

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Další významný podíl ve struktuře oběžného majetku patří krátkodobým pohledávkám, u nichž je patrný pokles z 25,58 % v roce 2007 na 11,62 % v roce 2008. V ostatních letech se podíl zásadně nemění a zůstává mezi 10 % – 11 %. Z pohledu

efektivitu se může zdát, že se jedná o zlepšení obchodně úvěrové politiky a zlepšení platební morálky odběratelů. Avšak dle vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty (tab.13) podíl tržeb na celkových výnosech téměř každoročně klesá. Pokles krátkodobých pohledávek tedy spíše nasvědčuje problémům s odbytem výrobků družstva.

Podíl ostatního majetku za sledované období je průměrně 0,73 %, což nepředstavuje podstatné hodnoty.

Grafické znázornění struktury majetku podtrhuje předchozí závěry a názorně ukazuje strukturu majetku výrobního družstva, kde převažující podíl tvoří dlouhodobý majetek. Avšak diference mezi dlouhodobým a oběžným majetkem není výrazná.

5.1.3 Horizontální rozbor kapitálu podniku

Výstupy horizontálního rozboru podnikového kapitálu jsou uvedeny v tabulce 8. Pro větší srozumitelnost jsou uvedeny hodnoty kapitálu i v absolutních částkách (tabulka 7). Grafické zobrazení pak názorně ukazuje vývoj podnikového kapitálu celkem a jeho složek ve sledovaném období.

Tabulka 7: Kapitál podniku (v tis. Kč)

Položka kapitálu	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Kapitál celkem	20 643	15 875	13 444	12 219	10 290
Vlastní kapitál	4 581	3 619	2 030	1 029	1 091
Základní kapitál	6 561	6 555	2 697	2 691	2 550
Kapitálové fondy	904	902	902	902	902
Nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	13 349	13 425	17 251	15 669	14 805
Výsledek hospodaření minulých let	-17 366	-16 333	-17 263	-17 263	-17 263
Výsledek hospodaření běžného období	1 133	-930	-1 557	-970	97
Cizí kapitál	15 905	12 116	11 295	11 111	9 154
Rezervy	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	8 624	8 623	8 215	8 055	7 792
Krátkodobé závazky	7 281	3 493	3 080	3 056	1 362
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0	0
Ostatní kapitál	157	140	119	79	45

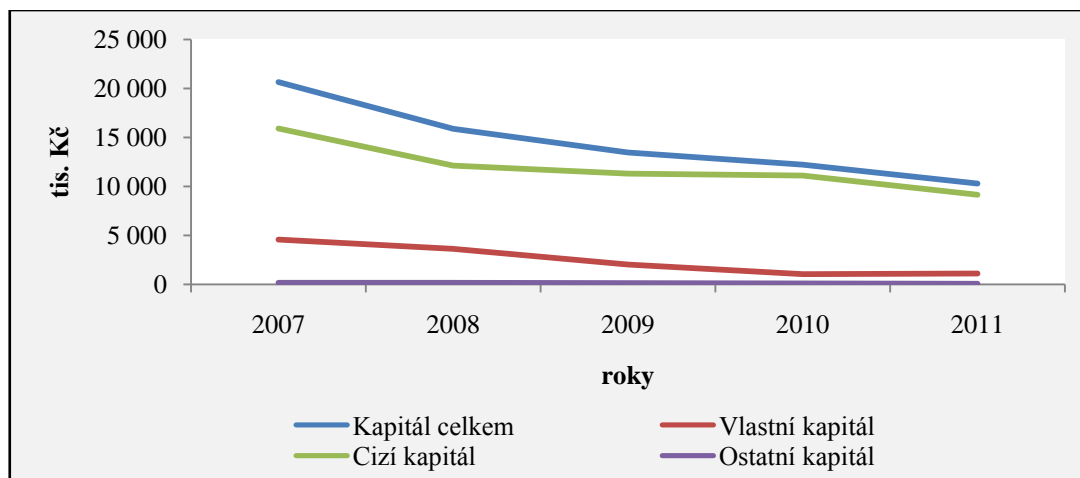
Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Tabulka 8: Horizontální analýza kapitálu podniku

Položka kapitálu	Absolutní změny (v tis.)				Relativní změny (v %)			
	08-07	09-08	10-09	11-10	08/07	09/08	10/09	11 / 10
Kapitál celkem	-4 768	-2 431	-1 225	-1 929	-23,10	-15,31	-9,11	-15,79
Vlastní kapitál	-962	-1 589	-1 001	62	-21,00	-43,91	-49,31	6,03
Základní kapitál	-6	-3 858	-6	-141	-0,09	-58,86	-0,22	-5,24
Kapitálové fondy	-2	0	0	0	-0,22	0,00	0,00	0,00
Nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	76	3 826	-1 582	-864	0,57	28,50	-9,17	-5,51
Výsledek hospodaření minulých let	1 033	-930	0	0	-	-	-	-
Výsledek hospodaření běžného období	-2 063	-627	587	1 067	-	-	-	-
Cizí kapitál	-3 789	-821	-184	-1 957	-23,82	-6,78	-1,63	-17,61
Rezervy	0	0	0	0	-	-	-	-
Dlouhodobé závazky	-1	-408	-160	-263	-0,01	-4,73	-1,95	-3,27
Krátkodobé závazky	-3 788	-413	-24	-1 694	-52,03	-11,82	-0,78	-55,43
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0	-	-	-	-
Ostatní kapitál	-17	-21	-40	-34	-10,83	-15,00	-33,61	-43,04

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Graf 3: Vývoj kapitálu podniku

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Stejně jako majetek podniku, i celkový kapitál podniku má klesající tendenci. U celkového kapitálu dochází k největšímu snížení (23,10 %) v roce 2008. Vlastní kapitál vykazoval také neustálý pokles, až na rok 2011, kde je 6% nárůst. Klesající trend vlastního kapitálu znamená nepříznivý vývoj, neboť aktiva podniku jsou stále méně kryta vlastními zdroji, které podnik vytváří. Největší propad vlastního kapitálu (43,91 %) je v roce 2009. Došlo zde k úbytku členů družstva, tedy snižování majetkových podílů, což ovlivnilo snížení základního kapitálu až o 58,86 %. Další

významnou položkou vlastního kapitálu je nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku, kde dochází k navýšení v roce 2009 o 28,50 % díky zvýšení podílu statutárních a ostatních fondů. Tyto fondy zahrnují sociální fond, rezervní fond a ostatní vypořádací fondy. Do ostatních vypořádacích fondů byly v roce 2009 přeúčtovány ze základního kapitálu souhrnně původní vypočtené vypořádací podíly členů, kteří ukončili členství v letech 2000 až 2008. V souladu se stanovami družstva schválenými v roce 2000 a novelizovanými v roce 2008 se tyto původní vypořádací podíly aktuálně přepočítávají dle účetní závěrky za rok, v němž členství zaniklo. V závislosti na vývoji hospodaření se liší původní a přepočtený vypořádací podíl. Rozdíl účtuje družstvo právě do ostatních fondů v souladu s Českým účetním standardem pro podnikatele č. 012. Tabulka 9 zobrazuje schéma účtování vypořádacích podílů při ukončení členství.

Tabulka 9: Schéma účtování vypořádacích podílů při ukončení členství

Účetní položka	Částka (tis. Kč)	Má dáti (MD)		Dal (D)	
		Účet	Částka (tis. Kč)	Účet	Částka (tis. Kč)
Původní vypořádací podíl	100	411	100		
Přepočtený vypořádací podíl	30			365	30
Rozdíl původního a přepočteného vypořádacího podílu	70			427	70

Zdroj: Interní doklady družstva

Kde: účet 411 – základní kapitál

účet 365 – ostatní dlouhodobé závazky

účet 427 – ostatní fondy

Snižující vývoj zaznamenávají i položky cizích zdrojů, celkově se snížily o 42,45 %. Tento trend lze považovat za příznivý, neboť dochází ke snižování zadluženosti. Největší snížení cizích zdrojů, a to o 23,82 %, je mezi roky 2007 a 2008. Toto snížení je hlavně ovlivněno snížením krátkodobých závazků, konkrétně závazků z obchodních vztahů, pokles až o 52,03 %. Položky krátkodobých závazků jsou velice nestabilní po celé sledované období. Dalšího velkého výkyvu dosahují v roce 2011, zde je zaznamenán dokonce procentuálně vyšší pokles až o 55,43 %, však v absolutní částce (1 694 000 Kč) se jedná o pokles menší než zmiňovaný pokles v roce 2008.

Dlouhodobé závazky ve sledovaném období nevykazují dramatické změny. Obsahují pouze položku jiné závazky, což jsou závazky z transformace a personifikace a úvěr od SČMVD na rekonstrukci topení na dřevní odpad.

Ostatní pasiva dle procentního rozboru zaznamenávají značné výkyvy, ale v absolutních částkách se jedná o nevýznamné výkyvy.

5.1.4 Vertikální rozbor kapitálu podniku

Vertikální analýza kapitálu zkoumá jeho relativní strukturu. Analýza vyjadřuje jednotlivé položky kapitálu jako procento z celkové bilanční sumy. Tabulka 10 a graf 4 obsahují výstupy vertikálního rozboru, tedy struktury kapitálu v podniku, kdy podkladem k výpočtu je tabulka 7 obsahující absolutní hodnoty podnikového kapitálu.

Z procentního rozboru kapitálu podniku je na první pohled zřejmé, že ve sledovaném období byla jeho převážná část tvořena cizím kapitálem. Cizí kapitál zaujímá 70 – 90 % kapitálu celkem, což znamená, že podnik používá k financování svého majetku hlavně cizí kapitál a je tedy podstatně zadlužený.

Vývoj podílu cizího kapitálu se v jednotlivých letech mění, celkově se ale dá hovořit o rostoucí tendenci (77,05 % v roce 2007 a 88,96 % v roce 2011). Největší podíl z cizího kapitálu zaujímají dlouhodobé závazky, ty v roce 2011 dosahují až 75,72 % z kapitálu celkem. Dlouhodobé závazky představují úvěry od SČMVD. Struktura pasiv s sebou nese zvýšené riziko podnikání, které znamená stálé zvyšování úvěrů, vedoucí k velké zadluženosti.

Podíl vlastního kapitálu od roku 2007 neustále klesá (z 22,19 % na 10,60 %). Nedochozí zde k výrazným změnám v jednotlivých letech hodnocení. Většinový podíl zaujímají nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku, jejich podíl stoupá za sledované období z 64,67 % až na 143,88 %. Další významnější podíl patří základnímu kapitálu, ten se za sledované období vyvíjí nestabilně, avšak z 31,78 % v roce 2007 klesá na 24,78 % v posledním roce pozorování.

Hlavní příčinou snižování základního kapitálu i vlastního kapitálu, jak již bylo vysvětleno dříve v horizontálním rozboru kapitálu, je snižování členů družstva, a tím řešení jejich vypořádacích podílů.

Vůbec nejvýznamnější složkou vlastního kapitálu je však neuhrazená ztráta minulých let, jež negativně působí na vlastní kapitál, v roce 2011 převyšuje celkový kapitál podniku o cca 60 %.

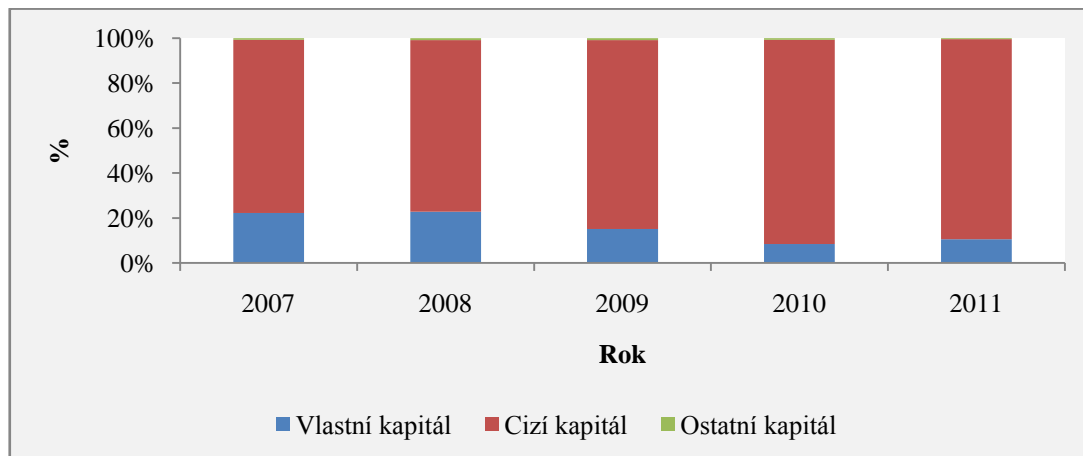
Podíl ostatního kapitálu nedosahuje ani jednoho procenta, je tedy považován za nevýznamný. Podíly ostatních pasiv nedosahují v celkovém měřítku ani jednoho procenta, tudíž jsou pokládány za nevýznamné.

Tabulka 10: Vertikální analýza kapitálu

Položka kapitálu	Procentní rozbor				
	2007	2008	2009	2010	2011
Kapitál celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	22,19	22,80	15,10	8,42	10,60
Základní kapitál	31,78	41,29	20,06	22,02	24,78
Kapitálové fondy	4,38	5,68	6,71	7,38	8,77
Rezervní fondy, ostatní fondy ze zisku	64,67	84,57	128,32	128,23	143,88
Výsledek hospodaření minulých let	-84,13	-102,89	-128,41	-141,28	-167,76
Výsledek hospodaření běžného období	5,49	-5,86	-11,58	-7,94	0,94
Cizí kapitál	77,05	76,32	84,01	90,93	88,96
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	41,78	54,32	61,10	65,92	75,72
Krátkodobé závazky	35,27	22,00	22,91	25,01	13,24
Bankovní úvěry a výpomoci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní kapitál	0,76	0,88	0,89	0,65	0,44

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Graf 4: Struktura kapitálu podniku

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

5.1.5 Horizontální rozbor nákladů a výnosů podniku

Uvedené výstupy horizontálního rozboru nákladů a výnosů obsahují absolutní změny, ke kterým došlo ve výkazu zisku a ztráty (tabulka 12) a grafické vyjádření vývoje výsledku hospodaření (graf 5), jeho jednotlivých částí a přidané hodnoty.

Relativní změny položek nákladů a výnosů nejsou vyjádřeny, jelikož by docházelo k dělení záporným faktorem. Hodnoceny jsou nepodstatnější změny během sledovaného období. Pro zvýšení přehlednosti jsou v tabulce 11 uvedeny absolutní hodnoty nákladů a výnosů sledovaného podniku.

Výsledek hospodaření, který je ztrátový ve třech letech pozorování, vypovídá o špatném hospodaření podniku. Pouze v letech 2007 a 2011 podnik dosahuje zisku. Nejvýraznější ztráta je zaznamenána v roce 2008, naopak nejvýraznější nárůst výsledku hospodaření je v roce 2011, kdy se podnik dostává ze ztráty do zisku.

Za zmiňovaným propadem hospodářského výsledku v roce 2008 stojí částečně vliv finanční krize. Družstvu se nepodařilo prodloužit smlouvy v Německu, a tím pádem přichází o velké odběratele. V době krize se celkově zmenšuje poptávka po produkci družstva nejen z řad drobných podnikatelů, ale i z řad domácností. Další skutečností, která ovlivnila výši ztráty v tomto roce, je pokračování ve výrobě historického nábytku vyváženého na Slovensko. Výroba je technicky a časově velmi náročná a v konečném měřítku družstvu přináší ztrátu.

Tabulka 11: Náklady a výnosy podniku (v tis. Kč)

Náklady, výnosy	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Tržby za prodej zboží	50 091	9 215	10 711	8 395	5 276
Náklady vynaložené na prodané zboží	47 659	9 205	10 710	8 408	5 304
Obchodní marže	2 432	10	1	-13	-28
Výkony	16 699	16 289	14 332	12 387	9 188
Výkonová spotřeba	10 183	8 742	7 990	6 348	5 096
Přidaná hodnota	8 948	7 557	6 343	6 026	4 064
Osobní náklady	6 600	7 247	6 640	6 067	4 682
Daně a poplatky	50	58	44	100	146
Odpisy dlouhodobého nehmotného, hmotného majetku	1 125	1 066	868	598	523
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	210	11	15	3	1 829
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a prodaný materiál	19	7	4	0	431
Změna rezerv a opravných položek	-65	-19	-17	-15	7
Ostatní provozní výnosy	48	395	21	17	144
Ostatní provozní náklady	345	420	298	201	128
Provozní výsledek hospodaření	1 132	-817	-1 458	-905	120
Finanční výsledek hospodaření	-97	-113	-99	-65	-23
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1 035	-930	-1 557	-970	97
Mimořádný výsledek hospodaření	98	0	0	0	0
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 133	-930	-1 557	-970	97

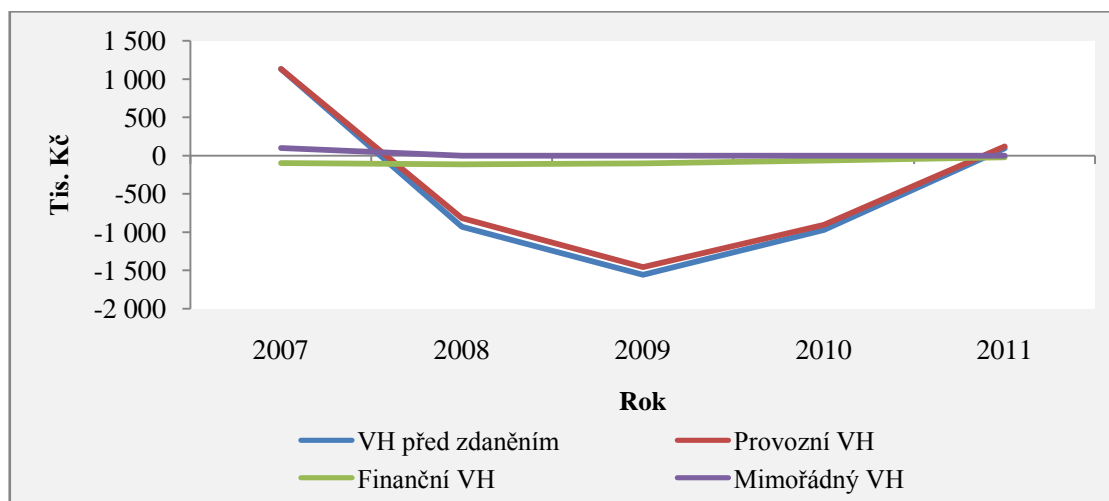
Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Tabulka 12: Horizontální analýza nákladů a výnosů

Náklady, výnosy	Absolutní změny (v tis. Kč)			
	08-07	09-08	10-09	11-10
Tržby za prodej zboží	-40 876	1 496	-2 316	-3 119
Náklady vynaložené na prodané zboží	-38 454	1 505	-2 302	-3 104
Obchodní marže	-2 422	-9	-14	-15
Výkony	-410	-1 957	-1 945	-3 199
Výkonová spotřeba	-1 441	-752	-1 642	-1 252
Přidaná hodnota	-1 391	-1 214	-317	-1 962
Osobní náklady	647	-607	-573	-1 385
Daně a poplatky	8	-14	56	46
Odpisy dlouhodobého nehmotného, hmotného majetku	-59	-198	-270	-75
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	-199	4	-12	1 826
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a prodaný materiál	-12	-3	-4	431
Změna rezerv a opravných položek	46	2	2	22
Ostatní provozní výnosy	347	-374	-4	127
Ostatní provozní náklady	75	-122	-97	-73
Provozní výsledek hospodaření	-1 949	-641	553	1 025
Finanční výsledek hospodaření	-16	14	34	42
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-1 965	-627	587	1 067
Mimořádný výsledek hospodaření	-98	0	0	0
Výsledek hospodaření před zdaněním	-2 063	-627	587	1 067

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Graf 5: Vývoj výsledku hospodaření

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Zisk v roce 2007 byl ovlivněn zvýšenou poptávkou po produkci podniku. Podnik dostává zakázky i do zahraničí a exportuje na Slovensko a do Německa. Dalším faktorem působícím na tvorbu zisku v tomto roce, jsou tržby za prodej zboží. Přestože prvotním účelem založení družstva byla výroba vlastních výrobků, družstvo pokračuje ve zmíněném roce 2007 v prodeji cizího zboží započatého v předchozích dvou letech.

Právě v roce 2007 tržby z prodeje zboží téměř třikrát převyšují tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb.

V roce 2009 dochází k dalšímu prohloubení ztráty převážně vlivem finanční krize, kdy družstvo přichází o další velké odběratele. V roce 2010 dochází ke snížení ztráty, přesto se ale výsledek hospodaření stále nachází v záporných číslech, hlavním důvodem je nedostatek zakázek a tlak odběratelů na nižší ceny. Podnik se začíná zotavovat až začátkem roku 2011, bohužel ale za kladným výsledkem hospodaření stojí zisk z prodeje majetku v hodnotě 1 398 000 Kč.

Na utváření výsledku hospodaření mají největší vliv provozní náklady a výnosy. Není tedy nikterak překvapující, že vývoj provozního výsledku hospodaření kopíruje vývoj celkového výsledku hospodaření před zdaněním. Provozní výsledek hospodaření v prvních dvou letech klesá a v dalších dvou letech roste. Příčinou poklesu je neustálý sestupný vývoj přidané hodnoty, která za sledované období poklesla celkem o 54,58 %. Přidaná hodnota klesá, jelikož celkové výkony podniku za sledované období také klesají (pokles o 44,98 %). Pokles celkových výkonů ovlivňuje převážně pokles tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb (pokles o 53,77 %) a změny stavu zásob vlastní výroby (pokles o 94,09 %).

Osobní náklady se celkově snižují, pouze mezi roky 2007 a 2008 došlo k nárůstu. Snižující trend je způsoben nižšími mzdovými náklady, které jsou zapříčiněny klesající produkcí a tím i klesajícím počtem zaměstnanců. Co se však týče průměrných mezd, zde dochází k nárůstu.

Náklady na odpisy se během sledovaného období snižují, jelikož nedochází k obnově dlouhodobého hmotného majetku.

Při podrobnějším zaměření na provozní náklady a výnosy je patrné, že hlavní příčinou jejich vývoje je zvýšená či snížená poptávka po produkci družstva.

Finanční výsledek hospodaření je ztrátový v celém zkoumaném období. Hodnota ztráty se v jednotlivých obdobích střídavě prohlubovala i zmenšovala. Největší ztráty z finančních operací společnost dosáhla v roce 2008. Výši finančního výsledku hospodaření podstatně ovlivňovaly položky ostatních finančních nákladů a výnosů a dále nákladové úroky. Nákladové úroky jsou úroky z úvěru, poskytnutého od SČMVD na rekonstrukci topení na dřevní odpad na provozovně 02.

Mimořádný výsledek hospodaření je nulový ve všech letech kromě roku 2007, kdy je vykázán kladný výsledek 98 000 Kč (viz. příloha 2). Částka představuje náhradu od

pojišťovny, kterou družstvo obdrželo za škodu způsobenou živelnou pohromou (vichřicí).

5.1.6 Vertikální rozbor nákladů a výnosů podniku

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty je opět zaměřena na analýzu výsledku hospodaření a na jeho jednotlivé druhy. Položky z výkazu zisku a ztráty v absolutních hodnotách (tabulka 11) byly převedeny na procentní vyjádření, kdy jednotlivé položky představují procentní podíly zvolené základny, kterou v tomto případě tvoří celkové výnosy.

Z procentního rozboru výkazu zisku a ztrát (tabulka 13) je patrné, že dominující část výnosů podniku tvoří výkony, s výjimkou roku 2007, kdy výkony zaujímají 24,87 % výnosů a tržby za prodej zboží zaujímají znatelně větší podíl, a to 74,60 %. Důvodem je již zmiňované rozšíření činnosti, týkající se prodeje zboží. Podíly výkonů se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí od 24,87 % v roce 2007 do 55,90 % v roce 2011.

Tržby z prodeje dlouhodobého majetku nezaujímají významný podíl. Až v roce 2011 představují 11,13 % na celkových výnosech. Důvodem je prodej domu v bytové zástavbě, který družstvo využívalo částečně ke skladování a částečně pronajímalo. Tržby z pronájmu nepřinášely patřičný efekt. Na nákladné opravy, které nemovitost vyžadovala, nemělo družstvo finanční prostředky, proto se v roce 2011 rozhodlo nemovitost prodat. Získané finanční prostředky byly použity na splacení narůstajících závazků po lhůtě splatnosti.

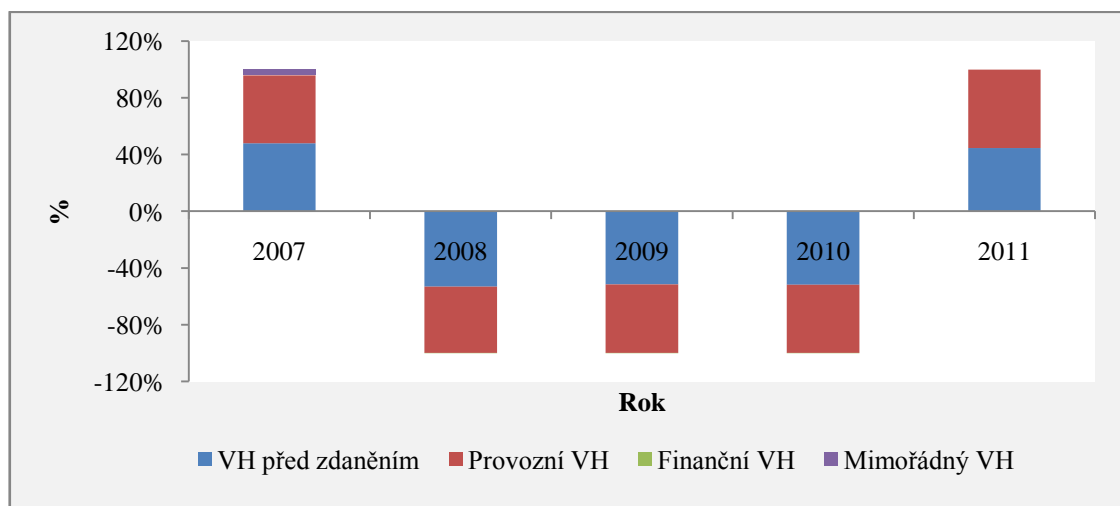
Z nákladových položek tvoří největší podíl za sledované období náklady vynaložené na prodané zboží. Podíly v jednotlivých letech nemají jednoznačnou tendenci pohybu s výjimkou roku 2007, kdy podíl těchto nákladů dosahuje až 70,98 % na celkových výnosech a v roce 2008 klesá na 35,53%, nevykazují podíly nákladů na prodané zboží výrazné výkyvy.

Tabulka 13: Vertikální rozbor nákladů a výnosů

Náklady, výnosy	Procentní rozbor				
	2007	2008	2009	2010	2011
Výnosy	100	100	100	100	100
Tržby za prodej zboží	74,60	35,56	42,71	40,36	32,10
Náklady vynaložené na prodané zboží	70,98	35,53	42,71	40,42	32,27
Obchodní marže	3,62	0,04	0,00	-0,06	-0,17
Výkony	24,87	62,87	57,15	59,55	55,90
Výkonová spotřeba	15,17	33,74	31,86	30,52	31,00
Přidaná hodnota	13,33	29,17	25,29	28,97	24,72
Osobní náklady	9,83	27,97	26,48	29,17	28,48
Daně a poplatky	0,07	0,22	0,18	0,48	0,89
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1,68	4,11	3,46	2,87	3,18
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	0,31	0,04	0,06	0,01	11,13
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a prodaný materiál	0,03	0,03	0,02	0,00	2,62
Změna rezerv a opravných položek	-0,10	-0,07	-0,07	-0,07	0,04
Ostatní provozní výnosy	0,07	1,52	0,08	0,08	0,88
Ostatní provozní náklady	0,51	1,62	1,19	0,97	0,78
Provozní výsledek hospodaření	1,69	-3,15	-5,81	-4,35	0,73
Finanční výsledek hospodaření	-0,14	-0,44	-0,39	-0,31	-0,14
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1,54	-3,59	-6,21	-4,66	0,59
Mimořádný výsledek hospodaření	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledek hospodaření před zdaněním	1,69	-3,59	-6,21	-4,66	0,59

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Graf 6: Struktura výsledku hospodaření

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Další výraznou nákladovou položkou je výkonová spotřeba, kde dominantní část tvoří spotřeba materiálu a energie. Od roku 2007 podnik postupně snižoval materiálovou náročnost výroby, což se dá hodnotit příznivě. Vzhledem k tomu, že provozní výsledek hospodaření klesá i v době, kdy podnik snižuje materiálovou

náročnost výroby, tento jev naznačuje spíše malou poptávku po výrobcích družstva, což dokládá i pokles tržeb. Podíl osobních nákladů na celkových výnosech je v podstatě stabilní a s výjimkou roku 2007 se pohybuje v rozmezí 26 – 29 %.

Finanční a mimořádné výnosy a náklady nejsou v činnosti výrobního družstva za sledované období nikterak významné. Provozní výsledek hospodaření kopíruje vývoj celkového výsledku hospodaření a jeho procentní podíly se téměř neliší od procentních podílů výsledku hospodaření podniku. Z výsledků je jasně patrná špatná situace v hospodaření podniku, což dokládá fakt, že podíl výsledku hospodaření na celkových výnosech je ve třech letech dokonce záporný a ve zbývajících dvou letech dosahuje velice nízkých hodnot, a to 1,69 % v roce 2007 a 0,73 % v roce 2011.

Finanční výsledek hospodaření má záporný podíl ve všech letech pozorování, což je ale pro podnik nepůsobící ve finančním sektoru, obvyklý výsledek.

5.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele jsou využívány k řízení finanční situace podniku, především se zaměřením na likviditu. V následující části jsou analyzovány nejznámější rozdílové ukazatele: čistý pracovní kapitál (ČPK), čistý peněžní majetek (ČPM), čisté pohotové prostředky (ČPP).

Čistý pracovní kapitál představuje volné finanční prostředky, které podniku zůstanou po úhradě všech svých běžných krátkodobých závazků. Čím vyšší je hodnota čistého pracovního kapitálu, tím větší je likvidní schopnost podniku hradit své závazky. V případě záporného hodnoty se jedná o nekrytý dluh.

Čistý peněžní majetek, někdy též zvaný peněžně-pohledávkový finanční fond, vylučuje z oběžného majetku zásoby.

Čisté pohotové prostředky zahrnují pouze nejlikvidnější část aktiv – peníze v pokladně a peníze na běžném účtu. Na straně pasiv se používají okamžitě splatné závazky.

Čistý pracovní kapitál nabývá ve všech hodnocených letech kladných hodnot, což znamená, že krátkodobé závazky jsou nižší než oběžný majetek, který je zdrojem pro splácení těchto závazků. Družstvo tedy má k dispozici jistý „finanční polštář“ a celkově za sledované období lze hodnoty čistého pracovního kapitálu hodnotit příznivě. Od roku 2007 až do roku 2010 je zaznamenána klesající tendence čistého pracovního kapitálu. V roce 2011 čistý pracovní kapitál vzrostl oproti roku 2010 o 720 tis. Kč. Důvodem je

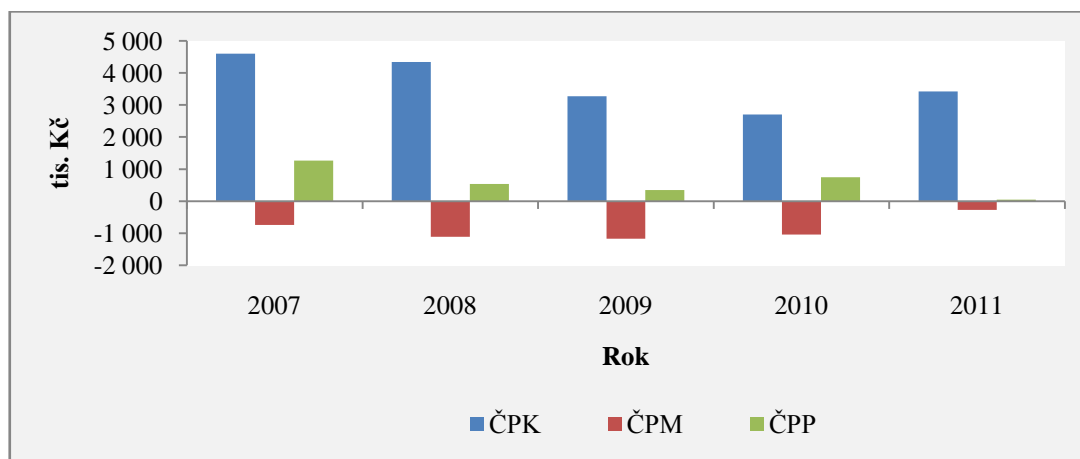
snížení krátkodobých závazků v důsledku prodeje nemovitosti, čímž byly získány peněžní prostředky a splaceny krátkodobé závazky.

Tabulka 14: Vývoj fondů peněžních prostředků

Ukazatel (v tis. Kč)	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Čistý pracovní kapitál (ČPK)	4 596	4 342	3 276	2 704	3 424
Čistý peněžní majetek (ČPM)	-739	-1 112	-1 172	-1 043	-276
Čisté pohotové prostředky (ČPP)	1 261	536	344	747	43

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 7: Fondy finančních prostředků

Zdroj: Vlastní zpracování účetních výkazů

Hodnoty ukazatele čistého peněžního majetku (čistých peněžně-pohledávkových fondů) dosahují záporných hodnot v celém sledovaném období. Z výsledků vyplývá, že podnik nemá ve sledovaném období dostatek těchto fondů. Na záporné hodnoty má vliv velký podíl zásob (především zásob nedokončené výroby a polotovarů), ve kterých jsou vázány disponibilní peněžní prostředky.

Z výsledků čistých pohotových prostředků vyplývá, že okamžitá platební schopnost podniku je relativně příznivá, až na rok 2011.

Nepříznivou skutečnost představuje stav zásob, které představují největší položku z oběžného majetku podniku. Podnik by se tedy měl více soustředit na efektivní hospodaření se svými zásobami a také na splatnost pohledávek.

5.3 Analýza poměrových ukazatelů

Paralelní soustava ukazatelů zahrnuje skupiny poměrových ukazatelů, které jsou charakteristické pro určitou oblast finančního hospodaření. Nejčastěji se jedná o skupiny finančních poměrových ukazatelů: ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity.

Analýza poměrových ukazatelů dává do poměru dvě položky účetních výkazů a umožňuje získat rychlý přehled o základních finančních charakteristikách podniku za další období. Výsledné hodnoty poměrových ukazatelů jsou porovnány s hodnotami ukazatelů ve zpracovatelském průmyslu, konkrétně s hodnotami za výrobu nábytku.

5.3.1 Ukazatele rentability

Následující výsledky prezentují nejsledovanější ukazatele rentability výrobního družstva v porovnání s ukazateli rentability v odvětví výroby nábytku. Grafické znázornění zobrazuje vývoj ukazatelů rentability podniku za sledované období.

Proměnlivost zjištěných ukazatelů je značně velká. V letech 2008 – 2010 se výrobní družstvo nachází ve ztrátě, tudíž jsou i ukazatele rentability záporné. Jedním z důvodů takto špatných výsledků je skutečnost, že výrobní družstvo je nuceno v období nedostatečných zakázek sáhnout i po zakázkách, o nichž dopředu ví, že budou ztrátové. Důvodem takového počínání je zajištění práce pro své členy. Z hlediska uvedené nepříznivé situace výrobního družstva je důležité se držet alespoň na hraně rentability. U vývoje rentability nelze mluvit o rostoucí či klesající tendenci. K tomuto vývoji přispívá i specializace podniku na zakázkovou výrobu, která s sebou přináší riziko nepravidelných zakázek. Tato zvýšená či snížená poptávka po produkci družstva ovlivňuje i vývoj rentability.

Čím vyšších hodnot rentability je dosahováno, tím je podnik považován za úspěšnější. Hodnoty ukazatelů rentability se v letech, kdy výsledek hospodaření podniku byl kladný, pohybují většinou nad odvětvovým průměrem, avšak mezi rokem 2007 a 2011 je znatelný propad.

Z dosažených výsledků rentability aktiv jasně vyplývá, že v průběhu sledovaného období nedochází ke zhodnocení vloženého kapitálu. Pouze v roce 2007 lze hovořit o příznivém výsledku 5,67 %. Rentabilita vlastního kapitálu dosahuje dobrého zhodnocení kapitálu vlastníků, 24,73 % v roce 2007 a 8,89 % v roce 2011. Podnik dosáhl nejvyšší hodnoty rentability tržeb v roce 2007, kdy z jedné koruny tržeb

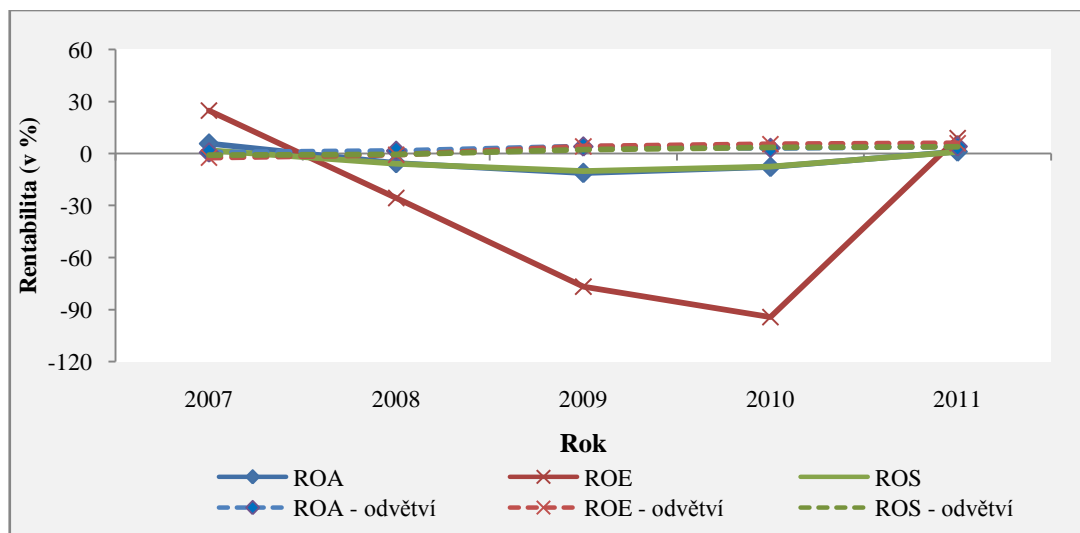
dosahuje 0,0195 Kč zisku. Výrobní družstvo by se pro zlepšení rentability mělo zaměřit na plánování zvýšení objemu tržeb, snižování výrobních nákladů a zlepšení obrátivosti zásob.

Tabulka 15: Ukazatele rentability (v %)

Ukazatel	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Rentabilita aktiv (ROA=EBIT/A)					
Sledovaný podnik	5,67	-5,59	-11,25	-7,80	1,05
Odvětví výroby nábytku	0,59	1,56	4,03	3,21	4,08
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE=EAT/VK)					
Sledovaný podnik	24,73	-25,70	-76,70	-94,27	8,89
Odvětví výroby nábytku	-2,47	-0,90	3,91	5,34	5,84
Rentabilita tržeb (ROS=EAT/T)					
Sledovaný podnik	1,95	-5,93	-10,18	-7,57	1,07
Odvětví výroby nábytku	-0,84	-0,43	2,30	3,62	3,96
Rentabilita výnosů (EAT/V)					
Sledovaný podnik	1,67	-3,57	-6,20	-4,66	0,59
Rentabilita nákladů (EAT/N)					
Sledovaný podnik	1,70	-3,45	-5,84	-4,46	0,59
Nákladovost (N/V):					
Sledovaný podnik	99,06	104,09	106,35	104,66	99,43

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů a dat z MPO ČR

Graf 8: Vývoj ukazatelů rentability

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatel rentability výnosů dosahuje za sledované období velice podobných hodnot jako ukazatel rentability tržeb. V roce 2007 a 2011 družstvo dosahuje z jedné koruny výnosů 0,0169 Kč, resp. 0,0059 Kč čistého zisku.

Ukazatel rentability nákladů má převážně klesající trend, což naznačuje, že náklady jsou vynakládány neefektivně. V posledních dvou letech je zaznamenán mírně rostoucí trend, tedy dochází k lepšímu zhodnocení nákladů. Nejlepšího zhodnocení nákladů je dosaženo v roce 2007 a 2011. Družstvo získává vydáním jedné koruny nákladů 0,0170 Kč, resp. 0,0059 Kč zisku.

Vývoj nákladů potvrzuje i vývoj ukazatele nákladovosti. V případě hospodaření výrobního družstva lze hovořit o vysoké nákladovosti, kdy musí být vynaloženy vysoké náklady na získání jedné koruny tržeb. Nepříznivé výsledky převyšující hodnotu 1, resp. 100 % byly vykázány v letech 2008 – 2010. V letech, kdy podnik dosahuje zisku, je hodnota nákladovosti na úrovni 0,99, resp. 99 %, tedy lehce příznivější.

5.3.2 Ukazatele likvidity

Jedním ze základních předpokladů existence podniku je schopnost hradit své krátkodobé závazky. Do jaké míry je tento předpoklad splněn u sledovaného podniku, dokládají následující ukazatele likvidity a jejich grafické znázornění prezentuje vývoj ukazatelů likvidity podniku za sledované období.

Tabulka 16: Ukazatele likvidity

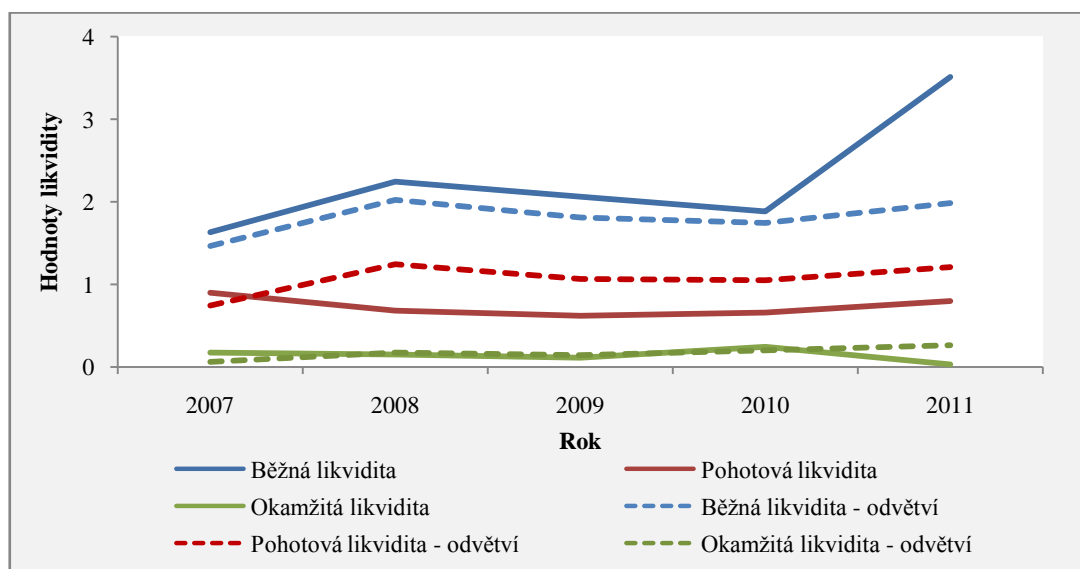
Ukazatel	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Běžná likvidita (OA / KZ + KBÚ)					
Sledovaný podnik	1,63	2,24	2,06	1,88	3,51
Odvětví výroby nábytku	1,47	2,03	1,81	1,75	1,99
Pohotová likvidita (OA - Z / KZ + KBÚ)					
Sledovaný podnik	0,90	0,68	0,62	0,66	0,80
Odvětví výroby nábytku	0,75	1,24	1,07	1,05	1,21
Okamžitá likvidita (KFM / KZ + KBÚ)					
Odvětví výroby nábytku	0,17	0,15	0,11	0,24	0,03
Sledovaný podnik	0,06	0,17	0,14	0,20	0,26

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů a dat z MPO ČR

Hodnoty běžné likvidity se ve sledovaném období vyvíjí relativně příznivě. Výrobní družstvo mělo mírně nadprůměrnou platební schopnost. Mezi roky 2007 a 2008 se hodnoty běžné likvidity zvyšují, v letech 2009 a 2010 dochází k nepatrnému poklesu, Avšak ihned v nadcházejícím roce 2011 se ukazatel běžné likvidity opět výrazně zvyšuje. Nejhorší výsledek je zaznamenán v roce 2007, kdy je 1 Kč krátkodobých závazků kryta 1,63 Kč oběžných aktiv. Každopádně ani v tomto roce se družstvo

nedostává na hodnotu nižší než 1 a stále zůstává v intervalu doporučených hodnot 1,6 – 2,5 (Kislingerová, 2010). Nejvyšší hodnota běžné likvidity je zaznamenána v roce 2011, kdy je 1 Kč krátkodobých závazků kryta 3,51 Kč oběžného majetku. Tato hodnota vyhovuje konzervativní strategii, avšak dle většiny autorů by se hodnota běžné likvidity neměla pohybovat nad úrovní 2,5.

Graf 9: Vývoj ukazatelů likvidity

Zdroj: Vlastní zpracování

Vývoj pohotové likvidity se liší od běžné likvidity. Pohotovná likvidita výrobního družstva ve všech letech pozorování, kromě roku 2007, dosahuje horších výsledků než odvětví. Od roku 2007 do roku 2009 tento ukazatel klesá, v letech 2010 a 2011 se ukazatel začíná zvyšovat. Doporučované hodnoty, které by měly být vyšší než jedna, však ukazatel nedosahuje ani v jediném roce sledování. Nejhorší hodnota pohotové likvidity (0,62) je zaznamenána v roce 2009, naopak nejpříznivější výsledek (0,90) je ve výchozím roce 2007. Při porovnání výsledků běžné likvidity a pohotové likvidity je zřejmé, že horší hodnoty jsou způsobeny vyšším podílem zásob ve struktuře aktiv. Družstvo má své krátkodobé zdroje vázány hlavně v zásobách. Tento fakt nasvědčuje situaci, že družstvo není schopno dostát svým krátkodobým závazkům, aniž by prodávalo své zásoby.

Výsledné hodnoty okamžité likvidity se nepohybují v intervalu doporučených hodnot (0,2 – 0,5), vyjma jediného roku 2010, kdy družstvo dosahuje nejpříznivější hodnoty 0,24. Naopak nejhorší výsledek je v roce 2011, kdy je hodnota okamžité likvidity pouze

0,03. Na tuto výrazně nižší hodnotu má vliv snížení finančních prostředků na účtech v bankách, použitých na úhradu krátkodobých závazků z obchodních vztahů. Lze tedy říci, že družstvo nebylo schopno uhradit veškeré své splatné krátkodobé závazky naprosto okamžitě, jelikož hodně peněžních prostředků bylo vázáno v pohledávkách.

Grafické znázornění vyjadřuje vývoj jednotlivých druhů likvidity. Družstvo by se mělo více soustředit na hospodaření se zásobami a také na splatnost krátkodobých pohledávek.

5.3.3 Ukazatele zadluženosti

Následující výsledky prezentují nejsledovanější ukazatele zadluženosti v porovnání s výsledky v odvětví výroby nábytku. Grafické znázornění ukazuje vývoj ukazatelů zadluženosti ve sledovaném období.

Celková zadluženost v podstatě představuje procentní podíl cizích zdrojů ve struktuře pasiv podniku. Hodnota tohoto ukazatele by měla být co nejnižší okolo 30 % (Kislingerová, 2010), jelikož vyšší hodnota vypovídá o vyšší zadluženosti firmy. Ze zjištěných hodnot lze hovořit o rostoucím vývoji celkové zadluženosti ve sledovaném období. Bohužel se ale jedná o velmi vysoké hodnoty zadluženosti, které činí v průměru za sledované období 83,46 %. Zadluženost výrobního družstva přesahuje zadluženost v odvětví, která je v průměru za sledované období v podstatě poloviční. Důvodem vysoké zadluženosti jsou dlouhodobé závazky, především z nevyrovnaných vypořádacích podílů členů, kteří ukončili členství a dále půjčka od SČMVD. Podíl na zadluženosti mají rovněž krátkodobé závazky z obchodních vztahů. V roce 2011 bylo družstvo nejvíce zadlužené, tedy jeho aktiva byla z převážné části (88,96 %) kryta cizími zdroji. Nejnižší zadluženosti družstvo dosahuje v roce 2008, a to 76,32 %.

Z hodnot dlouhodobé zadluženosti lze sledovat, jak je tvořena hodnota celkové zadluženosti v jednotlivých letech. Z analýzy vyplývá, že dlouhodobá zadluženost po celé sledované období roste a tvoří většinový podíl na celkové zadluženosti, přičemž nejvyšší hodnoty dosahuje v roce 2011 (75,72 %). V dlouhodobé tendenci by se hodnota tohoto ukazatele měla pohybovat pod hranicí 25 % (Kislingerová, 2010). V konkrétní situaci výrobního družstva dlouhodobá zadluženost dosahuje kritických hodnot ve všech letech pozorování.

Ukazatel úrokového krytí je záporný v letech, kdy družstvo hospodaří se ztrátou. V letech, kdy družstvo není ve ztrátě, ukazatel úrokového krytí dosahuje přijatelných hodnot, jelikož podnik není zatížen velkou sumou úvěrů.

Stejně jako ukazatel celkové zadluženosti, také koeficient samofinancování vykazuje ve sledovaném období klesající hodnoty poukazující na nízký stupeň finanční nezávislosti družstva. Nejlepší výsledek je dosažen v roce 2008, kdy jsou celková aktiva družstva z 22,80 % financována z vytvořených vlastních zdrojů družstva. Ukazatel finanční páky je převrácenou hodnotou koeficientu samofinancování.

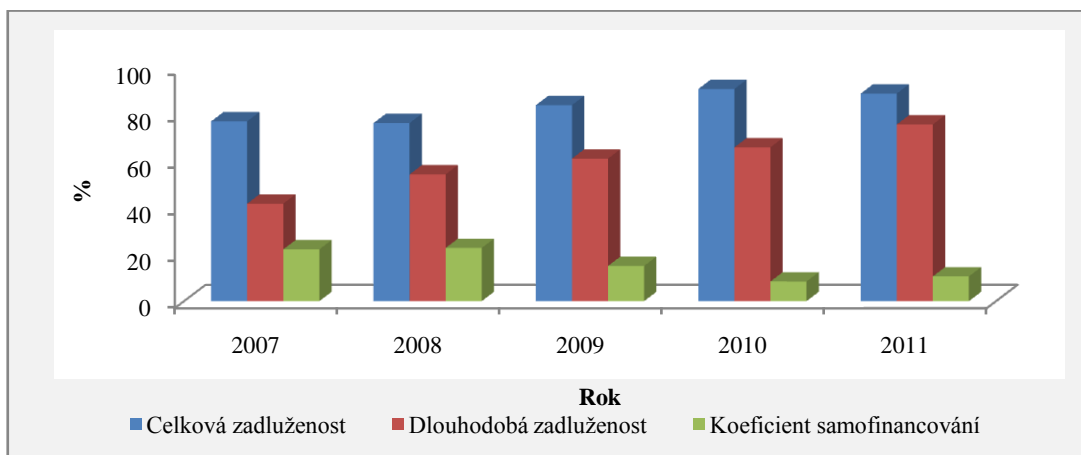
Ze srovnání hodnot výrobního družstva s hodnotami ve zpracovatelském průmyslu je zřejmá špatná situace podniku, jelikož se velice vzdaluje od průměrných hodnot.

Tabulka 17: Ukazatele zadluženosti

Ukazatel	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Celková zadluženost (CZ / A) (v %)					
Sledovaný podnik	77,05	76,32	84,02	90,93	88,96
Odvětví výroby nábytku	55,13	42,19	35,30	35,39	33,17
Dlouhodobá zadluženost (DD / A) (v %)					
Sledovaný podnik	41,78	54,32	61,11	65,92	75,72
Odvětví výroby nábytku	47,22	20,19	16,62	9,44	7,94
Koeficient samofinancování (VK / A) (v %)					
Sledovaný podnik	22,19	22,80	15,10	8,42	10,60
Odvětví výroby nábytku	44,62	57,09	64,50	64,50	66,65
Ukazatel finanční páky (A / VK)					
Sledovaný podnik	4,51	4,39	6,62	11,87	9,43
Odvětví výroby nábytku	2,24	1,75	1,55	1,55	1,50
Úrokové krytí (EBIT / NÚ)					
Sledovaný podnik	29,82	-21,63	-35,39	-57,06	8,82

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů a dat z MPO ČR

Graf 10: Vývoj ukazatelů zadluženosti

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3.4 Ukazatele aktivity

Následující údaje charakterizují nejsledovanější ukazatele aktivity sledovaného podniku v porovnání s ukazateli aktivity v odvětví výroby nábytku. Grafické znázornění prezentuje vývoj ukazatelů aktivity družstva ve sledovaném období.

Rychlost obratu celkových aktiv je v průměru za celé sledované období 1,37. Minimální hodnota tohoto ukazatele by měla být 1. Z celkového hlediska se jedná o průměrnou obratovost celkových aktiv družstva. Nejlepšího výsledku je dosaženo v roce 2007, kdy se celková aktiva obrátila 2,82 - krát za rok. Naopak nejnižší výsledky jsou dosaženy v letech 2008 a 2011, družstvo zde nedosahuje ani minimální doporučené hodnoty, rychlost obratu celkových aktiv je 0,99 resp. 0,88.

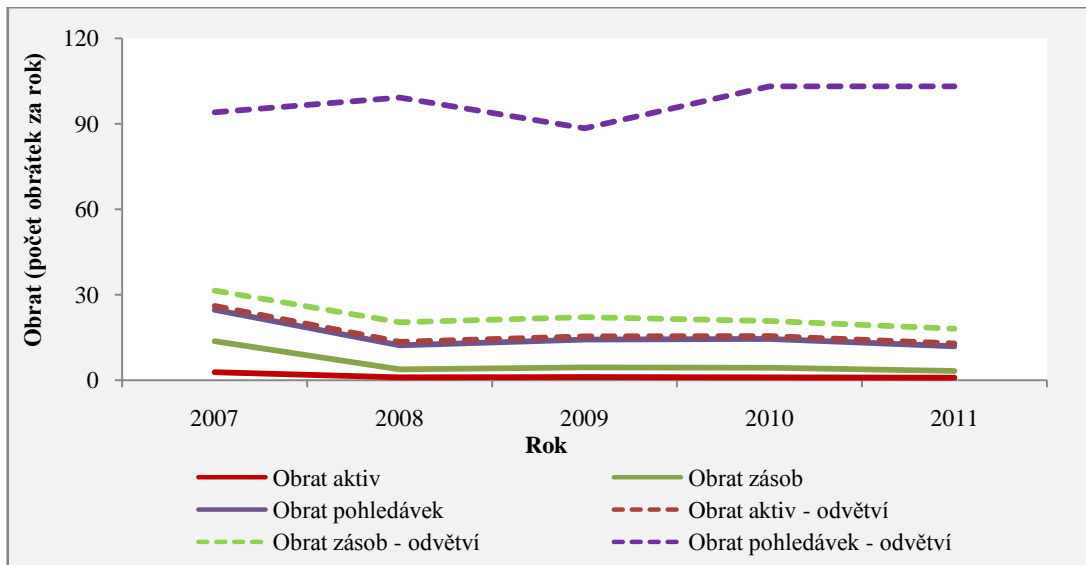
Hodnoty rychlosti obratu stálých aktiv klesají a dokládají tak skutečnost, že využívání dlouhodobého majetku klesá. Výrobní družstvo ve sledovaném období nepodniká žádné investice do pořízení stálých aktiv, naopak majetek rozprodává.

Tabulka 18: Ukazatele aktivity

Ukazatel	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Obrat celkových aktiv (T / A)					
Sledovaný podnik	2,82	0,99	1,14	1,05	0,88
Odvětví výroby nábytku	1,31	1,19	1,10	0,95	0,98
Obrat stálých aktiv (T / SA)					
Sledovaný podnik	6,92	1,99	2,17	1,99	1,65
Odvětví výroby nábytku	2,58	2,19	1,85	1,74	1,93
Obrat zásob (T / Z)					
Sledovaný podnik	10,91	2,87	3,44	3,42	2,44
Odvětví výroby nábytku	5,47	6,86	6,76	5,34	5,17
Doba obratu zásob ve dnech (Z / (T/360))					
Sledovaný podnik	33	125	105	105	147
Odvětví výroby nábytku	66	52	53	67	70
Obrat pohledávek (T / P)					
Sledovaný podnik	11,02	8,49	9,78	10,12	8,66
Odvětví výroby nábytku	5,75	4,56	5,43	4,37	4,23
Doba obratu pohledávek ve dnech (P / (T/360))					
Sledovaný podnik	33	42	37	36	42
Odvětví výroby nábytku	63	79	66	82	85
Doba obratu závazků ve dnech (ZAV / T/360))					
Sledovaný podnik	45	80	73	86	54
Odvětví výroby nábytku	59	45	43	67	45

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů a dat z ČSU

Graf 11: Vývoj ukazatelů aktivity

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatele rychlosti obratu zásob a ukazatele doby obratu zásob vykazovaly ve sledovaném období zhoršování výsledků, informují o malé intenzitě využití zásob. Lze konstatovat, že družstvo udržuje velké množství zásob na skladech. Malá obratovost zásob zapříčiňuje, že zásoby na skladech na sebe zbytečně váží finanční prostředky. Výrobní družstvo by se mělo ve své hospodářské činnosti zaměřit více na řízení svých zásob, konkrétně na zajištění optimálního poměru mezi velikostí zásob a rychlostí obratu zásob.

Hodnoty ukazatelů rychlosti obratu a doby obratu pohledávek vykazují ve sledovaném období nevyrovnané hodnoty. Vzhledem k tomu, že za ideální dobu splatnosti pohledávek je považována doba kratší než 30 dnů, družstvo se pohybuje lehce nad průměrem a jeho doba obratu pohledávek je poloviční než průměr v odvětví.

Ukazatel doby obratu závazků dokládá platební morálku družstva. V průměru za sledované období byla doba obratu závazků 68 dní, což z pohledu dodavatelů družstva nepůsobí jako dobrá vizitka. Průměrná doba obratu závazků v odvětví je 52 dní.

Co se týče srovnání hodnot aktivity podniku s průměrnými hodnotami v odvětví, největší difference jsou u ukazatelů rychlosti a doby obratu zásob.

5.4 Pyramidová analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele je možné rozkládat a vyjadřovat pomocí jiných poměrových ukazatelů, jelikož mezi nimi existují vzájemné souvislosti. Posloupnost rozkladů je

možné vyjádřit graficky ve tvaru pyramidy, kdy na vrcholu je výchozí ukazatel. Existuje řada různých pyramidových soustav lišících se podle potřeb podniků. V této analýze je použit nejznámější rozklad - Du Pontův diagram. Konkrétní pyramidový rozklad porovnává sledovaný podnik s odvětvím výroby nábytku ve sledovaném období. Výchozí veličina této analýzy je rentabilita vlastního kapitálu (ROE).

Dle základní Du Pontovy rovnice $ROE = ROS \cdot T/A \cdot A/VK$ výrobní družstvo vykazuje tyto vztahy:

$$ROE 2007 = 24,73 = 1,95 \cdot 2,82 \cdot 4,51$$

$$ROE 2008 = -25,70 = -5,93 \cdot 0,99 \cdot 4,39$$

$$ROE 2009 = -76,70 = -10,18 \cdot 1,14 \cdot 6,62$$

$$ROE 2010 = -94,27 = -7,57 \cdot 1,05 \cdot 11,87$$

$$ROE 2011 = 8,89 = 1,07 \cdot 0,88 \cdot 9,43$$

Při zaměření se na roky 2007 a 2011, kde rentabilita vlastního kapitálu je kladná, ale snížila se z 24,73 % na 8,89 %, lze z Du Pontovy analýzy konstatovat, že pokles byl vyvolán nižším využitím aktiv, poklesem rentability tržeb a posílení finanční páky tento vývoj nestačil dorovnat.

Přítomnost ukazatele finanční páky naznačuje, že pokud bude podnik využívat ve větším rozsahu cizí kapitál, může dosáhnout vyšších hodnot rentability vlastního kapitálu (ROE). Tento pozitivní vliv zadluženosti nastane pouze v případě, že podnik bude schopen generovat takový zisk, který pokryje vyšší nákladové úroky. V případě sledovaného družstva se pozitivní efekt zadluženosti projevil v roce 2011, kdy díky vyšší zadluženosti roste ukazatel finanční páky, který pomáhá dorovnávat ukazatele rentability vlastního kapitálu. Naopak v letech 2008 – 2010, kdy podnik generuje ztrátu, vysoká zadluženost a tedy i vysoký ukazatel finanční páky působí negativně na rentabilitu vlastního kapitálu.

Pro porovnání je uvedena i základní Du Pontova rovnice sestavená z průměrných hodnot za odvětví výroby nábytku:

$$ROE 2007 = -2,47 = -0,84 \cdot 1,31 \cdot 2,24$$

$$ROE 2008 = -0,90 = -0,43 \cdot 1,19 \cdot 1,75$$

$$ROE 2009 = 3,91 = 2,30 \cdot 1,10 \cdot 1,55$$

$$ROE 2010 = 5,34 = 3,62 \cdot 0,95 \cdot 1,55$$

$$ROE 2011 = 5,84 = 3,96 \cdot 0,98 \cdot 1,50$$

Z uvedených hodnot je patrné promítnutí krize v odvětví výroby nábytku v letech 2007 a 2008 a následné oživení od roku 2009.

Schéma 4: Du Pontův diagram

(ROE) EAT / VK		
Rok	Výrobní družstvo	Odvětví výroby nábytku
2007	24,73	-2,47
2008	-25,70	-0,90
2009	-76,70	3,91
2010	-94,27	5,34
2011	8,89	5,84

EAT / A			A / VK		
Rok	Výrobní družstvo	Odvětví výroby nábytku	Rok	Výrobní družstvo	Odvětví výroby nábytku
2007	5,49	-1,10	2007	4,51	2,24
2008	-5,86	-0,51	2008	4,39	1,75
2009	-11,58	2,52	2009	6,62	1,55
2010	-7,94	3,44	2010	11,87	1,55
2011	0,94	3,89	2011	9,43	1,50

(ROS) EAT / T			T / A		
Rok	Výrobní družstvo	Odvětví výroby nábytku	Rok	Výrobní družstvo	Odvětví výroby nábytku
2007	1,95	-0,84	2007	2,82	1,31
2008	-5,93	-0,43	2008	0,99	1,19
2009	-10,18	2,30	2009	1,14	1,10
2010	-7,57	3,62	2010	1,05	0,95
2011	1,07	3,96	2011	0,88	0,98

Zdroj: Vlastní zpracování a data MPO ČR

5.5 Bankrotní a bonitní indikátory

Další část analýzy soustav ukazatelů představuje hodnocení predikčních modelů, konkrétně: Altmanova indexu, IN indexů a Taflerova modelu. Smyslem bankrotních a bonitních modelů je přiřadit podniku jednu číselnou charakteristiku, na základě níž lze posoudit jeho finanční zdraví.

5.5.1 Altmanův index (Z-skóre)

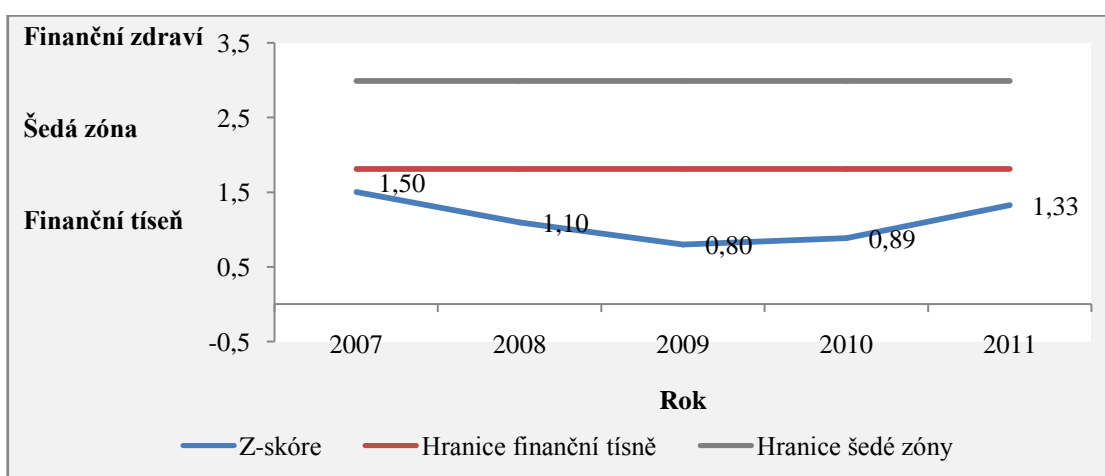
V následující tabulce je uveden výpočet Altmanova Z-skóre. Smyslem kalkulace Z-skóre je predikovat podniku, zda je v následujících dvou letech ohrožen bankrotem. Výpočet je stanoven jako součet hodnot pěti poměrových ukazatelů, kterým je přiřazena různá váha.

Tabulka 19: Altmanův index

Ukazatel	Váha ukazatele	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
ČPK / celková aktiva	0,717	0,22	0,27	0,24	0,22	0,33
EAT / celková aktiva	0,847	0,05	-0,06	-0,12	-0,08	0,01
EBIT / celková aktiva	3,107	0,06	-0,06	-0,11	-0,08	0,01
Vlastní kapitál / cizí kapitál	0,42	0,29	0,30	0,18	0,09	0,12
Tržby / celková aktiva	0,998	2,82	0,99	1,14	1,05	0,88
Z-skóre		1,50	1,10	0,80	0,89	1,33

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů

Graf 12: Vývoj Altmanova indexu

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledné hodnoty Altmanova Z-skóre byly ve všech letech pozorování nižší než 1,81, což signalizuje velmi silné finanční problémy podniku. Pokud bude vývoj družstva pokračovat stejným směrem, hrozí zde vysoké riziko bankrotu v horizontu dvou let.

5.5.2 Indexy IN

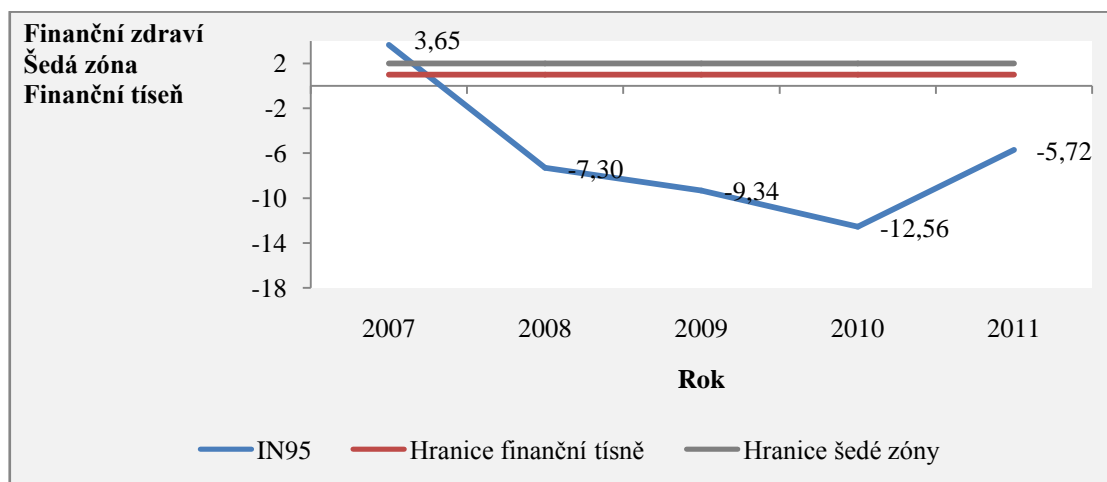
Následující výpočty prezentují indexy IN neboli indexy důvěryhodnosti, které byly navrženy pro specifika českého ekonomického prostředí. Výsledky indexů IN95, IN99, IN01, IN05 odpovídají na otázku, zda podnik tvoří ekonomický zisk či nikoli.

Tabulka 20: Bankrotní index IN95

Ukazatel	Váha ukazatele	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
Aktiva / cizí zdroje	0,22	1,30	1,31	1,19	1,10	1,12
EBIT / nákladové úroky	0,11	29,82	-21,63	-35,39	-57,06	8,82
EBIT / aktiva	8,33	0,05	-0,06	-0,12	-0,08	0,01
Výnosy / aktiva	0,52	3,25	1,63	1,87	1,70	1,60
Oběžná aktiva / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry)	0,10	1,63	2,24	2,06	1,88	3,51
Závazky po lhůtě splatnosti / výnosy	16,80	0,13	0,34	0,35	0,41	0,49
IN95		3,65	-7,30	-9,34	-12,56	-5,72

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů

Graf 13: Vývoj bankrotního indexu IN95

Zdroj: Vlastní zpracování

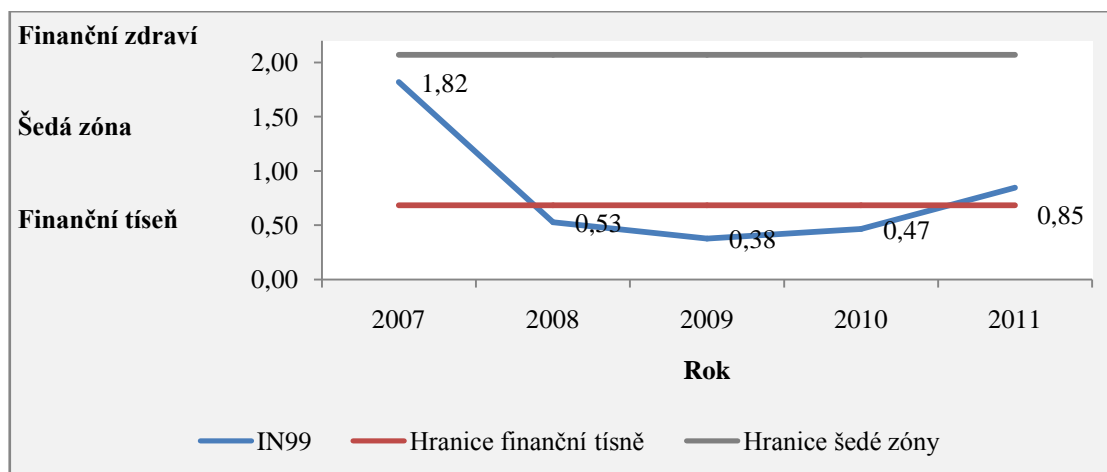
Dle indexu IN95 lze hovořit o dobrém finančním zdraví pouze v roce 2007, kdy jsou hodnoty indexu vyšší než 2. V ostatních letech jsou výsledné hodnoty indexu záporné a výrobní družstvo se ocitá ve značné finanční tísní.

Tabulka 21: Bonitní index IN99

Ukazatel	Váha ukazatele	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
Aktiva / cizí zdroje	-0,017	1,30	1,31	1,19	1,10	1,12
EBIT / aktiva	4,573	0,05	-0,06	-0,12	-0,08	0,01
Výnosy / aktiva	0,481	3,25	1,63	1,87	1,70	1,60
Oběžná aktiva / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry)	0,015	1,63	2,24	2,06	1,88	3,51
IN99		1,82	0,53	0,38	0,47	0,85

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů

Graf 14: Vývoj bonitního indexu IN99

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledná hodnota indexu IN99 je v letech 2008 až 2010 menší než 0,684. Výrobní družstvo v těchto letech má zápornou hodnotu ekonomického zisku, jedná se tedy o negativní signál, že netvoří hodnotu pro vlastníky, naopak ji ničí. Celkově se družstvo projevuje jako finančně neduživé, jelikož ani v jednom roce nedosahuje IN99 hodnoty vyšší než 2,07. Tato hodnota je považována za pozitivní signál, kdy podnik dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku.

Dle výsledků indexů IN95 a IN99 lze pochybovat o možném potenciálu výrobního družstva, jelikož management nevytváří efekty pro investory ani pro věřitele.

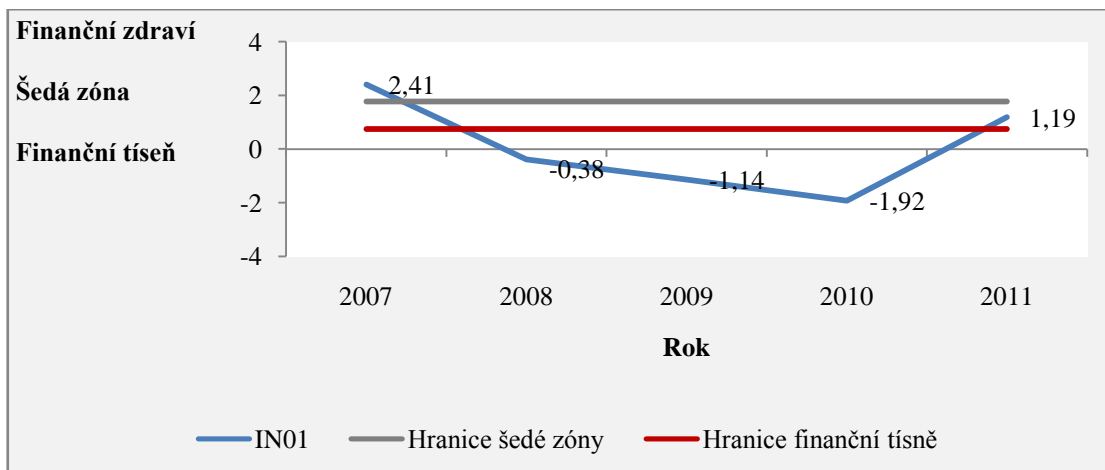
Tabulka 22: Index IN01

Ukazatel	Váha ukazatele	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
Aktiva / cizí zdroje	0,13	1,30	1,31	1,19	1,10	1,12
EBIT / nákladové úroky	0,04	29,82	-21,63	-35,39	-57,06	8,82
EBIT / aktiva	3,92	0,05	-0,06	-0,12	-0,08	0,01
Výnosy / aktiva	0,21	3,25	1,63	1,87	1,70	1,60
Oběžná aktiva / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry)	0,09	1,63	2,24	2,06	1,88	3,51
IN01		2,41	-0,38	-1,14	-1,92	1,19

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů

Dle výsledných hodnot IN01 výrobní družstvo dosahuje kladného ekonomického zisku pouze v roce 2007. V letech 2008 – 2010 jsou výsledky indexu výrazně nižší než 0,75, tedy signalizují, že družstvo spěje k bankrotu. V šedé zóně se družstvo nachází v roce 2011, kdy je hodnota IN01 nižší než 1,77.

Graf 15: Vývoj indexu IN01

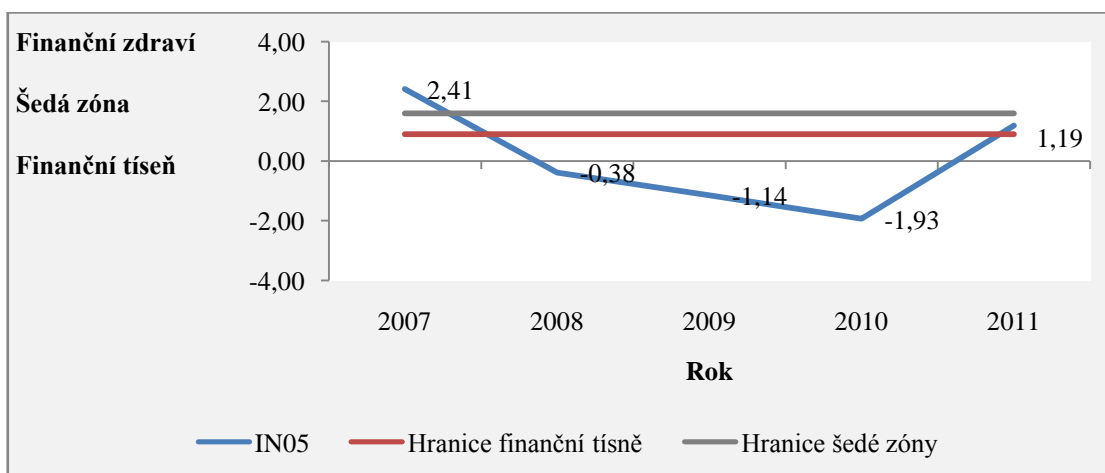
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 23: Index IN05

Ukazatel	Váha ukazatele	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
Aktiva / cizí zdroje	0,13	1,30	1,31	1,19	1,10	1,12
EBIT / nákladové úroky	0,04	29,82	-21,63	-35,39	-57,06	8,82
EBIT / aktiva	3,97	0,05	-0,06	-0,12	-0,08	0,01
Výnosy / aktiva	0,21	3,25	1,63	1,87	1,70	1,60
Oběžná aktiva / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry)	0,09	1,63	2,24	2,06	1,88	3,51
IN05		2,41	-0,38	-1,14	-1,93	1,19

Zdroj: Vlastní propočty a základě účetních výkazů

Graf 16: Vývoj indexu IN05

Zdroj: Vlastní zpracování

Index IN05 představuje aktualizaci indexu IN01, avšak celková interpretace výsledků se neliší od interpretace výsledků indexu IN01. Uspokojivé finanční situace

výrobní družstvo dosahuje jen v roce 2007, v roce 2011 se nachází v šedé zóně. V letech 2008 – 2010 jsou hodnoty indexu záporné tedy menší než 0,9, což naznačuje vážnou hrozbu finančních problémů.

5.5.3 Taflerův model

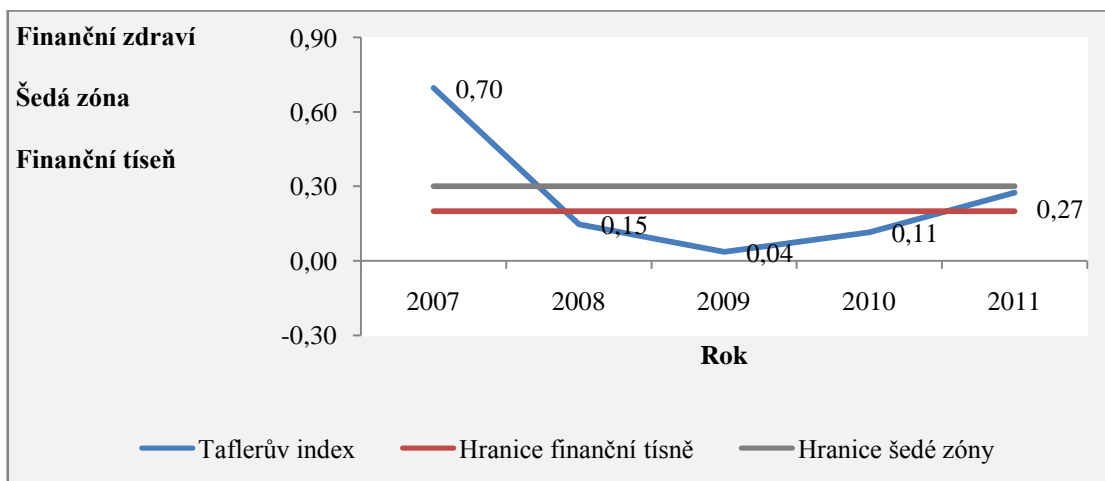
Další model sledující riziko bankrotu podniku, je Taflerův model. Tento model existuje v základní a modifikované podobě, kdy modifikovaná verze počítá s tím, že nejsou k dispozici podrobnější údaje. Následující tabulka prezentuje čtyři poměrové ukazatele, jejich váhy a výpočet Taflerova modifikovaného indexu.

Tabulka 24: Taflerův model

Ukazatel	Váha ukazatele	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
EBIT / krátkodobé závazky	0,53	0,16	-0,25	-0,49	-0,31	0,08
Oběžná aktiva / cizí kapitál	0,13	0,75	0,65	0,56	0,52	0,52
Krátkodobé závazky / celková aktiva	0,18	0,35	0,22	0,23	0,25	0,13
Tržby celkem / celková aktiva	0,16	2,82	0,99	1,14	1,05	0,88
Taflerův index		0,70	0,15	0,04	0,11	0,27

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů

Graf 17: Vývoj Taflerova modelu

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle Taflerova modelu při výsledku vyšším než 0,3 je malá pravděpodobnost bankrotu. Tato situace je pouze v roce 2007, v roce 2011 se tomuto výsledku družstvo přibližuje. V ostatních letech (2008 – 2010) je výsledek nižší než 0,2, tedy výrobní družstvo ohrožuje velká pravděpodobnost bankrotu.

5.6 Hodnotové ukazatele (EVA)

Ukazatel EVA (Economic Value Added) zahrnuje všechny ekonomické náklady, a proto podnik, který dosahuje kladného čistého zisku, nemusí vždy dosahovat kladného ekonomického zisku. Ekonomický zisk je chápán jako zisk po odečtení nákladů na vlastní kapitál a nákladů na cizí kapitál.

Tabulka 25 představuje postup výpočtu investovaného kapitálu a provozního zisku po zdanění.

Tabulka 25: Investovaný kapitál (C) a provozní zisk po zdanění (NOPAT)

Položka (v tis. Kč)	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Dlouhodobý majetek (DM)	8 409	7 857	7 039	6 443	5 478
ČPK	4 596	4 342	3 276	2 704	3 424
C = DM + ČPK	13 005	12 199	10 315	9 147	8 902
EBIT	1 133	-930	-1 557	-970	97
Daň (t)	19%	19%	19%	19%	19%
NOPAT = EBIT · (1 - t)	918	-930	-1 557	-970	79

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů

V tabulce 26 je zachycen postup výpočtu vážených nákladů na kapitál tzv. ratingovým neboli stavebnicovým modelem, jelikož u malých a středních podniků je odhadování požadovaných nákladů vlastního kapitálu velmi složité. Stavebnicový model stanovuje vážené náklady na kapitál metodou přírážek za jednotlivá rizika podniku. Tabulka 27 prezentuje finální výpočet ekonomické přidané hodnoty EVA za období 2007 až 2011.

Tabulka 26: Vážené náklady na kapitál (WACC)

Položka (v %)	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Bezriziková výnosová míra (r_f)	4,68%	4,30%	3,98%	3,89%	3,70%
Přirážka za malou velikost firmy (r_{LA})	5%	5%	5%	5%	5%
Přirážka za možnou nižší podnikatelskou stabilitu (r_{PS})	0%	10%	10%	10%	8%
Přirážka za možnou nižší finanční stabilitu (r_{FS})	0%	0%	0%	0%	0%
WACC = $r_f + r_{LA} + r_{PS} + r_{FS}$	10%	19%	19%	19%	17%

Zdroj: Vlastní propočty na základě účetních výkazů, www.cnb.cz, SCHOLLEOVÁ, Hana. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 256 s. ISBN 978-80-247-2424-9

Tabulka 27: Ukazatel EVA

Položka (v tis. Kč)	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
NOPAT	917,73	-753,30	-1 261,17	-785,70	78,57
C · WACC	1 258,88	2 354,41	1 957,97	1 727,89	1 475,82
EVA = NOPAT - C · WACC	-341,15	-3 107,71	-3 218,96	-2 513,57	-1 396,25

Zdroj: Vlastní propočty

Úspěšný podnik by měl dosahovat kladné hodnoty EVA. Platí, že čím vyšší je ukazatel EVA, tím lépe. V konkrétní situaci družstva je hodnota ukazatele EVA po celé období záporná, to znamená, že nevzniká „nová“, přidaná hodnota zvyšující původní hodnotu podniku. Absolutně nejhoršího výsledku družstvo dosahuje v roce 2009. Nejlepší, avšak záporné hodnoty, je dosaženo v roce 2007. Za povšimnutí stojí, že v letech 2007 a 2011, kdy družstvo vykazuje kladný výsledek hospodaření, hodnota ekonomického zisku je i tak záporná.

5.7 Spider-analýza

Metoda Spider analýzy umožňuje současné zobrazení dílčích poměrových ukazatelů, prostřednictvím specifického paprskového grafu a zvyšuje tak vypovídací schopnost výchozích dat. Při konstrukci Spider grafu jsou jednotlivé hodnoty ukazatelů podniku převáděny na procentní vyjádření podílu na oborové úrovni.

Konkrétní Spider-analýza vyjadřuje pozici výrobního podniku v rámci odvětví výroby nábytku. Paprskový Spider-graf (graf 18) je vytvořen pouze pro poslední rok analyzovaného období (rok 2011), jelikož v letech 2008 až 2011 jsou hodnoty rentability záporné a rok 2007 již nevyjadřuje aktuální pozici podniku. V tabulce 28. jsou znázorněny podkladová data pro konstrukci paprskového grafu. Výsledné hodnoty v této tabulce jsou zjištěny jako podíl poměrových ukazatelů výrobního družstva a odvětvových poměrových ukazatelů. Oborové hodnoty ukazatelů se nemění a ve Spider grafu představují srovnávací základnu (100 %). Ukazatele (C1) a (D1) vykazují extrémní hodnoty, a proto byly pro potřeby grafu nahrazeny hodnotou 250.

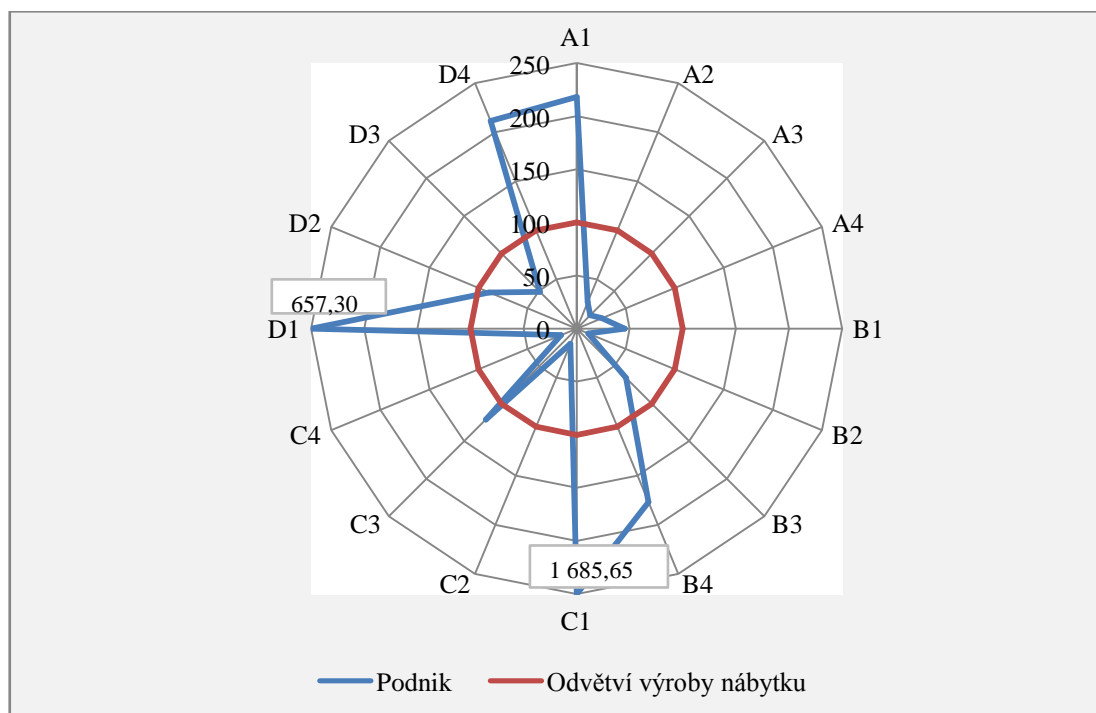
Rok 2011 i přes to, že se podnik dostává ze ztráty a vykazuje nepatrný zisk, sledované ukazatele vykazují většinou podprůměrné hodnoty. Dle předchozí analýzy většina ukazatelů zaznamenává v tomto roce nepatrný nárůst, který je ovšem tak nevýrazný, že jej nelze ani rozeznat z uvedeného Spider-grafu.

Tabulka 28: Podkladová data pro Spider-graf

Položka		2011	
		Odvětví (v %)	Podnik (v %)
A1	ROE (EAT / VK)	100	218,08
A2	ROS (EAT / T)	100	27,12
A3	Rentabilita provozní činnosti (PV / PVH)	100	17,99
A4	ROA (EBIT / A)	100	25,74
B1	Krytí zdrojů (CF / CZ)	100	45,37
B2	Okamžitá likvidita (FM / KZ + KBÚ)	100	12,01
B3	Pohotová likvidita (OA - Z / KZ + KBÚ)	100	65,88
B4	Běžná likvidita (OA / KZ + KBÚ)	100	176,86
C1	CZ / VK	100	1 685,65
C2	VK / SA	100	15,21
C3	Doba obratu závazků (ZAV/ T/360))	100	120,93
C4	Koeficient samofinancování (VK / A)	100	15,91
D1	Podíl stálých aktiv (SA / VK)	100	657,30
D2	Obrat celkových aktiv (T / A)	100	89,30
D3	Doba obratu pohledávek (P / (T/360))	100	48,89
D4	Doba obratu zásob (Z / (T/360))	100	211,65

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 18: Spider-graf 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

Podnik výrazně zaostává za odvětvovým průměrem v oblasti rentability (A). Úplně nejhoršího výsledku dosahuje u rentability provozní činnosti (A3). Ani v oblasti likvidity (B) podnik nevyčnívá nad odvětvový průměr, vyjma ukazatele běžné likvidity (B4). V oblasti zadluženosti (C) sledovaný podnik výrazně vyčnívá v poměru cizího

kapitálu ku vlastnímu kapitálu (C1), to vypovídá o vysoké zadluženosti podniku. V oblasti aktivity podnik dosahuje výrazné hodnoty u podílu stálých aktiv a vlastního kapitálu (D1). U sledovaného podniku je výše stálých aktiv výrazně vyšší než výše vlastního kapitálu. Podniky v odvětví výroby nábytku vykazují vyšší hodnoty vlastního kapitálu než dlouhodobého majetku.

6 ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ

Hodnocení výkonnosti je provedeno ve výrobním družstvu, jehož hlavní činností je výroba nábytku a v posledních letech i prodej cizího zboží. Podnik se zabývá převážně zakázkovou výrobou interiérů a nábytkových polotovarů, sériovou produkcí dřevěných stolů, židlí, obývacího nábytku a kuchyní pro tuzemské i zahraniční zákazníky. Výrobní podnik má již více než šedesátiletou tradici a za tuto dobu si získal uznání především v oblasti výroby nábytku z masivního a dýhovaného materiálu, vybudoval si odpovídající technickou základnu a jeho zaměstnanci si osvojili řemeslné i odborné dovednosti. Podnik od svého založení prochází značným vývojem. V 70. a 80. letech minulého století zažívá největší rozkvět, kdy v jeho pěti provozovnách pracovalo více než 300 zaměstnanců a základní kapitál byl více než 32 milionů Kč. Rokem 1990 po zásadních politických změnách v našem státě dochází i k velkým změnám v podniku. Podnik prochází transformací a začíná čelit finančním problémům v důsledku vypořádacích majetkových podílů. Také se nedokáže pružně přizpůsobovat novým ekonomickým podmínkám tržního hospodářství, čímž ztrácí odbytiště svých výrobků. V současné době jsou dluhy minulých let již splaceny, ale hospodářská situace podniku je stále velice tíživá. Nyní ve dvou výrobních provozovnách pracuje celkově 18 pracovníků.

6.1 Identifikace problémů na základě provedené analýzy výkonnosti

V následující části jsou stručně shrnuty výsledky provedené analýzy výkonnosti zmiňovaného podniku na základě teoretických východisek uvedených v literárním přehledu. Výkonnost podniku je hodnocena především pomocí nástrojů finanční analýzy v období od roku 2007 až do roku 2011. Konkrétně je rozbor účetních výkazů proveden pomocí: analýzy absolutních ukazatelů, rozdílových ukazatelů, poměrových ukazatelů, Du Pontovy analýzy, bankrotních a bonitních indikátorů, ekonomické přidané hodnoty (EVA) a Spider analýzy.

Analýza absolutních položek rozvahy ukazuje klesající vývoj položek majetku, který naznačuje celkový úpadek podniku a příčinou dosahování špatných výsledků i v budoucnu. Za hodnocené období majetek celkově poklesl o 50,15 %, protože podnik

neprovádí žádnou investiční činnost, naopak majetek rozprodává. Konkrétně zde došlo k prodeji části pozemku a budovy využívané ke skladování a zčásti k pronájmu. Z oběžného majetku váže podnik nejvíce finančních prostředků v zásobách. Jedná se o staré dlouhodobé zásoby, tzv. ležáky, zejména materiálu a nedokončené výroby, zboží vlastní výroby ve vzorkovně a ve smluvních prodejnách a vzorky nábytku. Jistá úroveň zásob u výrobních podniků slouží k zachování plynulosti výroby neboli čas potřebný ke zpracování náročných zakázek od uzavření až po expedici s sebou nese zvýšení stavu zásob, hlavně materiálových a nedokončené výroby. Snižování krátkodobých pohledávek i krátkodobých závazků naznačuje snižující se podnikatelskou aktivitu, důkazem je snižující se podíl tržeb na celkových výnosech.

Kapitál podniku se také ve sledovaném období snižuje. K nejvýraznějšímu snížení vlastního kapitálu dochází v roce 2009, kdy je důvodem úbytek členů družstva, tedy snižování majetkových podílů, což je příčinou snížení základního kapitálu až o polovinu. Avšak relativní podíl cizího kapitálu se ve sledovaném období zvyšuje a naznačuje tak rostoucí zadluženost podniku.

Nastíněnou špatnou situaci podniku dokládá vývoj nákladů, výnosů a výsledku hospodaření, který vykazuje mírný zisk pouze v letech 2007 a 2011. Za ziskem v roce 2007 stojí zvýšená poptávka po produkci podniku. Podnik exportuje na Slovensko a do Německa. Přestože podnětem založení družstva byla výroba vlastních výrobků, zisk v roce 2007 byl příznivě ovlivněn tržbami za prodej cizího zboží započatého v předchozích dvou letech. Ani zisk v roce 2011 není vykázán díky výrobě nábytku, ale za lepším výsledkem podniku stojí prodej majetku.

Nejvíce ztrátový je podnik v roce 2008. Důvodem špatného hospodaření je částečně vliv finanční krize, kdy se zmenšuje poptávka po produkci družstva z řad drobných podnikatelů, ale i z řad domácností. Podnik v tomto roce přichází o velké odběratele, např. se mu nepodařilo obnovit smlouvy na dodávky do Německa. Další vliv na vysokou ztrátu má pokračování v technicky a časově náročné a v konečném měřítku ztrátové výrobě historického nábytku vyváženého na Slovensko.

Vzhledem k tomu, že analyzovaný podnik je podnikem výrobním, výsledek hospodaření nejvíce ovlivňují provozní výnosy a náklady. Jejichž vývoj nejvíce ovlivňuje kolísající poptávka po produkci podniku.

Na základě analýzy rozdílových ukazatelů, tedy dle vývoje peněžních fondů, má podnik k dispozici jistý „finanční polštář“, jelikož čistý pracovní kapitál je ve všech hodnocených letech kladný. Ukazatel čistého peněžního majetku, který z oběžného

majetku vylučuje zásoby, vychází v letech pozorování záporně, což opět poukazuje na vysoký stav zásob podniku. Dle výsledků čistých pohotových prostředků byl podnik schopen platit své okamžité závazky, každopádně poslední rok sledovaného období je hodnota tohoto fondu velice nízká a je tedy ohrožena okamžitá platební schopnost podniku v roce následujícím.

Pomocí poměrových ukazatelů v porovnání s odvětvím výroby nábytku byly zjištěny následující skutečnosti: Hospodaření podniku se pohybuje po celé sledované období na hraně rentability. Na tento vývoj rentability má velký vliv snížená poptávka po produkci. Zvýšené riziko nepravidelných zakázek s sebou nese i specializace podniku na zakázkovou výrobu. Proto je právě jednou z příčin špatných výsledků skutečnost, že podnik je nucen v období nízké poptávky přijmout i takové zakázky, o nichž dopředu ví, že budou ztrátové, a to z důvodu zajištění práce pro své členy. Je tedy důležité, pokud se ukazatele rentability v následujících letech nezvýší, aby se držely alespoň na hranici rentability. Podnik tak bude schopen plnit svoji sociální funkci a poskytovat svým pracovníkům, hlavně členům družstva práci, o níž dopředu ví, že nebude generovat zisk. Každopádně bude tak schopen udržet stávající počet zaměstnanců do doby opětovného zvýšené poptávky. Při porovnání rentability podniku s oborovým průměrem je pozoruhodné, že odvětví bylo postiženo krizí v roce 2007 a 2008, avšak ve sledovaném podniku se následky krize projevují až v roce 2008.

V oblasti likvidity je na tom podnik o něco lépe. Jisté problémy se vyskytují u ukazatelů pohotové a okamžité likvidity. Důvodem je, že podnik váže své krátkodobé zdroje hlavně v zásobách a také v pohledávkách. To dokládá skutečnost, že podnik není schopen dostát svým krátkodobým závazkům, aniž by prodával své zásoby.

Ukazatele zadluženosti informují o rostoucí zadluženosti podniku. Celková i dlouhodobá zadluženost výrobního podniku je zhruba dvakrát vyšší než hodnoty v odvětví výroby nábytku. Důvodem vysoké zadluženosti jsou dlouhodobé závazky, především z nevyrovnaných vypořádacích podílů členů, kteří ukončili členství, a dále závazky z půjčky od SČMVD (na rekonstrukci topení na dřevní odpad). Podíl na zadluženosti mají rovněž krátkodobé závazky z obchodních vztahů. Za povšimnutí stojí, že v roce 2011, který je ziskovým rokem, je družstvo nejvíce zadlužené. Aktiva podniku jsou kryta z více než 80% cizími zdroji. Naopak nejnižší zadluženost (76,32 %) je vykázána ve ztrátovém roce 2008.

Z analýzy aktivity vyplývají největší nedostatky u ukazatelů rychlosti obratu zásob a doby obratu zásob. Opět poukazují na zmiňované udržování velkého množství zásob na

skladech. Malá obratovost zásob zapříčiňuje, že zásoby na sebe zbytečně váží finanční prostředky. Podnik by se tedy měl zaměřit na zajištění optimálního poměru mezi velikostí zásob a rychlostí obratu zásob. Neinvestování a rozprodávání majetku se podepisuje na klesajících hodnotách rychlosti obratu dlouhodobého majetku. Dále by se měl zaměřit na snižování doby obratu závazků, kde vykazuje znatelně vyšší hodnoty než ostatní podniky v odvětví výroby nábytku.

Pyramidové soustavy ukazatelů přehledně a výstižně zachycují souvislosti mezi výkonností a finanční stabilitou podniku. Z provedené Du Pontovy analýzy vyplývá, že pokles rentability vlastního kapitálu mezi ziskovými roky 2007 a 2011 byl vyvolán nižším využitím aktiv, poklesem rentability tržeb a posílení finanční páky tento vývoj nestačilo dorovnat. V roce 2011 podnik více využíval cizí kapitál, což se projevilo i ve zvýšeném ukazateli finanční páky, který v konečném důsledku ovlivnil rentabilitu vlastního kapitálu. Bohužel však ne v takové míře, aby se podnik dostal na hodnotu rentability vlastního kapitálu vykázanou v roce 2007, protože ukazatel rentability aktiv vykazuje nízké hodnoty.

Finanční zdraví bylo posuzováno pomocí bankrotních a bonitních modelů. Jejich cílem je přiřadit podniku jednu číselnou charakteristiku a na jejím základě informovat o tom, zda je v dohledné době podnik ohrožen bankrotem v případě bankrotních modelů, nebo informovat o tom, zda se daný podnik řadí mezi dobré či špatné podniky v případě bonitních modelů.

Lze říci, že mezi výsledky vyjádřených indikátorů nejsou rozdíly a podnik ohrožuje vysoké riziko bankrotu. Z bankrotních modelů byl vypočten Altmanův index, jehož výsledek signalizuje velmi silné finanční potíže podniku. Pokud bude vývoj podniku pokračovat stejným směrem, je zde vysoká hrozba bankrotu. Dle výsledků indexů IN95 a IN99 lze také pochybovat o možném potenciálu výrobního družstva, jelikož management nevytváří efekty pro investory ani pro věřitele. Index IN01 a jeho aktualizace v podobě indexu IN05 také signalizují hrozbu bankrotu. Interpretace výsledku Taflerova se shoduje s předchozími závěry.

Poměrové ukazatele obsahují jisté nedostatky plynoucí z účetních výkazů, proto byl proveden výpočet pomocí ekonomické přidané hodnoty (EVA). Dle ukazatele EVA podnik vytváří hodnotu, pokud čistý provozní výsledek hospodaření (NOPAT) je vyšší než náklady použitého kapitálu, tzn. úspěšný podnik by měl dosahovat co nejvyšší hodnoty EVA.

V dané situaci sledovaného podniku nevzniká „nová“ přidaná hodnota zvyšující původní hodnotu podniku. Výpočet ukazatele EVA se liší od předchozích výpočtů, které většinou hodnotily roky 2007 a 2011, kdy podnik vykazuje kladný výsledek hospodaření, kladněji. Ukazatel EVA je ale i v těchto letech záporný.

Metoda Spider analýzy umožňuje rychlé a přehledné zobrazení finanční pozice firmy v daném odvětví. Sledovaný podnik se dle provedené Spider analýzy jeví jako podprůměrný podnik v rámci odvětví výroby nábytku. Nejvýznamnější problémy se jeví v oblasti rentability, konkrétně rentability provozní činnosti. V oblasti likvidity má podnik problémy s okamžitou likviditou. Z oblasti aktivity by podnik měl věnovat více pozornosti době obratu zásob. Dále by se podnik měl zaměřit na zvýšení podílu vlastního kapitálu a snížení podílu cizího kapitálu a na zvýšení podílu dlouhodobého majetku ku oběžnému majetku. Ukazatel, u kterého podnik vyčnívá nad oborovým průměrem, je běžná likvidita.

6.2 Návrhy na zlepšení hospodářské situace podniku

Na podkladě výsledků provedené analýzy výkonnosti podniku, SWOT analýzy a dotazování zaměstnanců podniku jsou zde doplněny předchozí závěry a uvedeny jisté návrhy či opatření na zlepšení dosavadní situace v podniku.

Hlavním problémem podniku je nedostatečné množství zakázek. V současné době je konkurence v oblasti výroby nábytku velice vysoká. Nejedná se pouze o konkurenci představující levný nábytek z dovozu, ale v konkrétním případě družstva jde ve velké míře i o konkurenci z řad expandujících podnikatelů v blízkém okolí analyzovaného podniku. Problémem, se kterým se podnik setkává, je cena stanovená odběratelem. Podnik tak někdy musí přijmout i zakázky, o nichž dopředu ví, že nebudou ziskové. Důvodem je plnění tzv. sociální funkce neboli zajištění práce pro své členy. Je tedy velice důležité, aby podnik měl dostatek zakázek a mohl vybírat pouze rentabilní zakázky.

Získání zakázek je podmíněno kvalitním marketingem, který je dlouhodobě slabou stránkou podniku. Marketingové aktivity jsou zajišťovány managementem podniku, který by se měl více soustředit na prezentaci a zviditelnění podniku samotného. Jedná se např. o aktualizace internetových stránek, pořízení kvalitní fotodokumentace s aktuální výrobou.

Jako pozitivní počin z marketingové oblasti lze hodnotit navštěvování různých veletrhů a výstav v České Republice. Podnik realizoval několik zakázek i mimo území České Republiky, má tedy jistou naději uspět i v zahraničí. Vzhledem k tomu, že produkce kvalitního nábytku je také spojena s vyššími náklady, podnik má potenciál uspět v zemích s vyšší životní úrovní, kde širší spektrum zákazníků je ochotno za kvalitu připlatit. Proniknutí na zahraniční trhy není jednoduché, podnik ale může využít jiných exportérů, kterým nabídne výrobu kvalitního nábytku.

S realizací zakázek do zahraničí souvisí jazyková vybavenost zaměstnanců, která stále není na dostačující úrovni. Od roku 2012 však podnik čerpá dotace z Fondu Vysočiny na výuku angličtiny. Bylo by tedy pro podnik přínosné se v dotačním programu udržet a čerpat těchto výhod i další roky.

Další slabou stránkou výrobního podniku je oblast kalkulací. Charakter zakázkové výroby je velice specifický a je zde nutné respektovat přání a požadavky konkrétního zákazníka. Podnik sestavuje předběžné cenové kalkulace pro zákazníky, ovšem již se nezabývá kalkulacemi následnými. Následné kalkulace po skončení výrobního procesu by podniku měly poskytnout vyhodnocení dané zakázky, objasnit příčiny případné ztráty a hlavně přijímat opatření např. v podobě zvolení jiných materiálů, dodavatelů či zkvalitnění výrobních postupů.

7 ZÁVĚR

Hospodářská situace podniku za poslední roky není vůbec příznivá, každopádně podnik má stále potenciál se z této těžké hospodářské situace dostat. Ve prospěch podniku mluví jeho dlouholetá tradice a pověst kvalitního výrobce nábytku. Podnik vlastní dostatečné výrobní prostory, výrobní stroje a kvalitní zaměstnance s mnohaletými zkušenostmi. Právě zkušení zaměstnanci jsou v oblasti truhlářství velice ceněni. V roce 2008 podnik pocítil dopady finanční krize. Mnoho konkurenčních podniků nebylo schopných ustát tento tlak, i když jejich hospodářské výsledky byly o poznání lepší než výsledky analyzovaného podniku. Dle finančních prognóz by však krize měla být na ústupu. V případě, že hodnocený podnik využije své silné stránky a příležitosti ve svůj prospěch a zaměří se na zlepšení svých slabých stránek a problémových oblastí je zde i pro něj stále vidina lepších zítřků a predikce bankrotních modelů nemusí být naplněna. Pro konkrétní podnik je klíčovým problémem nedostatek zakázek, tento fakt poté ovlivňuje ukazatele rentability, které dlouhodobě vykazují alarmující hodnoty.

Jeden z hlavních motivů podnikání je zisk, proto je pro každý podnik důležité zaměřit se na otázku výkonnosti. S využitím nástrojů finanční analýzy je podnik schopen odhalit jeho největší slabiny a příčiny těchto slabin, které snižují jeho výkonnost. Na základě podrobné analýzy je poté podnik schopen přijmout nápravná opatření vedoucí ke zvýšení výkonnosti podniku.

8 SUMMARY

This diploma thesis analyses the problem of the company efficiency and its evaluation. Theoretical basis was applied in the cooperative company, whose main activity is the custom-made furniture. The analysis of company efficiency was conducted on a base of a financial analysis. The concrete analysis includes: analysis of absolute indicators, differential indicators, ratio indicators, Du Pont analysis, bankruptcy and reliability indicators, economic value added, Spider analysis. The results were compared with the wood-processing industry.

The analysis showed that the overall situation of the company has not been developing very positively last years. The key company problem is a lack of orders that has an effect on the profitability indicators which are very low in a long term. The great advantage of company is its long tradition and reputation of the quality furniture producer. If the company uses its strengths there is still potential to get out of the difficult economic situation.

SEZNAM LITERATURY

1. GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1994. 197 s. ISBN 80-7079-257-4.
2. HOLEČEK, Jan a Václav KLEISNER. *Rukověť finančního a vnitropodnikového účetnictví*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1994, 191 s. ISBN 80-716-8092-3.
3. HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-807-3573-928.
4. JIŘÍČEK, Petr a Magda MORÁVKOVÁ. *Finanční analýza*. 1. vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2008. 94 s. ISBN 978-80-87035-14-6.
5. KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8.
6. KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, xiii, 135 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5.
7. KISLINGEROVÁ, Eva. Jak měřit výkonnost podniku v časech krize. *Časopis Úspěch: Produktivita a inovace v souvislostech*. 2009, 4/2009. Dostupné z: <http://e-api.cz/page/69567.jak-merit-vykonnost-podniku-v-casech-krize/>
8. KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, xxxviii, 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9.
9. KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 205 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.
10. KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. aktualiz. vyd. Praha: Polygon, 2012, ix, 412 s. .: ISBN 978-80-7273-169-5.
11. KRUTINA, Václav a Martina NOVOTNÁ. *Ekonomika podniku: (cvičení)*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2009, 133 s., [10] s. obr. příl. ISBN 978-80-7394-192-5.
12. MRKVIČKA, Josef a KOLÁŘ, Pavel. *Finanční analýza*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2006. 228 s. Vzdělávání a certifikace účetních; 14.
13. NEUMAIEROVÁ, Inka a Ivan NEUMAIER. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, 215 s. ISBN 80-247-0125-1.

14. NIVEN, Paul R. *Balanced scorecard diagnostics: maintaining maximum performance* [online]. Hoboken, N.J.: Wiley, 2005. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/vsep/Doc?id=10114258>
15. PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ. *Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2005, 302 s. ISBN 80-86131-63-7.
16. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
17. SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 256 s. ISBN 978-80-247-2424-9.
18. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011, v, 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.
19. SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 3. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2003, 466 s. ISBN 80-247-0515-X.
20. SYNEK, Miloslav, Heřman KOPKÁNĚ a Markéta KUBÁLKOVÁ. *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2009, xviii, 301 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-154-3.
21. ŠTOHL, Pavel a Vladislav KLIČKA. *Maturitní okruhy z účetnictví: pro studenty OA a středních škol s výukou účetnictví*. Znojmo: Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s., 2009. ISBN 987-80-87237-09-0.
22. ŠULÁK, Milan a Emil VACÍK. *Měření výkonnosti firem*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2003, 137 s. ISBN 80-704-3258-6.
23. VOSTÁLOVÁ, Romana. *Tvorba výnosů, nákladů a výsledku hospodaření podniku*. České Budějovice, 2010. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita. Vedoucí práce Ing. Václav Krutina, CSc.
24. VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 324 s. ISBN 80-861-1921-1.

Internetové zdroje:

1. Ministerstvo průmyslu a obchodu. [online]. [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument76325.html>
2. Ministerstvo průmyslu a obchodu. [online]. [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument105732.html>

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, SCHÉMAT, POUŽITÝCH ZKRATEK

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Základní ekonomické charakteristiky podniku.....	33
Tabulka 2: SWOT analýza výrobního podniku	34
Tabulka 3: Přehled počtu zaměstnanců a osobních nákladů na zaměstnance	35
Tabulka 4: Majetek podniku (v tis. Kč).....	38
Tabulka 5: Horizontální analýza majetku podniku.....	38
Tabulka 6: Vertikální analýza majetku podniku.....	41
Tabulka 7: Kapitál podniku (v tis. Kč)	42
Tabulka 8: Horizontální analýza kapitálu podniku.....	43
Tabulka 9: Schéma účtování vypořádacích podílů při ukončení členství	44
Tabulka 10: Vertikální analýza kapitálu.....	46
Tabulka 11: Náklady a výnosy podniku (v tis. Kč)	47
Tabulka 12: Horizontální analýza nákladů a výnosů.....	48
Tabulka 13: Vertikální rozbor nákladů a výnosů.....	51
Tabulka 14: Vývoj fondů peněžních prostředků.....	53
Tabulka 15: Ukazatele rentability (v %).....	55
Tabulka 16: Ukazatele likvidity.....	56
Tabulka 17: Ukazatele zadluženosti	59
Tabulka 18: Ukazatele aktivity	60
Tabulka 19: Altmanův index	64
Tabulka 20: Bankrotní index IN95	65
Tabulka 21: Bonitní index IN99	65
Tabulka 22: Index IN01.....	66
Tabulka 23: Index IN05.....	67
Tabulka 24: Taflerův model	68
Tabulka 25: Investovaný kapitál (C) a provozní zisk po zdanění (NOPAT).....	69
Tabulka 26: Vážené náklady na kapitál (WACC)	69
Tabulka 27: Ukazatel EVA.....	70
Tabulka 28: Podkladová data pro Spider-graf	71

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj podnikového majetku	39
Graf 2: Struktura majetku podniku	41
Graf 3: Vývoj kapitálu podniku	43
Graf 4: Struktura kapitálu podniku	46
Graf 5: Vývoj výsledku hospodaření	48
Graf 6: Struktura výsledku hospodaření	51
Graf 7: Fondy finančních prostředků	53
Graf 8: Vývoj ukazatelů rentability	55
Graf 9: Vývoj ukazatelů likvidity	57
Graf 10: Vývoj ukazatelů zadluženosti	59
Graf 11: Vývoj ukazatelů aktivity	61
Graf 12: Vývoj Altmanova indexu	64
Graf 13: Vývoj bankrotního indexu IN95	65
Graf 14: Vývoj bonitního indexu IN99	66
Graf 15: Vývoj indexu IN01	67
Graf 16: Vývoj indexu IN05	67
Graf 17: Vývoj Taflerova modelu	68
Graf 18: Spider-graf 2011	71

Seznam schémat:

Schéma 1: Du Pontův diagram – rozklad ukazatele ROE	20
Schéma 2: Ukazatele ve Spider grafu	26
Schéma 3: Organizační struktura výrobního družstva	36
Schéma 4: Du Pontův diagram	63

Seznam použitých zkratk:

A = aktiva

C = investovaný kapitál

CF = cash flow

CZ = cizí zdroje

ČPK = čistý pracovní kapitál

ČPM = čistý peněžní majetek

ČPP = čisté pohotové prostředky

DD = dlouhodobé dluhy
EAT = zisk po zdanění
EBIT = provozní zisk před úroky a zdaněním
EVA = přidaná ekonomická hodnota
FM = finanční majetek
KBÚ = krátkodobé bankovní úvěry
KFM = krátkodobý finanční majetek
KZ = krátkodobé závazky
N = náklady
NOPAT = provozní zisk po zdanění
NU = nákladové úroky
OA = oběžná aktiva
P = pohledávky
PV = provozní výnosy
PVH = provozní výsledek hospodaření
 R_f = bezriziková výnosová míra
 r_{FS} = přírážka za možnou nižší finanční stabilitu
 r_{LA} = přírážka za malou velikost firmy
ROA = rentabilita aktiv
ROE = rentabilita vlastního kapitálu
ROS = rentabilita tržeb
 r_{PS} = přírážka za možnou nižší podnikatelskou stabilitu
SA = stálá aktiva
SČMVD = Svaz českých a moravských výrobních družstev
t = daň
T = tržby
V = výnosy
VK = vlastní kapitál
WACC = vážené náklady kapitálu
Z = zásoby
ZAV = závazky

PŘÍLOHY

Příloha 1: Rozvaha výrobního družstva v plném rozsahu

		2007	2008	2009	2010	2011
	AKTIVA CELKEM	20 643	15 875	13 444	12 219	10 290
A.	POHL. ZA UPSANÝ VL. KAPITÁL	0	0	0	0	0
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	8 409	7 857	7 039	6 443	5 478
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
1.	Zřizovací výdaje	0	0	0	0	0
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0	0	0	0
3.	Software	0	0	0	0	0
4.	Ocenitelná práva	0	0	0	0	0
5.	Goodwill	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	8 389	7 837	7 019	6 423	5 468
1.	Pozemky	248	248	248	248	242
2.	Stavby	7 204	6 755	6 250	5 581	4 689
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	937	834	521	594	537
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0	0	0	0
5.	Základní stádo a tažná zvířata	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na DHM	0	0	0	0	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	20	20	20	20	10
1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	0	0	0	0	0
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
3.	Ostatní dlouhodobé CP a podíly	20	20	20	20	10
4.	Půjčky a úvěry ovládaným a řízeným osobám a účetním jednotkám pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dl. finanční majetek	0	0	0	0	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	11 877	7 835	6 356	5 760	4 786
C.I.	Zásoby	5 335	5 454	4 448	3 747	3 700
1.	Materiál	1 121	700	828	743	675
2.	Nedokončená výroba a polotovary	3 581	4 166	3 015	2 423	2 458
3.	Výrobky	22	22	22	22	22
4.	Zvířata	0	0	0	0	0
5.	Zboží	611	566	583	559	545
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0	0	0	0
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými os.	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky za účetní jednotky pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva, účastníky sdružení	0	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0	0
6.	Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	0

7.	Jiné pohledávky	0	0	0	0	0
8.	Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	5 281	1 845	1 564	1 266	1 043
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	4 427	1 685	1 397	1 143	902
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky za účetní jednotky pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva, účastníky sdružení	0	0	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	675	0	0	0	0
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	117	148	160	113	141
8.	Dohadné účty aktivní	9	10	5	6	0
9.	Jiné pohledávky	53	2	2	4	0
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	1 261	536	344	747	43
1.	Peníze	37	34	23	21	35
2.	Účty v bankách	1 224	502	321	726	8
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0
4.	Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	357	183	49	16	26
D.I.	Časové rozlišení	357	183	49	16	26
1.	Náklady příštích období	357	183	49	16	14
2.	Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	0	0	0	0	12
	PASIVA CELKEM	20 643	15 875	13 444	12 219	10 290
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	4 581	3 619	2 030	1 029	1 091
A.I.	Základní kapitál	6 561	6 555	2 697	2 691	2 550
1.	Základní kapitál	6 561	6 555	2 697	2 691	2 550
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	0	0	0	0	0
3.	Změny vlastního kapitálu	0	0	0	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	904	902	902	902	902
1.	Emisní ážio	0	0	0	0	0
2.	Ostatní kapitálové fondy	904	902	902	902	902
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	0	0	0	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	0	0	0	0	0
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	13 349	13 425	17 251	15 669	14 805
1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	10 849	10 849	10 849	10 849	10 849
2.	Statutární a ostatní fondy	2 500	2 576	6 402	4 820	3 956
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-17 366	-16 333	-17 263	-17 263	-17 263
1.	Nerozdělený zisk minulých let	0	0	0	0	0
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	-17 366	-16 333	-17 263	-17 263	-17 263
A.V.	VH běžného účetního období (+/-)	1 133	-930	-1 557	-970	97
B.	CIZÍ ZDROJE	15 905	12 116	11 295	11 111	9 154
B.I.	Rezervy	0	0	0	0	0
1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	0	0	0	0	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0	0	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	0	0	0	0	0
4.	Ostatní rezervy	0	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky	8 624	8 623	8 215	8 055	7 792
1.	Závazky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0
2.	Závazky – ovládající a řídící osoba	0	0	0	0	0
3.	Závazky k účetní jednotce pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a účastníkům sdružení	0	0	0	0	0
5.	Přijaté zálohy	0	0	0	0	0
6.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0

7.	Směnky k úhradě	0	0	0	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	0	0	0	0	0
9.	Jiné závazky	8 624	8 623	8 215	8 055	7 792
10.	Odložený daňový závazek	0	0	0	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky	7 281	3 493	3 080	3 056	1 362
1.	Závazky z obchodních vztahů	6 634	2 725	2 178	1 933	674
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	0	0	0	0	0
3.	Závazky k účetní jednotce pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a účastníkům sdružení	6	0	0	0	36
5.	Závazky k zaměstnancům	365	373	334	317	262
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	167	193	167	159	141
7.	Stát - daňové závazky a dotace	47	183	246	436	157
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	13	5	147	198	83
9.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	9	14	8	13	9
11.	Jiné závazky	39	0	0	0	0
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0	0
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	0	0	0	0	0
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	0	0	0	0	0
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0	0
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	157	140	119	79	45
C.I.	Časové rozlišení	157	140	119	79	45
1.	Výdaje příštích období	157	139	114	79	0
2.	Výnosy příštích období	0	1	5	0	0

Příloha 2: Výkaz zisku a ztráty výrobního družstva

Vykazovaná položka		2007	2008	2009	2010	2011
I.	Tržby za prodej zboží	50 091	9 215	10 711	8 395	5 276
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	47 659	9 205	10 710	8 408	5 304
+	OBCHODNÍ MARŽE	2 432	10	1	-13	-28
II.	Výkony	16 699	16 289	14 332	12 387	9 188
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	8 123	6 456	4 579	4 415	3 755
2.	Změna stavu zásob vlastní výroby	593	585	-1 151	-592	35
3.	Aktivace	7 983	9 248	10 904	8 564	5 398
B.	Výkonová spotřeba	10 183	8 742	7 990	6 348	5 096
1.	Spotřeba materiálu a energie	6 955	7 497	6 495	5 215	4 167
2.	Služby	3 228	1 245	1 495	1 133	929
+	PŘIDANÁ HODNOTA	8 948	7 557	6 343	6 026	4 064
C.	Osobní náklady	6 600	7 247	6 640	6 067	4 682
1.	Mzdové náklady	4 878	5 362	5 046	4 543	3 507
2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	0	0	0	0	0
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	1 703	1 869	1 594	1 524	1 175
4.	Sociální náklady	19	16	0	0	0
D.	Daně a poplatky	50	58	44	100	146
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 125	1 066	868	598	523
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	210	11	15	3	1 829
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	164	0	0	0	1 821
2.	Tržby z prodeje materiálu	46	11	15	3	8
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	19	7	4	0	431
1.	Zůstatková cena prodaného dl. majetku	2	0	0	0	431
2.	Prodaný materiál	17	7	4	0	0

G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-65	-19	-17	-15	7
IV.	Ostatní provozní výnosy	48	395	21	17	144
H.	Ostatní provozní náklady	345	420	298	201	128
V.	Převod provozních výnosů	1 298	1 835	2 149	2 159	1 734
I.	Převod provozních nákladů	1 298	1 835	2 149	2 159	1 734
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	1 132	-817	-1 458	-905	120
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	0	0	0	0	0
1.	Výnosy z podílů ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0
3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	0	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0
M.	Změna rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	1	1	0	0	0
N.	Nákladové úroky	38	43	44	17	11
XI.	Ostatní finanční výnosy	502	130	35	0	4
O.	Ostatní finanční náklady	562	201	90	48	16
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0	0	0
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-97	-113	-99	-65	-23
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	0	0	0	0	0
1.	splatná	0	0	0	0	0
2.	odložená	0	0	0	0	0
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	1 035	-930	-1 557	-970	97
XIII.	Mimořádné výnosy	98	0	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	0	0	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0	0
1.	splatná	0	0	0	0	0
2.	odložená	0	0	0	0	0
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	98	0	0	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníků	0	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	1 133	-930	-1 557	-970	97
	Výsledek hospodaření před zdaněním	1 133	-930	-1 557	-970	97